

Kaj kaže analiza SDK?

Te dni bo izdelana analiza zaključnih računov vseh delovnih organizacij za leto 1966. Nedvomno bo analiza službe družbenega knjigovodstva najrealnejši odraz stanja v gospodarstvu in družbenih službah. Dobili bomo vpogled v izvajanje reforme in v kombinaciji z ekonomsko politiko za leto 1967 tudi okvir možnosti razvoja celjskega gospodarstva.

Nekateri podatki za industrijo kažejo, da je plačana realizacija industrijske proizvodnje dosegla 95,3 milijarde S-din in je za 19% večja od realizacije 1965. Neto produkt se je povzpela na 30,9 milijarde, kar pomeni 6% porast. Ta dva odstavka kažeta na to, da je vpliv porasta cen repromateriala precejšen in da onemogoča skladno rast celotnega dohodka in neto produkta. Sicer pa je bilo takšen rezultat pričakovati, saj je celjska industrija pretežno predelovalna in se je kot takšna glede na splošne intencije morala odpovedati delu akumulacije v korist ekstativne industrije.

Dohodek za razdelitev znaša 26,4 milijarde in je za 13% večji, del za osebne dohodeke pa je povečan za 32% in znaša 12,3 milijarde S-din. Povprečni osebni dohodek na zaposlenega pa je dosegel 80.900 S-din mesečno, kar pomeni 33% povečanje. V povprečju so mesečni dohodki zaposlenih v industriji manjši za okrog 10.000 S-din od osebnih dohodkov zaposlenih v negospodarstvu. V okviru industrije so največji povprečni dohodki v Zlatarni (122.400) Elektro (106.400), Etol (104.000), sledijo Aero, Zelezarna, Cinkarne (med 90.000 in 100.000) na repu pa so Metka (61.500), Opekarna Ljubecna (61.600), Toper (66.100). Največji porast OD pa so dosegle Aero (47,1%), Toper (45,6%), sledijo Zlatarna, Vrvice, Emo, itd. Najnižji porast so dosegli v Ili, Apeniku Pečovnik in Celjskem tisku.

Pregled višine povprečnih osebnih dohodkov in tempa rasti kaže, da se odpirajo realistični pogledi na poslovnost posameznih delovnih organizacij. Prav je, da vzamemo kot realno dejstvo, da osebni dohodek ni odvisen le od napora posameznika, marveč kolektiva kot celote. Marsikdo se bo vprašal ali je pravično, da za isto delo v podjetju zasluži kdo tudi dvakrat toliko kot v drugem. To vprašanje je pogosto in je utemeljeno! Odgovor nanj pa je težji. Ob upoštevanju gospodarske politike v preteklosti in upoštevanju »socialnega momenta« stvar ni v redu. Če pa gledamo z aspekta dejanskega stanja v našem gospodarstvu (principiellno odpade argumentacija preteklosti) in zahtev ter smernic reforme, pa je takšna diferenciacija nujna. Tržišče je namreč tisto, ki daje realno ceno proizvodu. Večji dohodek in seveda osebni dohodek posameznika je odvisen od produktivnosti kolektivov v celoti. Prav je, da nam primerjave na teh relacijah služijo kot povod za iskanje pravih rezerv v sredinah, kjer ustvarjamo.

Hoteli ali ne, povsem konkretne situacije nas bodo prisilile v to, da bomo bolj odločno mislili o kadrovski politiki, delitvi, investicijah, gospodarskem povezovanju in podobno.

Prihajamo torej do merila, ki bo nujno pogojilo selekcijo med posameznimi delovnimi organizacijami, predvsem pa selekcijo posameznikov po sposobnosti. Kolektivni uspeh dobiva svojo merilo na tržišču. To pa je treba upoštevati!

VREME

Področje vesokega zračnega pritiska v jugovzhodni Evropi počasi slabi. V naslednjih dneh nestalno vreme, vmes padavine. Močnejših ohladitev ne bo.

ZRTEV NERAZCISCENIH ENERGETSKIH PRIJEMOV, KO NA VELIKO RAZPRAVLJAMO O REŠITVAH, V VELENJU PA SE KOPICIJO KUPI PREMOGA. Strah ob vžigu je tembolj upravičen, ker se je vnel že premog ob starem jašku. V Velenju so rudarji sicer za teden dni prenehali s kopom, vendar tudi ta samoodpoved ne pomeni dalekosežno rešitev. O sedmih dneh, prvih v minulem obdobju, ko rudarski krampji v Velenju niso pelli, preberite reportažni zapis našega reporterja v prihodnji številki. (Posnetek prikazuje premog, ki je vskladil ob starem jašku, kjer že več dni gori. Foto: J. Sever)

SVETOZAR VUKMANOVIČ V CELJU RAZGOVOR S SINDIKALNIM AKTIVOM

V ponedeljek in torek se je mudil v Celju predsednik Zvez sindikatov Jugoslavije Svetozar Vukmanović. Po obisku železarne in razgovoru s člani delovnega kolektiva se je v torek popoldne pogovarjal s predstavniki sindikalnih organizacij širšega celjskega območja. V sredo popoldne je obiskal Velenje, kjer je imel razgovor z rudarji. S. Vukmanović je ponovil misel, da bi v Jugoslaviji zadostovalo 12 rudnikov, ki bi krili vse potrebe, danes pa jih imamo 60 in bo treba mnoge od njih opustiti. Vprašanje je, kako bo z zaposlitvijo rudarjev.

Drugi dan obiska na celjskem območju je predsednik CS ZS Jugoslavije Svetozar Vukmanović-Tempo izkoristil za razgovor s sindikalnim aktivom celjske regije, ki je bil dopoldne na sedežu SDK v Celju, vtem ko je popoldne obiskal Velenje ter se tu med drugim sestel tudi s sindikalnimi delavci velenjske občine. Obeh razgovorov se je udeležil tudi podpredsednik republiškega sindikalnega sveta Andrej Verbič.

Na dopoldanskem razgovoru so bila v središču pozornosti vprašanja odnosov sindikatov do zaposlovanja, do naložb tujega kapitala v našem gospodarstvu, nadalje je bilo govora o zasebni obrti in enakopravnosti zaposlenih v tem sektorju z delavci družbenega sektorja ter o delovanju družbenih služb v občinah in financiranju le-teh.

Proces intenziviranja gospodarstva pri nas in možnosti vplivanja tuje konkurence na našem tržišču so pozitivna gibanja, je poudaril S. Vukmanović. Zato nikakor ne bi smeli procesa modernizacije zaustaviti, pomemben za naš razvoj pa je tempo, s katerim se spreminja razvijajo, da

ne bi ob tem nastale večje socialne posledice. Vsaka modernizacija in prehod k intenzivnejšemu gospodarjenju tudi pri nas pogojuje pojav odvisne delovne sile. Vendar stvar ni kritična, če upoštevamo, da se zdaj niso izkoristile možnosti zaposlovanja viškov delovne sile v turizmu, prometu, kmetijstvu, obrtništvu in drugih dejavnostih. Ta področja pri nas še niso dovolj razvita. Sicer pa mora naša nadaljnja ekonomska politika omogočiti zaposlovanje nove strokovne delovne sile, ki prihaja iz šol. Večja strokovnost in nova miselnost se bo slejkoprej poznala na učinku zaposlenih, to je v večji produktivnosti.

Glede sedanje restriktivne politike bank do kreditiranja je predsednik CS ZS S. Vukmanović med drugim dejal, da bi preveliko omejevanje na tem področju lahko škodovalo

gospodarstvu. Tu je potrebna prava mera. Dvomi, da bi samo po tej poti lahko dosegli konvertibilnost dinarja. Glavno in osnovno je nedvomno, da se konvertibilnost doseže z visoko in ekonomsko proizvodnjo.

Na vprašanje, kaj sodi o vlaganju tujega kapitala v naše gospodarstvo, je odgovoril, da CS sindikatov o težah v zvezi s tem še ni razpravljal, da pa njemu osebno, kolikor je o tem seznanjen, ni všeč pojav vlaganja tujega kapitala direktno v gospodarske organizacije. Tu bi nastali številni problemi kako ta pojav uskladiti s samoupravljanjem.

Med drugim je beseda nanesla tudi na vprašanje večjega zaposlovanja v zasebni obrti. Sindikati bi se morali tu predvsem zavzemati za to, da bodo imeli zaposleni v tem sektorju enake pravice kot delavci v družbenem sektorju. V praksi se sedaj namreč dogaja, da imajo v zasebni obrti zaposleni manj pravic in da so v marsičem prikrajšani. Prav tako bi se morale sindikalne organizacije zavzeti za vključevanje sezonske delovne sile v politično delo sindikata. Gre predvsem za delovno silo, ki prihaja v Savinjsko dolino na delo v hmeljišča ter v gradbeništvo.

Franjo Krivec

Nedemokratska volilna aktivnost

Pred dnevi, po sestanku političnega aktiva v Soštanju, na katerem je aktiv izbral možne predloge evidentiranih kandi-

datov za občinsko in republikansko skupščino, so neznani občani po Saleški dolini, na področju velenjske občine raztrosili letake, katerih vsebina je imela namen blatiti in onemogočati predvsem kandidata za poslanca v republikansko skupščino Alojza Ribiča.

Na ponovnem sestanku političnega aktiva so člani aktiva in občinskega političnega vodstva obsodili ta nedemokratski, enostranski poizkus zavajanja občanov, s katerim so neznanci v imenu delovnega kolektiva soštanjske termoelektrarne in občanov Saleške doline poizkušali vplivati na javno mnenje. Ta nevsakdanji, obsodbe vreden način je tembolj nerazumljiv, ker je v naši družbi omogočeno vsakomur, da iznaša mnenje, odraz tega pa je tudi izredno število evidentiranih kandidatov. Kaže, da so razmnoževalci letakov želeli doseči nekaj več kot samo onemogočanje določenih oseb, želeli so znova pogrevati nekdanjo dvojno politiko dveh mest, ki pomeni korak nazaj v razvoju Saleške doline.

GLASILO, SOCIALISTICNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA

CELJE, 10. MARCA 1967 — LETO XXI. ST. 9 — CENA 30 DIN
Gregorčičeva 5 — Telefoni: uredništvo: 23-69, 21-76; oglaš in naročniki: 31-05, ekonomska propaganda: 30-85

ZGLEDEN PRIMER ČLOVEKOLJUBJA

Krajevna organizacija RK v Ljubecni je ena najzornostnejših v celjski občini. Uspešno so sodelovali pri vseh akcijah te humane organizacije, zbrali denar za Indijo, darovali kri in podobno. Kot prvi v občini so izvedli občni zbor in pridobili 40 novih članov, vendar tožijo, da je v njihovih vrstah premalo mladincev, ki bi gotovo pomenili osvežitev pri delu. Krajevna organizacija, ki jo vodi predsednica Pavla Feldin, je organizirala med letom štiri družabne izlete po domači slovenski zemlji in tujini, prostovoljne prispevke s teh izletov pa so uporabili v koristne namene. Na občnem zboru so sprejeli tudi delovni načrt in naloge, ki jih bodo opravili v tem letu.

ANTON DOLER že deset let požrtvovalno vodi postajo prve pomoči v Trnovljah pri Celju. V svojem stanovanju si je uredil posebno sobico z ležiščem in vsem, kar potrebuje po nesrečenec takoj po poškodbi. Ljudje od blizu in daleč dobro vedo, kako zanesljivo najdejo podnevi ali ponoči prvo pomoč pri Antonu Dolerju, dolgoletnemu članu občinskega odbora RK Celje. Pred dnevi mu je za njegovo uspešno delo in desetletni jubilej postaje prve pomoči čestitala delegacija občinskega odbora RK Celje, verjetno pa lahko pričakuje tudi priznanje GO RK Slovenije.

Žebljica

Da vlaki na jugoslovanskih železnicah zamujajo, je stara resnica, kako pa obveščati o zamudah potnike, je druga stvar. Vsekakor z belo kredno na črni tabli. Da, ampak to, kot kaže, ni tako preprosto.

Čeprav imajo na celjskem peronu namreč nekaj črnih tabel z rdečimi in drugačnimi napisi ZAMUDE VLA-KOV — IZ SMERI — vlaki na njih nimajo skoraj nikoli zamude. Železničarji najbrž upoštevajo samo »teoretični« vozni red, če pripelje vsak z zamudo, pa potniki tako ugotovijo na uri. Zakaj potem table?

Ivan Malinšek

mor ne silim, ker me moja pokojna stimulira.

Od dvainštiridesetega je bil v Gubčevu, zatem 8., 9. brigadi, v Notranjskem odredu, v 18. diviziji in po vojni ostal v armadi.

Sedeli smo v zasteklenem prostoru velenjske občinske uprave in paberkovali.

»Tako je to,« je pristavil sobesednik. »Čez dve, tri leta, se bom bal povedati, da sem se boril.« Vstal je in odšel. Vprašal sem ga, zakaj?

»Zakaj? Ali bereš časopise? Si gledal Tri mušketirje? Gledaš televizijo?»

»Zakaj?»

»Zato, ker se je namensko ali nenamensko formirala neka duhovnost, ki predstavlja gonjo borcev. Češ dvojna doba, enojna doba, pa zopet dvojna doba. V Treh mušketirjih osel z dvojno dobo, na televiziji, borci, ki pišejo na metre... Človeku se to upira. Nočem ponavljati »fraze« češ da smo mi tisti, ki smo priborili to in ono, toda ne pozabljamo, da nismo vsi v tej borbi enako pri-spevali. Novinarji ste pisali o tem,

da bi naj tisti z dvojno dobo šli v pokoj in prepustili deloma mesta mladim, ki si »zaradi nas« morajo iskati službo zunaj.

»Kje je to pisalo? Ali ti smatras, da člani zveze borcev nimajo možnosti, da bi se aktivno vključevali v življenje danes?»

»Ne gre za to, da bi v nedogled vlačili, na kateri strani se je kateri boril. Gre za to, da se vsi skupaj aktivno vključimo v ta naš razvoj socializma. Pri tem ne izsiljujemo, prav pa je, da zagotovi širša družba možnost takšnih življenjskih pogojev naših borcev, da se lahko enakopravno vključijo vanj. Veliko borcev je obnemogljivih, bolehnih. Toda brate, poglej, kako se naj sedaj meri naš utrujen borec z mlajšimi ali pa tistimi, ki niso vsega tistega doživeli? Ali naj gre v pokoj in ga tako v bistvu kaznujemo za to, ker se je boril? Nihče ne trdi, da borci nimamo možnosti, ker smo upokojeni, da bi se vključevali v politično in družbeno delo. To ni res. Poglej, lani smo bili ravno borci tisti, ki smo obsodili skupino ljudi, ki je izkoristila svoj položaj ob kreditiranju. Takrat so bili vsi drugi tihi.«

— Ali se ti ne zdi, da ste borci ponekod preveč občutljivi, ko

kdorkoli mimo vas načne vprašanje borcev?

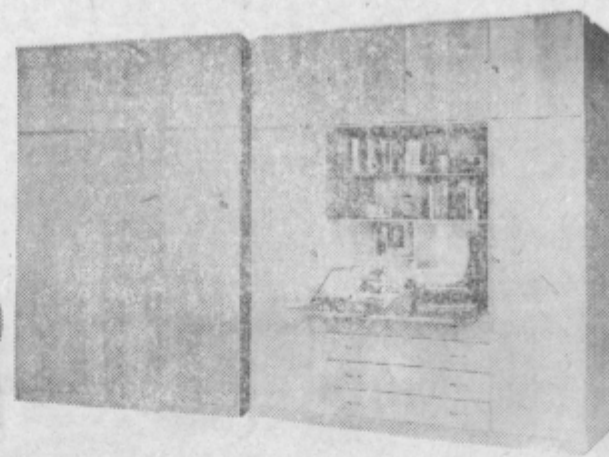
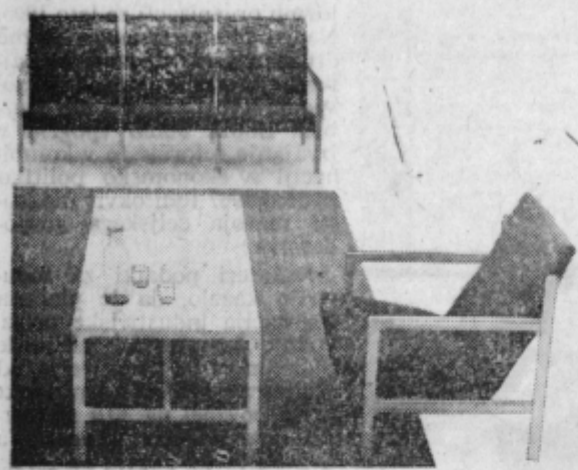
»To ni res, vendar poznamo mi razmere najboljše, poleg tega pa sem prepričan, da smo sposobni svoja vprašanja sami reševati. Ne mislim, da brez širše pomoči, temveč tako, da mi sami drug drugega najboljše poznamo in vemo kaj kdo zmore, rabi in želi.«

Poslušaj, enkrat za vselej prenehajmo s tem: jaz borec, ti nisi bil borec, oni je bil samo na pol borec, tretji se je skrival pred obojima... Kot sem rekel, vključimo se v izgradnjo tega našega socializma, toda res vsak po svojih močeh in sposobnostih, pa bodo tudi borčevska vprašanja prešla iz refrena v pozabo. Ne smemo biti malenkostni, toda če se kje oglasi kakšen borec in dvigne glas, tovariši, mar smo že res tako pametni, da starejši niso potrebni in da starejši nič več ne vedo?»

Nani

„MEBLO“ trgovina s pohištvom iz Nove Gorice ima od 1. III. dalje na Prvomajski cesti v Solkanu RAZPRODAJO

POSAMEZNIH VRST POHIŠTVA

KI NISO V PROGRAMU ZA LETO 1967 • POHIŠTVO JE ZLASTI PRIMERNO ZA TISTE, KI ŽELIJO OPREMITI TURISTIČNE SOBE • PRI NAKUPU NEKATERIH IZDELKOV LAHKO IZKORISTITE POPUST DO 40 % VSAKEMU KUPCU IZ SLOVENIJE, KI KUPI IZDELKE V VREDNOSTI NAD 200.000 STARIH DINARJEV POVRNE TRGOVINA »MEBLO« POTNE STROŠKE ALI PA BREZPLAČNO NAPOLNI REZERVOAR BENCINA, ČE PRIDE Z OSEBNIM AVTOMOBILOM • NE ZAMUDITE EDINSTVENE PRILOŽNOSTI.

Po potovanju v Celovec še v Carigrad

Srečni izžrebanci

Turistično in avtobusno podjetje Kompas je tudi letos organiziralo številne izlete v Celovec na ogled dunajske drsalske revije. Udeleženci so bili z izletom in revijo zelo zadovoljni, pričakovali pa so, kaj bo »presenečenje za vsakogar«, ki ga je obljubilo podjetje. Izvedeli smo, da so obljubili 30 nagrad, ki so bile izžrebane med izletniki. Te dni so na celjski poslovalnici Kompassa povedali, da so na našem področju bili izžrebani kar trije občani, ki so si ogledali revijo v Celovcu.

Upokojenka ANICA SLABI-NA z Ljubljanske ceste 30 v Celju bo lahko odšla na dnevno potovanje — seveda brezplačno — v Benetke. Učitelj TONE PESAK iz Socke 30 bo lahko obiskal Rim in v njem preživel kar tri dni. Lastnik izžrebane vstopnice, uslužbenec JOŽE VENGUST iz Soštanja pa bo lahko potoval za 10 dni v Carigrad. Vsem srečnim izžrebancem želimo na brezplačnih potovanjih veliko lepih doživetij.

Pisma

POJASNILO V ZVEZI Z »BUTEJEVIM« MOSTOM

V Celjskem tedniku (št. 7 z dne 24. 2. 1967) objavljen članek »Ze četrta žrtve« nas navaja k pojasnilu in osvetlitvi problema Butejevega mostu v Celju tudi s stališča upravitelja cesti.

Most je že dolgo registriran kot ena od najbolj kritičnih »črnih točk« na našem področju. Kot tak je bil z našimi predlogi glede prioritete izvedbe rekonstrukcije že najmanj 3 leta vnešen v letni plan predvidenih del. Nobena instanca, ki je naše predloge o rekonstrukcijah obravnavala in konkretizirala s poznejšim financiranjem, ne more trditi, da problem Butejevega mostu ni bil z naše strani dovolj potenciran, saj je tudi med nepoznavalci cestnih problemov v SRS težko najti človeka, ki bi tega kritičnega mostu ne poznal. Rezultat vseh obravnav naših predlogov je bil že dolgo znani refren: za vse ni sredstev. V zadnjih dveh letih je bilo nekaj upanja za realizacijo, saj je republiški cestni sklad bil pripravljen rekonstrukcijo financirati s 50 % udeležbo pod pogojem, da ostalih 50 % zbere soinvestitor iz lokalnih virov. Čeprav je bilo po tedanjih zakonih določeno, da nosi stroške vzdrževanja in rekonstrukcij cestnih območij občina in je bila s strani republiškega cestnega sklada dana zelo ugodna ponudba, skupščina občine Celje kot tudi splošna zavarovalnica preostalih 50 % nista zagotovili.

Spremenjen način financiranja cestne službe v letu 1967 in vnaprej bo povzročil, da bo realizacija še težavnejša, ker bodo sredstva za ceste razdeljevali centralno v republiškem merilu; zato bodo morala biti lokalno zbrana sredstva verjetno še večje, če bomo hoteli, da bodo 1965. leta izdelani načrti, ki smo jih v okviru priprav na izgradnjo mostu naročili in financirali sami, realizirani.

Pri tem pa želimo opozoriti naslednje: v omenjenem članku objavljeni stroški ne bodo zadovali, ker predstavljajo le predračun mostu, izdelan ob koncu leta 1965. Stroški, ki zajemajo poleg stroškov za most po cenah

ga podiranja obstoječega mostu, bodo znašali približno 820.000 N-din Velja tudi opozoriti, da mora biti novi most prilagojen predvideni regulaciji Ločnice, da mora promet po cesti in torej tudi po mostu med gradnjo potekati čimbolj neovirano itd. Trenutno ni strokovnjaki preučujejo problem izgradnje novega mostu na mestu dosedanjega ter rušenje, ki bo omogočilo povezanost ne glede na fazo izgradnje. To delikatno vprašanje pa bo nedvomno rešeno do dokončne odločitve glede financiranja. Da pa bo odločitev za financiranje pozitivna, si mora poleg strokovnih služb po svojih voljenih predstavnikih prizadevati tudi vsa javnost.

Cestno podjetje v Celju

»ZAKAJ ZAVLACEVANJE?«

Pod tem naslovom je bilo objavljeno v prejšnji številki pismo, ki nima nobene zveze z resničnim stanjem. Pisec navaja, da je bil otrok po razvezi dodeljen v skrbništvo, kar ni res, kajti otroka je pisec — mati — sama oddala v skrbništvo. Iz pisma zveni velika ljubezen in skrb matere do otroka, pri tem pa, kljub temu, da sem z njo živel in razmere poznal — se vsiljuje vprašanje, zakaj bi naj-mati, če ima res otroka tako rada — tega otroka dala v skrbništvo tujim ljudem? Če z mano ni mogla živeti, bi — mar ne? lahko živel sedaj z otrokom, ne pa, da ga je vzela iz šole, danes otrok ne obiskuje pouka — in ga dala v skrbništvo.

Sele na intervencijo republiškega sekretariata za zdravstvo in socialno skrbstvo v Ljubljani, ko mi niti opra, niti socialni delavci niso hoteli povedati kje je otrok — sem zvedel, da je otrok pri neki družini v Velenju. Sprašujem se, zakaj socialno skrbstvo v Zalcu tako pristansko podpira le mater, ne glede na usodo in bodočnost otroka, ki ga mati uporablja kot ščit, da bi ob njem oprala svojo krivico.

Prav tako ni nobenega sklepa oziroma razsodbe, da bi ločenka stanovala pri meni, temveč vsa se je sporazumela, da bo lahko stanovala pri meni vse dokler ji ne priskrbim stanovanja. Stanovanje sem priskrbel, ki ga je pa odklonila. Sporazum sem podpisal v veri, da se bo le spame-tovala in vzela otroka nazaj k sebi. Pri tem bi se pripomnil, da je po razvezi zakona uporabila le dvakrat, trikrat po sporazumu dodeljeno stanovanje. Ob teh obiskih je izkoristila priložnost ter mi dobesedno pobrala vse perilo.

Tudi z izjavo sodišča se ne morem strinjati, kajti zaradi mene ni bil izločen noben sodnik, če pa je ona obrekovala, za to jaz ne odgovarjam. Pisec trdi, da nima sredstev za nakup stanovanja; res je da tega marsikdo nima, toda njej predlagam, da naj proda enega izmed avtomobilov, s katerimi se prevaža in si kupi ustrezno stanovanje, mene pa pusti pri miru, da si končno uredim življenje.

Viktor Tajnšek

MED TEDNOM POSVETU...

Dolgo in težko pričakovano izredno zasedanje časnega ljudskega posvetovalnega kongresa v Indoneziji se je te dni začelo. Osrednja razprava je seveda v zvezi z nadaljnjim položajem predsednika Sukarna. Kongres v celoti se še ni izrekel, pač pa so doslej nastopili posamezni nasprotniki predsednika Sukarna z obtožbami in predlogi. Eni bi radi predsednika dokončno odstranili, drugi bi mu omogočili vsaj časten naslov predsednika, vendar bi mu onemogočili politično delovanje. Ljudje v raznih krajih Indonezije, ki opazujejo dogajanje, se razvrščajo v dve skupini in vojska je morala na mnogih mestih blokirati ulice, da je preprečila resnejše nemire.

Britanski premijer Wilson je že dokaj časa v hudih stiskah, ki so se začele nekoliko pred javnim zlomom z Južno Rodezijo in se zdaj v veliki meri ukvarjajo z vključitvijo Velike Britanije v EGS in posledično z načeli njenega domačega gospodarstva. In prav tisti poslanci, ki bi mogli Wilsonu največ pomagati, ženejo največ hrupa, zaradi česar jih je Wilson v zadnjem govoru imenoval »pse, ki grizejo«. Parlamentarni spori v Veliki Britaniji so bili vedno zelo zanimivi, a marsikdaj so tudi v kratkem času docela spremenili politiko dežele. Posebej značilno v zadnjem sporu je pismo poslanca Silvermana, v katerem terja, da je vlada dolžna v imenu ljudstva, ki ji lahko polnomočje odtegne, v kolikor bi se mu izneverila in skrunila demokracijo.

Vrsta ameriških senatorjev z Robertom Kennedy-jem na čelu vztrajno terja, da začne predsednik Johnson pogajanja s Severnim Vietnamom. Doslej je našel Johnson vedno nove izgovore, da se je mogel izogniti takim pogajanjem, a v zadnjem času je moralni pritisk vsega sveta razgaljal tudi vrsto dejavnikov v ZDA in Johnson se bo moral izjasniti, če je sploh pripravljen na pogajanja, ali namerava nadaljevati totalitarno vojno proti Severnemu Vietnamu. Takšno je namreč zdaj ozračje na bojišču, ko je dobil ameriški poveljnik Westmorland »proste roke« in lahko ameriški vojaki počnejo v Vietnamu ravno vse, kar se jim zahoče. Toda v primeru takšne odločitve je usoda predsednika Johnsona v prihodnje zelo nejasna, saj je v Ameriki vedno več vdov in mater, ki so za prazen nič žrtvovale svoje može in sinove v Vietnamu. In ne smemo pozabiti, da žene v Ameriki posredno vendarle močno vplivajo na javno mnenje.

V Argentini so dobro zavarovali nacističnega zločinca Stangla, ki so ga odkrili po zaslugi iskalca zločincev Druge svetovne vojne Simona Wiesentala. Ta si prizadeva, da bi zločinca izročili Avstriji.

V odstotnosti so začeli v Kongu sodni proces proti Combeju. Na zatožni klopi pa sedi šest njegovih sodelavcev.

... IN DOMOVINI

● **SVOBODNO OBLIKOVANJE CEN.** V zvezni skupščini so razpravljali o tem, da bi v gospodarstvu svobodno oblikovali cene. Politiko cen bi urejali le z ekonomskimi ukrepi. K administrativnim posegom na področju cen bi se zatekali samo, če bi odpovedali ekonomski ukrepi. — V razpravi so menili, da mora biti dohodek trgovine odvisen predvsem od obsega prometa in ne od zvišanja cen. Zamrznjene marže spodbujajo trgovino k prodaji dragih izdelkov.

● **OBCINE IZVAJAJO 2000 PREDPISOV.** V občini Ljubljana-Center so izračunali, da morajo občinske skupščine izvajati 1500 zveznih in 500 republiških predpisov. Ko so to ugotovili, so se vprašali, ali je takšna množina predpisov nujna. Menili so, da očitno ne, saj nekaterih predpisov sploh več ne izvajajo, ker ne dohajajo življenja ali pa so z njim v navskrižju.

● **23. MARCA VII. SEJA CK ZKS.** Na sedmi seji centralnega komiteja ZKS bodo obravnavali aktualne naloge komunistov v sedanjem obdobju. Razpravljali bodo tudi o poročilu IK CK ZKS in komisij. Potrdili bodo sklepni račun za leto 1966 in sprejeli finančni načrt poslovanja CK ZKS za leto 1967.

● **DROBNE Z VSEH STRANI.** Namesto Svetozarja Vukmanovića, ki je zaprosil, naj ga razrešijo, so predlagali za novega predsednika Zveze sindikatov Jugoslavije Dušana Petrovića, predsednika skupščine Srbije. — Na seji predsedstva ZZB NOV so, ko so obravnavali materialni položaj udeležencev vojne, ugotovili, da pokojnine ne gredo vstric z realnimi osebnimi dohodki. — Stane Kavčič, član IK CK ZKJ je v pogovoru z novinarji med drugim rekel, da so organizacijske spremembe v ZK iskanje najboljših poti.

SKRB ZA NARAŠČAJ

Društvo gradbenih inženirjev in tehnikov je imelo pred dnevi občni zbor, kjer so se med mnogimi strokovnimi zadevami dotaknili tudi obstoja gradbenega oddelka na celjski srednji tehniški šoli.

Ugotovili so, da bi bila huda škoda, če bi ta oddelček ukinili, saj se v njem šolajo dijaki s širšega celjskega območja in se jih kar 60 % vozi v šolo s podeželja. Na enakem območju je kar deset večjih gradbenih podjetij, ki nimajo najbolj ustreznega kadra in bo za mlade gradbene tehnike še vedno dosti možnosti zaposlovanja. Če bi se pa morali učenci šolati v Ljubljani ali Mariboru, bi tega mnogi starši ne zmogli zaradi večjih stroškov šolanja. Društvo si bo zato prizadevalo za obstoj oddelka, kakor si je pred osmimi leti prizadevalo za njegovo ustanovitev.

Na občnem zboru so govorili tudi o publikaciji »Ureditev voda«, kate-

re nadaljevanje je nedavno izšla publikacija »Celju novo kanalizacijo«, katerih avtor je inž. Fran Lah. Prva publikacija je v mnogem koristila urejanju celjskih voda in društvo je prepričano, da bo tudi druga publikacija koristna.

Sicer pa so gradbeni inženirji in tehniški zahtevali dosledno ureditvevanje ureditvenega načrta, da se ta ne bi po sili razmer spreminjal in da bi zazidalni načrti ne nastajali stihistično, temveč v skladu z začrtano smerjo urbanizacije.

Tudi v prihodnje si bodo člani društva inženirjev in tehnikov vztrajno prizadevali za uspešno delovanje v društvu, zaradi zdajšnjih

uspehov pa so soglasno ponovno izvolili dosedanja odbor društva.

PLES Z VIA »KAMELEONI«

Aktiv Zveze mladine Zalec bo priredil skupaj z maturanti iz Zaleca in okolice v nedeljo, 12. 3. ob 18. uri mladinski ples v dvorani kmetijskega kombinata Zalec. Igral bo ansambel VIA »Kameleoni« iz Kopra. Mlada publika ta ansambel dobro pozna, prižubljeni pa so tudi drugod, saj so v milanskem klubu »Piper« poželi veliko priznanja. Pred kratkim pa so zasedli tudi prvo mesto na tekmovanju VIA v Trstu. V kratkem bodo »Kameleoni« posneli tudi svojo prvo ploščo z lastnima skladbama: Sen izgubljene ljubezni in Sreča.

Aktiven odnos, ne formalna disciplina

JANKO ŽEVART VNOVIČ IZVOLJEN ZA PREDSEDNIKA

Prva seja članov novoizvoljenih konferenc obinske organizacije SZDL v Celju, ki je bila v soboto in katere se je med gosti udeležila tudi predsednica socialno-zdravstvenega zbora zvezne skupščine ter evidentiran kandidat za volitve v celjsko občinsko skupščino, Olga Vrabčeva, pomeni ne samo prelomnico v vsebinskem delu organizacije, marveč tudi pomemben prispevek v pripravah na spomladansko volitve. To je bil ploden razgovor o delu, nalogah in problemih, s katerimi se srečuje in ukvarja Socialistična zveza.

Začetek dela so posvetili razpravi in sprejemu novih pravil občinske organizacije SZDL v Celju. Ko je o njih govoril predsednik Janko Ževart, je dejal, da torišča dela niso neki tuji ali celo abstraktni problemi, ampak vprašanja, naloge in problemi, s katerimi se kot občani vsak dan srečujemo pri delu in življenju. Socialistična zveza je organizacija celotnega članstva. Imamo jo zato, da v njej in preko nje povežemo, usklajujemo in uresničujemo skupne interese in hotenja, da v njej in z njeno pomočjo pride do izmenjave mnenj in stališč, da se dogovarjamo za skupne naloge ter da jih s skupnimi napori in prizadevanji tudi uresničujemo. Prav spricho te širine je nezdružljivo, da bi se v njej še nadalje zadržali principi ozkega forumskega dela. V primerjavi z dosedanjim praksjo je bistven napredek že v tem, da je občinska konferenca sestavljena iz predstavnikov vseh krajevnih organizacij. Z določili in pravili pa smo vezani, je poudaril tov. Ževart, da moramo o vseh najpomembnejših družbeno-političnih vprašanjih sklepati in sprejemati izključke šele potem, ko smo na prejšnjih organiziranih javnih razpravah dobili in zbrali mnenja ter predloge članov. Po vsem tem gre torej ne samo za spremembo imena — v občinsko konferenco, namesto prejšnjega občinskega odbora — marveč predvsem za bistveno preorientacijo v vsebini, obliki in metodi političnega delovanja. Pri tem se je treba zavedati še tega, da Socialistične zveze ne krepimo zaradi nje, temveč, da bomo lahko preko nje hitreje in učinkoviteje reševali naše lastne probleme in težave, da bomo lahko preko nje kot občani in člani Socialistične zveze uveljavljali svoje samoupravne pravice in dolžnosti ter na ta način krepili svoj vpliv na celotno dogajanje v komun in izven nje. Tu pa mora priti do veljave aktiven odnos in sodelovanje vseh članov, ne pa formalna članska disciplina.

Preden so sprejeli pravila, so v razpravi o njih sodelovali Jože Bevc, Stane Selšek, Bogdan Šnabl, Slavko Verdel, Peter Sprajc, Zdravko Trogar, Avgust Cokan in Jože Krebs. V nadaljevanju konference so ocenili dosedanje priprave na volitve v predstavniška telesa ter po uvodnih besedah sekretarja Frančka Knafelca, sprejeli tudi naloge Socialistične zveze do volitev. V razpravi o tej največji politični akciji letošnjega leta pri nas so sodelovali Magda Kočarjeva, Zvonko Perlič, Jaka Majcen, Mila Stamejčičeva in Olga Vrabčeva.

Razen članov izvršnega odbora so na prvi seji konference izvolili tudi Olgo Vrabčevico in Janko Ževarta za člana zvezne konference SZDL Jugoslavije, zatem Majdo Brenčič, Franca Knafelca, Jožeta Marolta, Jožeta Podlinska, Branka Prekorška, Majdo Trogar in Slavka Verdela za člane republiške konference SZDL Slovenije. Za člane izvršnega odbora občinske konference pa so izbrali: Marjana Ašiča, Jožeta Bevca, Slavko Faletič, Jožico Herman, Boža Juraka, Milana Kavčiča, Franca Knafelca, Staneta Selška, inž. Marijo Stiplovec, Petra Sprajca, Majdo Trogar, Slavka Verdela, Bojana Volka, Janka Ževarta in inž. Milana Zibreta. Poleg tega so člani konference s tajnim glasovanjem vnovič izvolili Janko Ževarta za predsednika in Frančka Knafelca za sekretarja konference občinske organizacije SZDL v Celju.

Verdel, Peter Sprajc, Zdravko Trogar, Avgust Cokan in Jože Krebs.

V nadaljevanju konference so ocenili dosedanje priprave na volitve v predstavniška telesa ter po uvodnih besedah sekretarja Frančka Knafelca, sprejeli tudi naloge Socialistične zveze do volitev. V razpravi o tej največji politični akciji letošnjega leta pri nas so sodelovali Magda Kočarjeva, Zvonko Perlič, Jaka Majcen, Mila Stamejčičeva in Olga Vrabčeva.

Razen članov izvršnega odbora so na prvi seji konference izvolili tudi Olgo Vrabčevico in Janko Ževarta za člana zvezne konference SZDL Jugoslavije, zatem Majdo Brenčič, Franca Knafelca, Jožeta Marolta, Jožeta Podlinska, Branka Prekorška, Majdo Trogar in Slavka Verdela za člane republiške konference SZDL Slovenije. Za člane izvršnega odbora občinske konference pa so izbrali: Marjana Ašiča, Jožeta Bevca, Slavko Faletič, Jožico Herman, Boža Juraka, Milana Kavčiča, Franca Knafelca, Staneta Selška, inž. Marijo Stiplovec, Petra Sprajca, Majdo Trogar, Slavka Verdela, Bojana Volka, Janka Ževarta in inž. Milana Zibreta. Poleg tega so člani konference s tajnim glasovanjem vnovič izvolili Janko Ževarta za predsednika in Frančka Knafelca za sekretarja konference občinske organizacije SZDL v Celju.

M. B.

MANJ PRIDIG — VEČ KONKRETNIH AKCIJ

Družbena vloga žensk ne ustreza njihovem deležu v proizvodnji. Med proizvajalci sta skoraj dve petini žensk. — To je rekla Majda Gaspari, predsednica Konference za družbeno aktivnost žensk v pogovoru o aktualnih problemih družbenega položaja v Sloveniji.

Na vodilnih mestih je pre malo žensk. To velja celo za vodstva družbenopolitičnih organizacij, a kaj šele za druge družbene funkcije. Zadovoljni smo lahko edino le z udeležbo žensk v delavskih svetih.

Vzroki so tudi objektivne narave. Zaposlena ženska je dvojno obremenjena: na delovnem mestu in v gospodinjstvu. Družina ji pri tem pre malo pomaga. Da je to res, dokazuje podatek po katerem je Jugoslavija glede urejenosti otroškega varstva in družbene prehrane na predzadnjem mestu v Evropi. Medtem ko smo samo pridigali o tem, kako je treba razbremeniti zaposleno ženo, so nas drugod z dejanji prehltevali.

Zdi se, da bi radi nekateri varčevali v prid gospodarske reforme, da bi odvezali denar ustanovam, namenjenim za razbremenitev ženske. To je slaba usluga reformi in intenzivnejšemu gospodarjenju. To so kapitalisti že zdavnaj spoznali.

In kako v prihodnje? Manj pridig, manj priporočil, za katere se nihče ne zmeni in več načrtov, konkretnih akcij.

F. S.

RAZPRAVA O CELJSKEM PRORAČUNU

Preozek krog sestavljavcev

Pred dnevi so odborniki celjske skupščine, predsedniki KO SZDL ter predstavniki krajevnih skupnosti govorili o drugi fazi predvolilne aktivnosti — kandidacijskih zbora, ki naj bi bili do 20. marca.

Na seji pa so razpravljali tudi o občinskem proračunu, ki ga je pripravila Komisija za programiranje in financiranje. Komisija je imela izredno težko delo, saj je bilo zahtev mnogo več kot sredstev. Zadovaljili so predvsem najnujnejše potrebe: šolstvo, zdravstvo, socialno varstvo in državno upravo. Sredstva za upravo so povečali zaradi novih pristojnosti, ki se vežejo na povečanje stroškov. Vsem ostalim potrošnikom proračuna pa zaradi skromnih sredstev ni bilo mogoče ugoditi.

Predsednik sveta za kulturo in znanost BORIS STROHSACK je kritiziral predvsem, da je bil krog ustvarjalcev predloga proračuna preozek da bi bil lahko realen, posebej glede kulture. Navada iz prejšnjega leta, da so pri sestavi predloga sodelovali vsi zainteresirani sveti, letos ni obveljala. Za kulturo predvideva predlog 180 milijonov starih dinarjev, ki bi jih naj svet za kulturo razdelil med potrošnike proračuna. Predsednik sveta je bil mnenja, če je komisija že odmerila 180 milijonov za kulturo, naj naredi še notranjo delitev.

Odbornik CVETO PELKO je tudi govoril o sredstvih, namenjenih za kulturo, pri čemer je dejal, da so jo

najbolj prizadeli v zadnjih letih, medtem ko pri drugih potrošnikih tega niso naredili. Tako se človeku vsiljuje misel, da se gleda na proračunske potrošnike z dveh neenakopravnih stališč. Tudi odbornik JOŽE JOST je razpravljal o kulturi ter v celoti podprl oba prejšnja diskutantja. ZOFKA STOJANOVIC je razpravljala o socialnem varstvu, SREČKO JAMNISEK pa je označil predlog proračuna kot zelo optimističen, ker sloni na predvidenem povečanju osebnih dohodkov v tem letu, kar pa bo po njegovem mnenju izredno težko uresničeno. Odbornik MARČIČ se ni strinjal z načinom, kako višji forumi oziroma skupščina posegajo v deljenje ali odmero sredstev.

Predsednik skupščine občine Celje ZDRAVKO TROGAR je povedal, da je do poznega sprejemanja in s tem tudi priprave proračuna prišlo zaradi poznega sprejemanja v republiški skupščini, na kar so morale čakati občinske skupščine. Očitek s strani svetov, da niso sodelovali pri sestavljanju predloga je realen, razprava na seji pa je imela namen osvetliti odbornikom nekatera stališča proračuna, da jih bodo ti lahko razlagali na zbora volivcev. Pri pombe in predloge občanov bo komisija zbrala in obdelala ter predložila v obravnavo skupščini občine Celje. S takšnim načinom bo zagotovljeno vsesplošno obravnavanje proračuna skupščine Celje za letošnje leto.

PRIPOMBE UMESTNE

Da bi zagotovila čim širšo javno razpravo, je celjska občinska skupščina prejšnji teden posredovala javnosti predlog proračunske potrošnje v letošnjem letu. Verjamemo, sestavljalcem, da je predlog realen in v skladu s teznjami reforme, hkrati pa soglašamo z ugotovitvami občinskih odbornikov, da je najbolj prizadeta prav kultura. Zahtevek sklada je namreč za 46 odstotkov presegel lanskoletno potrošnjo, v resnici pa bo denarja za 9,9 odstotkov manj. V obrazložitvi je sicer rečeno, naj bi poiskali rešitve v integracijskih procesih, s čimer bi dosegli lansko raven in bi bila dejanska letošnja nižja postavka le formalna. Morda je v tem nekaj resnice.

Ne glede na takšno »računanje«

se utegne v neugodnem položaju znajti zlasti največji potrošnik sklada — Slovensko ljudsko gledališče, saj naj bi njegovo materialno reševanje prepustili za zdaj še vedno zelo problematičnemu medobčinskemu financiranju. Dalje iz predloga ni povsem razvidna usoda Zavoda za spomeniško varstvo in Zgodovinskega arhiva — še dveh ustanov medobčinskega značaja, do katerih občine doslej žal niso čutile kakšnih večjih obveznosti. Sestavljalci prorač. so šli mimo participacije matične občine oz. so razmišljali in odločitve prepustili skladu. Vprašanje potemtakem je, če že samo dogovarjanje lahko nadomesti v skrajnem primeru konkreten dogovor, koliko bo kakšna občina tudi dejansko prispevala!

NEKAJ MISLI O PRIPRAVAH NA VOLITVE

Izbirati ljudi, zavzete za reformo

Mislim, da ni treba posebej dokazovati, kako pomembne so bližnje skupščinske volitve, ko bomo volili poslanca in odbornike za izredno odgovoren mandat v letih od 1967 do 1971. V tem času bomo morali dobiti poglavitno bitko za tiste smotre, ki smo si jih zastavili z reformo. Pomembno vlogo pri tem bodo imele zvezna, republiška in občinska skupščina. Zato nam ne sme biti vseeno, kakšne ljudi bomo volili, ker bo od njih v mnogem odvisno, ali bomo izvojevali bitko za gospodarski in kulturni napredek naše domovine in za dokončno udržitven samoupravljanja na vseh področjih družbenega življenja. To bitko bodo lahko dobili samo ljudje, ki razumejo nujnost reforme, delitve po delu in samoupravljanja.

Čeprav volivci v poglavitem resno jemljejo priprave na volitve, so še zmeraj primeri, ko ponekod postavljajo v ospredje samo formalnosti, medtem ko zanemarijo vsebino. Marsikje so prezaposleni z razmišljanjem o številu kandidatov, kakor da to že samo po sebi zagotavlja tudi kvaliteto izbiri. S tem seveda ne mislimo, da število kandidatov ni pomembno, hočemo samo opozoriti na to, da je nujno več razmišljati tudi o nalogah, ki čakajo bodoče poslance oziroma odbornike. Šele ob nalogah, ki so pred nami, bomo lahko prav presodili, katere ljudi je treba izbrati, da bodo kos zahtevam svojega mandata.

Da bi volivci lahko razpravljali o nalogah skupščin, jih morajo poznati. Meril za izbiro kandidatov ni mogoče oblikovati ob nekakšnih splošnih parolah, temveč morajo kliti iz čisto konkretnih, otipljivih družbenih nalog posamezne skupščine. Mar ne bi mogli biti konkretniji, kot da rečemo samo nekaj splošnega o nuj-

nosti reforme? Za vsako občinsko skupščino bi lahko malo bolj konkretno opredelili: v prihodnjem mandatu bo skupščina morala opraviti te in te naloge, razčistiti bo treba ta in ta nejasna vprašanja, odprti so še ti in ti problemi itd. Skupščine, v katerih se polovici odbornikov še ne bo stekel mandat, bi morale pokazati več interesa za to, kakšni ljudje bodo sestavljali njihovo drugo polovico sestava. Tak interes morajo pokazati že zato, ker si morajo ustvariti tisto neogibno potrebno jedro, okrog katerega bo mogoče organizirati skupščinsko de-

lo in dosledno uresničevanje reforme.

Pred volitve torej ni mogoče s parolami, en ali dva kandidata, temveč s programom skupščine, s stališči Socialistične zveze in podobno. Le ob soočenju s temi programi in nalogami bo mogoče videti, ali kandidat ustreza zahtevnosti in odgovornosti mandata. Šele potem, ko bomo opravili to nalogo, naj pride na vrsto vprašanje, en ali dva kandidata. Ako bomo to vprašanje postavili že prej, bomo spregledali tisto, zaradi česar izbiramo ljudi.

F. S.

PREDLOGI SO ZNANI

Po spomladanskih volitvah v predstavniška telesa bomo dobili na območju celjske občine dva nova poslanca republiškega zbora republiške skupščine. Za obe mesti je bilo evidentiranih več kandidatov. Da bi uskladili te predloge so bili v minulih dneh številni razgovori predstavnikov krajevnih organizacij SZDL, krajevnih skupnosti in vseh ostalih krajevnih političnih organizacij, na katerih so sodelovali tudi občinski odborniki. Na teh razgovo-

rih je stekla beseda o vseh evidentiranih kandidatih, pa tudi o tem, kateri izmed njih so pripravljeni kandidirati. Tako so sprejeli sklepe, ki jih bodo posredovali bližnjim zbora volivcev za kandidiranje odbornikov oziroma poslancev. Na zbora v severni volilni enoti bodo za kandidata pri volitvah v republiški zbor predlagali Magdo Kočarjevo in Bogdana Šnablja, v mestni enoti pa samo Sergeja Kraigherja.

Število kazenskih zadev narašča

Na zadnji seji članov sveta za notranjo politiko v Zalcu so razpravljali o delu občinskega sodišča v Zalcu in ugotovili, da število kazenskih zadev obravnavanih na sodišču stalno narašča, tako je bilo lani v primerjavi z letom 1965 kar 20 % več zadev. V zadevah mladoletnih prestopnikov in kazenskih poizvedb pa je

porast v primerjavi s prejšnjimi leti še večji. Tako so zabeležili pri mladoletnikih 35 % povečanje, pri kazenskih poizvedbah pa kar za 94 odstotkov. Sodišče je lansko leto sprejelo 330 zadev, ki se nanašajo na 437 raznih kaznivih dejanj.

Povečalo se je število kaznivih dejanj zoper družbo in zasebno premoženje, kar so v glavnem tatvine.

Rešili so 312 kazenskih zadev, od tega so v 147 primerih izrekli obsojbo, v ostalih primerih pa je prišlo do ustavitve ali zavrnitve oziroma oprostitve. Obsojenih je bilo 181 storilcev. Pri kaznivih dejanjih se je povečalo število storilcev kmetijskih sezonskih, tovarniških in drugih delavcev.

Sodišče je pri kaznivih dejanjih zoper čast in dobro ime izrekalo predvsem denarne kazni od 40 N-dinarjev naprej. Pri lahkih telesnih poškodbah so izrekli denarne, pogojne in nepogojne zaporne kazni. Enako kaznovavno politiko je sodišče imelo tudi pri obravnavanju kaznivih dejanj ogrožanja javnega prometa. Storilcem, ki so ranili človeka in storilec drugih hudih kaznivih dejanj je sodišče izrekalo zaporne kazni. Kljub porastu kaznivih dejanj, ki so jih naredili mladoletniki, število teh ni zaskrbljujoče.

Na zaključku seje so udeleženci izrazili še željo in potrebo po dokončni dograditvi novega sodišča.

Vy

CELJE • ZALEC • MOZIRJE • VELENJE • ŠOSTANJ • SLOVENJ GRAD • DRAVOGRAD • RAVNE NA KOROŠKEM • PRE

LE DO 15. IV.

ZA VEZANE HRANILNE VLOGE

NAGRADE: AVTO ZASTAVA 750, 5 superavtomatskih pralnih strojev, 10 koles, 2 fotoaparata, 3 motorne kosičnice, televizor, 10 transistorjev, 3 mopedi, 3 šivalni stroji, 2 peči na olje.

VEZANE VLOGE OBRESTUJEMO OD 7—7,5 %

ZREBANJE BO V ZACETKU MAJA 1967.

KKB KREDITNA BANKA CELJE

VALJE • MEŽICA • RADLJE OB DRAVI • SLOVENSKA BISTRICA • SLOVENSKE KONJICE • ROGAŠKA SLATINA • SMARJE

BREZICE • SEVNICA • LASKO

PRI JELSAH • SENTUR PRI CELJU

Na letošnji prvi modni reviji, ki jo je organiziralo poslovno združenje za obrt, gostinstvo in komunalo, so prikazali 140 modelov za pomlad in poletje 1967.

Svoje izdelke je predstavilo 31 slovenskih podjetij, med njimi tudi številni priznani proizvajalci blaga in konfekcije. Zelo zanimivo je bilo, da so na reviji sodelovali številni proizvajalci iz naše neposredne okolice.

Med temi je potrebno naglasiti delež Tekstilne tovarne Prebold, ki je sodelovala na reviji s svojimi razstavnimi delom in z blagom v prijetnih barvstih vzorcih. Na sliki so tri obleke, narejene iz preboldskega blaga, dve s cvetličnim in ena s črtastim vzorcem. Titrije primeri dokazujejo, da je kvaliteta in okusnost vzorcev preboldskih izdelkov zelo primerna predvsem za pomladna in poletna oblačila. Do tega spoznanja so prišla že mnoga dekleta in žene, ki priznavajo praktičnost in prikupnost preboldskemu blagu. Prav zaradi tega je trgovina vedno rada naročila preboldsko blago, saj je vedela, da ne bo ostalo v zalogi.

Tekstilna tovarna Prebold, ki ima že desetletno tradicijo, si je z novimi stroji in izpopolnjeno tehnologijo utrla v veliki meri tudi pot na tuje tržišče. Izvaža takorekoč na vse kontinente, a v zadnjem času so postali veliki naročniki preboldskega blaga tudi modni zahtevneži, kakršni so Francozi in Italijani. Ta dejstva vsekakor potrjujejo uspešnost izdelkov Tekstilne tovarne v Preboldu.

ŠE O ODKUPU ZEMLJIŠČA ZA GRADNJO INDIVIDUALNE HIŠE

TRNOVA POT GRADITELJA

ODMEV NA NAŠO MALO ANKETO V POLZELI

Devetega meseca leta 1965. sem na Stanovanjskem gospodarstvu v Zalcu zlicital parcelo v soseski Stara tovarna na Polzeli in pristal na pogoje: Komunalni prispevek 440.000 S-din, zakoličba, razkoličba, gradb. inšpektor 59.000 S-din, 536 kvadratnih m zemljišča 50.000 S-din, načrt 38.600 S-din.

Torej 587.600 starih dinarjev, da lahko pričnem z gradnjo. Plačati bi moral v desetih dneh po licitaciji. Prosil sem tov. Debiča, da odloži plačilo, dokler ne dobim posojila. Odobrili so mi, vendar s pogojem, da tako dolgo ne pričnem nobenega dela na parceli. Stanje pa je takšno, da dokler nimaš plošče, ne dobiš posojila. Kaj sedaj?

Prosil sem direktorja in tehnični sektor, da mi zakoličijo; kljub obljubi niso naredili ničesar. Ker sem videl, da ne gre drugače, sem oktobra plačal. Po petkratni intervenciji so mi le zakoličili zemljišče, vendar tako, da je meja med mojo in sosednjo parcelo potekala točno čez sredo stavbišča. Sosedje so mi povedali, kje je meja, zato sem se napotil v Zalec in vprašal tovariša, ki je zakoličeval, če lahko začnem tam graditi. Potrdil mi je. Ko sem mu povedal, kako je bilo delo izvršeno, je rekel, da bo že zidar postavil profile. Torej sem na takšno slabo delo čakal dva meseca. Delo je počasi napredovalo zaradi snega. Pri kopanju zemlje sem opazil, da je

bila tam, kjer naj bi stala hiša, nekoč velika jama, ki so jo ljudje zasuli s kamenjem, gramozom in raznimi odpadki. Torej nova jeza. Ker je bilo spomladi 1966. leta vse pripravljeno za betoniranje, sem potreboval gradbeno dovoljenje. Dobil bi ga moral na občini, pa so mi pojasnili, da mora stanovanjsko podjetje najprej dati vlogo in tehnično dokumentacijo. Na stanovanjskem gospodarstvu so mi obljubili, da bodo to takoj naredili, toda tudi po drugič prošnji tega niso realizirali, čeprav so imeli vse že plačano. No, končno je prišlo tudi dovoljenje.

Potreboval sem še zemljiško knjižni spisek in sem odšel na zemljiško knjigo v Zalec. Pojasnili so mi, da parcela ni moja, ker mora Stanovanjsko gospodarstvo narediti vlogo. Odšel sem k njim ter dobil pojasnilo, da so na zemljiški knjigi v težavah — v zaostanku za dve leti in da so vlogo gotovo založili. Torej nazaj na Zemljiško knjigo, kjer smo pregledali vloge za leto dni nazaj, vendar moje ni bilo. Zopet sem odšel na Stanovanjsko gospodarstvo, kjer so mi obljubili, da jo bo uslužbenka takoj drugi dan nesla na sodišče. Čez nekaj dni sem bil zopet v Zalcu in ugotovil, da vloge še vedno ni. Na Stanovanjskem gospodarstvu mi je tov. Štrausova povedala, da moram plačati prometni davek in ponovno dobiti potrdilo o plačilih davčinah za l. 1966, ker da je

prej vloženo za l. 1965 propadlo. Na občini pa so mi povedali, da mora prometni davek plačati Stanovanjsko gospodarstvo, ker pa oni nimajo denarja, so mi svetovali, naj sam plačam, če hočem imeti hitro rešeno. Ker kaže, da imam več denarja kot Stanovanjsko gospodarstvo, sem plačal. Drugi dan sem prišel s potrdilom in v spremstvu tovarišice s Stanovanjskega gospodarstva takoj uredil na sodišču. Sam sem oddesal akt na Zemljiško knjigo, bilo je 13. 12., potreboval pa sem spisek do 15. decembra. Obljubili so mi, da bodo uredili. Seveda 15. decembra še ni bilo urejeno. Uslužbenka mi je obljubila, da bo v banko nesla spis drugi dan in se lahko potem kar tam zmenim. 20. decembra sem v banki izvedel, da še ni urejeno. Na Zemljiški knjigi sem osorno vprašal, zakaj obljubijo in potem ne naredijo. Uslužbenka je vprašala »če se kregam?« V desetih minutah sem imel dokument v žepu. Nato sem v banki dobil pojasnilo, da je rok za leto 1966 že potekel in lahko pričakujem posojilo šele leta 1967.

Takšna je moja zgodba, niti besedica ni izmišljena. Vse bi lahko bilo gotovo v 3 mesecih, zavleklo pa se je 16 mesecev. Zakaj? Mislim, da sem z gradnjo zamudil po krivdi Stanovanjskega gospodarstva v Zalcu.

Alojz Vasle
Polzela 104

INGRAD VLAGA SKORAJ 400 MILIJONOV ZA GRADNJO STANOVANJ

STANOVANJA ZA TRG

ETAŽNA LASTNINA BI MORALA PREVLAĐATI ZA SEBNO GRADNJO

Uvedba stanovanjske reforme je v mnogem spremenila financiranje gradnje stanovanj. Nova delitev, ki je podjetjem dovolila štiri odstotni stanovanjski samoprispevek, je občutno zmanjšala finančni potencial za gradnjo stanovanj. Zaradi tega je zdaj dosti manj naročnikov za kompleksno stanovanjsko gradnjo, kakršni so bili še pred tremi leti večji delovni kolektivi, ki zdaj rajši podpirajo individualno gradnjo.

Ce je Ingrad pred tremi leti gradil za trg samo 25 % stanovanj, se je zdaj v glavnem preusmeril v gradnjo stanovanj za trg, kar pogojujejo spremeni finančni predpisi in še vedno močna težnja za individualno gradnjo. V celotnem celjskem bazenu zgradi Ingrad okoli 70 % vseh stanovanj in vlaga trenutno v gradnjo okoli 400 milijonov dinarjev svojih obratnih sredstev.

Toda trenutna situacija ni zadovoljiva in v kolikor se ne bo spremenila politika financiranja stanovanjske gradnje, bo število zgrajenih stanovanj iz leta v leto rapidno padalo. V občini obstaja sicer koordinacijski odbor za stanovanjsko gradnjo,

njo, ki ga vodi predsednik občinske skupščine Zdravko Trogar, toda temu odboru bi morali dati bolj množično podporo tudi vsi tisti, ki bolj kot ne neposredno odločajo o oblikah za financiranje stanovanjske gradnje.

Individualna gradnja je sicer trenutno še vedno na videz cenejša od blokove in začasno še ne preveč priljubljena etažna lastnina. Toda ta cenenost se marsikdaj skriva v raznih oblikah »kolektivne« pomoči pri zasebni gradnji, neustrezna obremenitev za komunalno ureditev ne obremenjuje v enakomernem razmerju individualnega graditelja, etažni lastnik pa mora še — skladno s določili stanovanjskega podjetja — plačevati 25 % od predvidene stanarine za upravljanje in vzdrževanje zgradbe. Zaradi tega menijo v Ingradu, da bi bilo

potrebno v prihodnje bolj točno opredeliti obveznosti za komunalno ureditev, da bi banka še bolj stimulativno podpirala s kreditiranjem stanovanjske gradnje družbeno, blokovo in industrializirano ter organizirano individualno gradnjo, da bi bile najemnine v blokovski gradnji preračunane bolj dosledno na ekonomski ceni stanovanj in da bi dosegli razmerje v 25 % prispevku etažnih lastnikov v delež za upravljanje in v delež za vzdrževanje.

Doslednost v teh razmerjih bi hitro dokazala, da je blokova gradnja cenejša in zaradi kompleksne komunalne ureditve, če ne štejemo še prihranek lokacijskega prostora, bolj primerna kot individualna gradnja. Do tega spoznanja bi morali priti tudi samoupravni organi v delovnih kolektivih, ki bi poleg ustreznosti usmerili politiko prihodnjega financiranja stanovanjske gradnje.

Ingrad gradi trenutno 645 stanovanj in od teh bo letos vseljivih 368 stanovanj. Zanimiv je podatek, da bo med vseljivimi stanovanji kar 57 takih, ki so jih začeli graditi šele letos. To nedvomno dokazuje izredno učinkovitost sodobne gradbene tehnike. V letu 1968 pa bo vseljivih še 220 stanovanj. Toda skoraj polovica stanovanj v gradnji (394) je še vedno kupcem na razpolago.

Za primerjavo bi navedli še cene kvadratnega metra čiste stanovanjske površine: Celje 132, Ljubljana 150 in Beograd 162 tisoč dinarjev. Prav zaradi tega so lahko tudi cene stanovanj razmeroma ugodne, saj stane parsoniera (26 m²) 3.400.000 starih dinarjev, manjša enosobna stanovanja (35,30 m²) od 4.830.000 do 5.140.000; cena je odvisna od nadstropja, večje enosobno stanovanje (43,18 m²) od 5.617.000 do 5.930.000 starih dinarjev in dvosobna (od 63 do 74 m²) od 8.370.000 do 8.580.000 starih dinarjev. Vsa stanovanja so opremljena s centralno kurjavo, delno s kuhinjsko opremo, imajo shrambeno omaro in popolnoma urejeno stranišče s kopalnico.

KMETIJSKI SVETOVALEC

BRANANJE OZIMIN

Spomladi često stoje žitne rastline v skorji, kot objete v tesnem oklepu. Zemlja se pod skorjo noče ogreti, korenine in živi se v tleh duše, ker nimajo kisika. Vлага po nepotrebnem hlapi. Lahka zemlja je sicer brez skorje, ni močno zbita, kljub temu hlapi iz nje preveč vlage in kalijo premnogi pleveli. Nekatere rastline vise v zraku s pretrganimi koreninami ali niso dobro vrasle in zato venejo.

Najprej si posevek dobro ogledajmo, da ugotovimo, kaj moramo ukreniti: ali ga je treba najprej valjati in potisniti koreninice nazaj v tla, ali razbiti skorjo, ali zatreti plevel. Ugotovimo vlažnost zemlje, če je že dovolj suha. Potem šele odločimo, kateri stroj bomo uporabili in določimo čas oskrbovanja.

Bolj ko je suh kak kraj, bolj pazljivi moramo biti. V vlažnih krajih, legah in na močni zemlji smemo ponavadi branati žito precej v živo.

Ko je zemlja dovolj suha, da se drobi, gremo z brano na posevke. Teža uporabljene brane se ravna po teži in stanju zemlje in posevkov. Bolje je, da uporabimo lažjo brano kot pa težko; če je potrebno, branajmo raje dvakrat.

Na lahki zemlji enkratno brananje kar zadostuje. Brana naj se vgreza le 2–3 cm globoko. Ozimni ječmen in pšenico smemo branati večkrat, in sicer posev ali navzkriž. Pšenico moramo celo znova branati. Nič hudega, če ni pšenična njiva po brananju prav nič lepa na pogled.

Vzdignjeno in močno priko zemljo moramo pred brananjem valjati, a le dovolj suho. Valjar potisne rastlinice nazaj v tla, da se na novo vrastejo in razrastejo. Šele čez čas

branamo. Valjar lahko uporabimo, da stremo skorjo, ki ji brana ne pride do živga, ker se lomi v plošče in pri tem trga korenine.

Uspeh brananja: brana uniči plevel, ki je odgnal pred zimo in takoj spomladi. Zrahljana zemlja se hitro ogreje, zrak doteka vanjo in jo poživilja. Čas, ko se prvi list mladega žita razprostire po zemlji in ko poganja drugi, je najmanj primeren za brananje. Razraslo žito lahko branamo vse dotlej, dokler brana ne lomi rastlin.

Zaščita dimnih cevi pred rjo

Dimne cevi so izdelane iz črne, dokaj hitro rjavčave pločevine. V humeljni sušilnici so preko vsega leta, posebno pa jeseni in pozimi, izpostavljene vlažnemu zraku, ki rjavenje še stopnjuje.

Z minimalnimi stroški in malo truda jih lahko pred vremenskimi vplivi uspešno zavarujemo s premazom iz grafitu in jim tako podaljšamo dobo trajanja.

Za izvedbo zaščite so potrebna naslednja sredstva: žična ščetka, večji čopič, kis in grafit. Cevi najprej očistimo rje z žično ali kakšno drugo trdo ščetko. Pripravimo premaz iz domačega kisa in grafitu v prahu ali v luskah. Grafit v luskah je kvalitetnejši in dražji. Dobimo ga v trgovini z barvami in laki. Kot lepilo je namesto kisa še boljše pivo, ki je lahko tudi pokvarjeno. Mešanica naj ne bo pregosta in ne preveč tekoča. Ne sme kapljati od čopiča, teči pa mora v nepretrganem curku tako, da se da v tanki plasti nanesti na cev. Kako naj bo mešanica gosta, najlepše pokaže delo samo.

Ko se premaz posuši, varuje grafitna plast cevi pred rjo. Prednost grafitu pred ostalimi sredstvi je v tem, da se pri uporabi sušilnice ne razvijajo škodljivi plini neprijetnega vonja, kot pri uporabi izrabljenega olja ali drugih premaznih sredstvih. To je zelo važno, ker se humelj hitro navzame vonja.

Za 16 m² veliko sušilnico porabimo 2 kg grafitu v prahu in približno toliko tekočine. Vse skupaj pa stane okrog 800 S-din.

Črnemu ribezu ustrezno prehrano

Ribez je po poreklu gozdna rastlina, zato se ugodno razvija na humoznih tleh. Za redno rodnost potrebuje obilico organskih in mineralnih snovi. Humus pospešuje razvoj rastlin in služi kot hrana koristnim bakterijam in drobnoživkam v tleh ter dobro zadržuje vlogo. Gnojenje s hlevskim gnojem ali dobrih kompostov je osnovno gnojenje v nasadih črnega ribeza. Hlevski gnoj ponavadi podorjemo že jesni, dobro preperel gnoj ali kompost pa lahko trosimo tudi površinsko. Letno dodajanje vsaj 100 q/ha dobrega gnojla ali komposta ugodno vpliva na rast in rodnost ribezovih grmičev. Če ni dovolj gnojla in komposta, ju nadomestimo s podoravanjem različnih deteljno-travnih mešanic.

Ribez rabi za normalno rast in okoli 16 elementov, na uspeh pro-

izvodnje pa bistveno vplivajo le dušik, fosfor in kalij in mikroelementi: magnezij, mangan, železo, kalcij in bor. Teh elementov ne moremo dodati z organskimi gnojili, zato moramo še nujno gnojiti vsako leto z mineralnimi gnojili. Le-te uporabljamo pazljivo, ker preobilica enega samega elementa povzroči pomanjkanje drugega. Lahko se poruši ravnotežje med prvini in ribezu.

Nasadov črnega ribeza ne moremo gnojiti po šabloni za vse nasade in vsako leto enako. Ob določanju letnih količin gnojil velja upoštevati potrebe rastline, starost nasada, kakovost zemlje, gnojenje v preteklih letih, način oskrbovanja nasada in podnebne razmere. Med rastjo skrbno opazujemo rast grmičev, kajti le tako lahko pravočasno ukrepamo in preprečimo pomanjkanje.

PRESAJANJE LONČNIC

Ljubiteljem in gojiteljem lončnic posredujemo postopek presajanja lončnic iz lončka v lonček. Kako izlončimo presajanju namenjene rastline? Pred izlončenjem jih nekaj ur prej zalivamo. Ko se je voda povsem odcedila, začnemo izlončevati. Posel gre dobro od rok, če so lončkove stene gladke. Lonček obrnemo in ga položimo na dlan levece tako, da je rastlina med prstancem in sredincem. Na lončkovo dno krepko

udarimo z desnico, da koreninska grmuča popusti. Sproščeno rastlino presadimo v nov za kako številko večji lonček. Sadimo z levico, z desnico pa dodajamo prst, ki jo zlasti ob robu lončka dobro potlačimo. Z lončkom udarimo ob mizo, da se prst zravna in sesede.

Ko imamo izlončeno rastlino na dlani, ji odstranimo odvišne in odmrle korenine, zrahljamo in delno odstranimo izrabljeno prst, da bo več prostora za svežo.

Presajamo lahko od pomladi do septembra, dokler je toplo. Pozneje korenine ne preraste dovolj lončkove prsti in se ta lahko skisa. V ogrevanem oknjaku ali pa v rastlinjaku je možno tudi zimsko presajanje. Rastlin, ki rastejo počasi, zlasti lesnatih, ne presajamo vsako leto. Hitro rastoče zeliščne rastline presajamo vsako leto, nekatere celo dvakrat ali trikrat. Ni odveč, če vemo, da se počutijo sobnice mnogo bolje v majhnih posodah kot v velikih.

Ugotavljanje brejosti z ultra zvokom

V Avstraliji so pričeli uporabljati pri ugotavljanju brejosti ovac ultra zvočno napravo, ki so jo do sedaj koristili v mornarici za odkrivanje predmetov v morju.

Ta metoda, ki so jo nekoliko prilagodili, že daje skoraj 100 % točne podatke o brejosti ovac. Pomanjkljivost te naprave je, da morajo ovce pred pregledom ostrčiti. Postopek je zelo hiter in ni škodljiv. Verjetno ga

bodo kmalu uporabljali s pridom pri kravah in drugih živalih.

KRATKI NASVETI

- Čisti in trebi sadno drevje, ga po potrebi cepi ali precepi in sadi.
- V vinogradu končuj z rezom trsa.
- Pretoči vino, iz drož pa skuhaj žganje.
- V tople grede presajaj zgodnjo zelenjavo, sej špinado, petersilj in korenje, zgodnje kapusnice in solato.

»PRIDITE JUTRI«

● NEKOMU TEČE PO POLZEVO ŽIVLJENJE, DRUGIM DENAR.
● ZAKAJ MORAJO LJUDJE, KI SO VSE SVOJE ŽIVLJENJE Z DELOM DOPRINASALI DRUŽBI, SE-
DAJ ZARADI MALOMARNOSTI DRUGIH IZGUBLJATI VERO V DRUŽBO?
● KAZE, DA CLOVEK V OČEH BIROKRATA POMENI LE ŠTEVILKO, KI PA IMA SVOJE POTRE-
BE IN ZAHTEVE KOT VSI — ZAL NA TO PREPOGOS TO POZABLJAMO.

Po zalitju rudnika v Zabukovici in po prenehanju kopa smo lahko slišali, da ne bo žrtev delavcev, ki je živel od rudnika. Slišali smo, da bodo vsi (zdravi, močni) dobili delo drugje, drugim pa bodo omogočili človeku dostojno življenje. Po teh nekaj mesecih, odkar v Zabukovici ne ropotajo več vagoni, odkar v tej ozki soteski več ne diši po premogu, pa že izstopajo socialni primeri, ki jih ob večji ali pa vsaj takšni skrbi, ki bi jo lahko tem ljudem nudili, ne bi bilo.

Ti primeri so žrtve birokracije in administrativnega reševanja, ki nima ničesar skupnega z reformo, saj so ti ljudje vse življenje s svojim delom pošteno doprinasali družbi. Nihče ne more s prstom kazati na upravo ali kolektiv Montane, ki je po svojih močeh doprinesla, da po zalitju rudnika problem ni izbil še v hujši obliki. Vsi, ali vsaj večina za delo sposobnih je dobila drugo zaposlitev, veliko jih je bilo upokojenih, ki so ostali v kraju čakajoč na zaton svojega življenja.

In tu je izbil problem. Življenjske razmere rudarjev v Zabukovici so več ali manj znane. Nikoli niso živeli v pretiranem razkošju, v pretiranem razpravljanju ob pretiranem zaslužku.

Po ukinitvi dela v rudniku so morali na vrat na nos urejevati listine za pokojnine, čakati na rešitev komisij za invalidsko upokojevit in zatem na pokojnino.

Nekateri čakajo nanjo še danes. Že nekaj mesecev. Vsak mesec ima toliko in toliko dni, ko moraš jesti — živeti. Med te sodita tudi družini CENTRIH in BRADULA iz Pongrace, zaselka poleg Zabukovice. Družini živita v stari baraki nekdanjega rudniškega naselja.

Že štiri mesece nista dobili niti dinarja za življenje, ker skrbnika družin čakata na počasno mletje

koles socialnega zavarovanja, ki bi naj poslalo pokojnino.

»Neštetokrat sva bila v Celju. Enkrat je manjkalo to, drugič ono. Ko je bilo končno vse skupaj, tega je že več mesecev, so naju odpravljali s PRIDITE JUTRI. In sva prišla, pa znova jutri, jutri...« pripoveduje Bradula in Centrih.

»Meni je manjkalo komisijsko priznanje, da nisem sposoben za nobeno delo, ker že dalj časa bole-

zadovolila sva se že preveč — toda živi ne moremo v grob...«

»Sestnajst let sem bil v rudniku. Delal sem pri črpalkah. V teh letih sem bil le nekaj nedelj prost. Koli-kokrat se je zgodilo, da je prišel paznik pome, ker ni bilo kolega v službo, da sem ga zamenjal pri črpalkah. Nikoli nisem nergal. Pred meseci pa mi je naše podjetje pri-peljalo z avtomobilom premog. Ni-sem imel denarja, da bi plačal. Za

ham,« pripoveduje Bradula. »Bil sem pred komisijo, ki me je spozna-la kot nesposobnega. Vse sem uredil za invalidsko upokojevit, tudi odloč-bo sem dobil, toda z odločbo ne morem prehraniti družine, denarja pa ni od nikoder.«

»Edina sreča, da so ljudje tu na-okoli razumeli najine težave in na-ma po svojih močeh pomagajo. Spo-sojava si denar za kruh in krompir,

šeststo dinarjev je šlo. Šel sem na upravo in prosil, naj malo potrpe, da dobim pokojnino, saj so mi rekli, da bo jutri... Mislite, da so čakali? Poslali so mi dva opomina, in ker še vedno nisem dobil denarja, da bi plačal, so mi zapretili s tožbo. K sreči je sneg skopnel, da sem lahko z dnino pri kmetih zaslužil nekaj denarja in šel na upravo plačat.

Bradula je lani novembra dobil zadnjih sedem tisočakov bolniške, od takrat pa tudi njegova družina živi na upanje in vbogajme znan-ec. »Saj bomo povrnili, vse bomo povrnili, ko bi že enkrat dobila de-nar. Sram me je prosjati, tega ljudje v pisarnah, ki najine primere rešujejo — ne razumejo. Oni lepo žive, ne tako kot mi, ko se zjutraj v strahu zbudiš, ker veš, da ni nič za lonce. Zapišite to, da se nama godi krivica zaradi malomarnosti uslužbencev, ki imajo večje dohod-ke kot sem jih pa jaz zaslužil v ja-mi dva meseca skupaj!«

Rekli so nam: ALI SMO TO ZA-SLUŽILI? Sedeli smo v majavi ku-hinji in zrlji v izpite obraze. H kri-lom so se tiščali sosedovi otroci. V nekaj minutah nas je bilo polno v ozkem kuhinjskem prostoru. Vse-vprek smo govorili, padali so očit-ki, upravičeni očitki. Ko smo odča-jali, bil je mrak, barake so utonile v somrak pomladnega večera, je ne-ki znanec pokazal na drobno suhlja-to dekle in rekel: »Pri njej lahko

MAL4 ANKETA

NA ZBORIH OBČANOV V MIGOJNICAH, GRIZAH, PONGRACU IN ZABUKO-VICI SO LJUDJE ZAHTEVALI UREDITEV CESTE, VODOVODA, TELEFONSKO ZVE-ZO IN ZDRAVSTVENO POMOČ. VPRAŠALI SMO JIH, KAKO SO UPOSTEVALI NJIHOVE ZELJE OZIROMA ŽIVLJENJSKE POTREBE.

o našem kraju govorili, da je zibelka proletariata, danes pa nas zanemarjajo. Občinska skupščina se ne zmeni za naše probleme. Nimamo več ambulante in kje bodo hribčevi pa tudi naši iskali zdrav-nika. Vode dolgo ni bilo, cesta je obupna. Ko se spomnimo na vse to, me jezi in boli. Dolgo sem bil aktiven, vendar hvala za vse. Če bo od naših kdo rekel besedo, ga bodo na skupščini v Zalcu potokli. De-mokracije in samoupravljanja, ki ju ima-mo, se ne zavedamo in ne izkoriščamo.

medicinska sestra, ki bi lahko nudila prvo pomoč in navete, če že zdravnik ne mo-remo dobiti. Čeprav je rudnik zaprt, je število ljudi v kraju ostalo isto. So brez-poselni, imajo otroke, kako se preživljajo? Še javna razsvetljava. Odkar rudnika ni, je povsod ponoči tema. Edino pred bife-jem je razsvetljeno. Človek bi lahko pove-dal marsikaj, pa ga potem zgrabijo za be-sedo.

nes ni realizirana. V prostorih, ki so osta-li bi lahko uredili otroški vrt. Človek je oddaljen 2 uri in pol od Zalca, primer je nujen, kako hitro bo lahko dobil zdrav-niško pomoč? Na zborih občanov smo ve-liko govorili o cesti. Ljudje so predlagali, da del sredstev zberemo s samoprispe-vkom, del pa bi naj prispevala skupščina občine. Vendar ti ne pristanejo. Zato je toliko bolj hudo priti na zbor občanov, ko te vprašajo — občinski mojster, koliko ste prinesli denarja? Ti pa sediš tam in ne moreš pomagati. Pogledite samo obra-ze predele. Problemov je veliko, ljudje jih občutijo na svoji koži in govorijo. Po-

pravljanje — takšno kot je bilo — gri-škoga mostu, lahko označim kot razmeta-vanje denarja. Ljudje so veliko delali in so se pripravljali, vendar so jih pozabili drugi, čeprav so to znani partizanski kraji.

do druge ure popoldne. Na sestanku So-cialistične zveze so nam pred tremi me-seci obljubili telefonsko zvezo tudi popold-ne, takoj ko bo ambulanta ukinjena. Ta čas je prišel, telefona ni. Smo tik pred vo-litvami in se vsi sprašujemo, kje bomo volili, ker nimamo več prostora, kjer smo se včasih sestajali. Montana je prodala paviljon privatniku. Končno se urejuje vo-dovod, kar je zadnji čas, saj smo vodo dolgo nosili v hiše. O cesti se sploh ne izplača govoriti.

nisem, čeprav bi človek pomislil, da mi samo to preostane. Jemo krompir in zelje. Tako bo šlo nekaj časa, toda kaj bo po-tem, živeti moramo. Nekoč smo se borili za zdravnik, ga dobili in zopet ga nima-mo. Ko bi imeli vsaj telefonsko zvezo ali pa medicinsko sestro. Zalostno je, da ni-mamo tega, kar smo si obetali.

mislim, na tiste, ki stanujejo v hribih. Težnja vseh ljudi je, da bi bila na našem področju vsaj medicinska sestra. Sicer je res, da zaenkrat tu stanuje še zdravnik, vendar se bo tudi on verjetno kmalu pre-selil v Zalec. Še to, paviljon, v katerem smo imeli sestanke, skratka družabni cen-ter, so prodali privatniku, nimamo se kjr sestajati. Dokler je bila še tu direkcija, je šlo, ko pa so odšli v Zalec...

PRAH NA VELIKI PIREŠICI

V eni izmed prejšnjih števil Celjskega tednika smo brali članek J. Severa — Mali upor v Veliki Pirešici. Navedli bomo nekaj dodatnih podatkov.

Arbitražno vlogo med Cestnim podjetjem Celje in oškodovanci zaradi prahu, ki ga povzroča asfaltna baza na Veliki Pirešici, je skupščina občine Zalec prevzela decembra leta 1965. Imenovala je posebno komisijo, ki je ocenjevala škodo med vegetacijo v letu 1966 za vsak mesec. Za primer, da bi bile potrebne še izredne ocene škode, pa je po-zvala oškodovance S. C. in druge, naj jo ob-vestijo. S. C. je v službi pri Juteksu v Zalcu in je imel komisijo vedno pri roki, ker je občina le minuto od njegovega delovnega me-sta. Niti S. C. niti kdo drug izmed oškodovancev pa ni niti enkrat pozval komisije. S. C. se je izgovoril na odsotnost enega iz-med članov komisije. V letu 1966 so bile izredno pogoste padavine, zlasti v prvi polo-vici leta do žetve zgodnjih posevkov in je izostanek izrednega obveščanja razumljiv.

Potok Pirešica, in iztečki ter greznica v potoku niso povezani z vodovodom, še manj s prahom asfaltna baza.

Na vloge oškodovancev v letu 1966 (vseh je bilo sedem) je imela komisija 68 obravn-av z oškodovanci na kraju samem in je izdelala dva cenilna elaborata.

Komisija za cenitev škode zaradi prahu asfaltna baza je med vegetacijo leta 1966 opravi-la pri 31 oškodovancih 217 cenitev na kraju

škodo. Svoje ugotovitve je predložila vsake-mu oškodovancu posebej. Večina oškodovan-cev je z oceno komisije soglašala. Pri petih oškodovancih je bila ocena komisije ce-lo večja od zahtevka, pri osmih pa nekoliko manjša. Z oceno komisije ni soglašalo le pet oškodovancev. Eden izmed teh je zahte-val povračilo škode zaradi manjšega pridelka jabolč. Katastrski dohodek zemljišč oškodov-ancev S. C. znaša letno 144.000 S-din, na račun odškodnine zaradi prahu asfaltna baza pa je zahteval 603.000 S-din!

Leta 1965 so oškodovanci terjali, da jim cestno podjetje povrne škodo potem, ko so pospravili pridelke, in je bila škoda ocenje-na, ko je njive pokrivala snežna odeja. Škode ni mogoče oceniti drugače kot im-provizirano, po izjavi oškodovancev s primer-jaivo podatkov po posestnem listu in statistič-ni ceni pridelkov. Tako ocena pa seveda ni mogla dati tistega rezultata kot ocena dejan-skega stanja med vegetacijo.

Oškodovanci niso bili prisiljeni, da sogla-šajo z arbitražno komisijo, saj so imeli mož-nost mimo nje uveljavljati večji zahtevek, če ne drugače, tudi na sodišču. Takšno pot je S. C. zavrnil.

Vsekakor bo treba nevzdržne razmere za ljudi dveh stanovanjskih hiš v bližini asfal-tna baza na Veliki Pirešici čimprej rešiti z namestitvijo ustreznih čistilnih naprav.

Komisija za cenitev škode občinske skupščine Zalec

BORIS ČOP, šef oddelka za kmetijsko zavarovanje pri celjski zavarovalnici, go-vori o

ZAVAROVANJU POSEVKOV

Kmetijska proizvodnja je izpostavljena vplivu naravnih elementarnih pojavov,

tako koristnih kot škodljivih in od kate-rih je prvenstveno odvisen uspeh same proizvodnje. Posevki — plodovi so v vsem svojem razvoju od setve pa vse do žetve ali obiranja na odprtem polju, nezaščiteni od mnogih naravnih vplivov, ki se redno

vsako leto ponavljajo in kateri kmetijstvu prizadevajo ogromne škode (npr. toča, mraz, slana, vihar, poplava, itd.). To škodljivo dejstvo se najbolj odraža v zmanjšanju količine pridelka.

Od vseh nepovoljnih naravnih pojavov se s svojim škodljivim dejstvom posebno izdvaja toča, kakor s svojim pojavom ta-ko tudi z možnostjo obambe proti njej. Od začetka maja pa vse do sredine oktob-ra naše kmetijstvo trpi ogromne škode zaradi toče, ki se pojavlja prav takrat, ko je za posevke — plodove najbolj škodli-va. Nevarnost je še toliko večja, ker se nikoli ne ve, kdaj bo padala toča, s kak-šno močjo in katere površine bo priza-dela. Dejstvo pa je, da so posledice lahko katastrofalne. (Primer: Zavarovalnica Ma-rijbor je lansko leto kasirala 275 milijonov premije, odškodnine pa je izplačala preko 900 milijonov. Če pa upoštevamo še veliko nezavarovanih ostalih pridelkov, so škode milijardne).

Z namenom, da se lahko proizvajalec razbremeni tega tveganja, je bilo že leta 1947 formirano zavarovanje proti toči. Zavarovanje je v tem preteklem obdobju do-seglo svoj namen, pomagati zavarovancu, ko ga prizadene nesreča. Vendar pa ugo-tavljamo, da se vplačana premija ne iz-ravnava s škodami. Tako, da je bilo v zadnjih 6 letih (brez hmelja) 57 % več izplačane odškodnine, kot pa vplačane premije na območju naše zavarovalnice.

To pomeni, da je bilo zavarovanje za pro-izvajalca koristno in nujno.

KAKO SE VRSI ZAVAROVANJE?

1. Predmet zavarovanja
Zavaruje se lahko vse posevke in plo-dove ter ostale kulture, ki se proizvajajo v razne namene. Pri vsaki kulturi se lahko zavarujejo tisti deli, za katere se namensko proizvajajo (npr. pri žitu zr-nje, krompirju gomolj, vinski trti in sadnem drevju plod itd.). Zavaruje se samo kvaliteta pridelka, razen pri sad-nem drevju in trsnem sadilnem materia-lu, pletarski vrbi itd., kjer se zavaruje tudi kvaliteta.

Na območju naše zavarovalnice je naj-bolj razširjeno zavarovanje hmelja — 1924 ha, pri žitu 1033 ha, vinogradih 228 ha, sadju 391 ha in ostale kulture 672 ha zavarovane površine. Vsega skupaj je v povprečju zajeto v zavarovanje vsako le-to 4.250 ha obdelovalnih površin. Od te zavarovane površine je bilo lansko leto prizadeto 1.317 ha. Toča povprečno vsako leto prizade 25—35 % vseh zavarovanih površin. Iste površine pa so lahko med letom večkrat prizadete. Tako je bil pri-mer lanske leto v Dramljah, kjer je toča 6-krat prizadela iste vinograde.

(Nadaljevanje v prihodnji številki)

V ZGORNJI SAVINJSKI DOLINI NOČEJO ZAMUDITI

Zgornja Savinjska dolina je goto-vo eden najlepših kottičkov naše do-movine, zato iz leta v leto privablja več turistov. Poleg ostalih so seveda

za to najbolj zainteresirani gostin-ski delavci, ki so ustanovili tudi društvo za propagando Zgornje Sa-vinjske doline. Financirajo ga z 1 %

kazal nekaj več kot šestnajst let, se je ob zvoku avtomobilske sirene odlepilo od ograje in utonilo v mrak. Mogoče pa je ravno sedaj pismo-noša odnesel nakaznico za pokojni-no, da jim jutri ne bo treba v Celje po: PRIDITE JUTRI. J. Sever

od prometa z alkoholnimi pijačami. S tem zberejo letno približno 3 mi-lijone S-din.

Na letošnje leto se v Zgornji Sa-vinjski dolini še posebej priprav-ljajo. Najprej bodo izdali plakat, na katerem bodo vsi večji kraji in ga razposlali po vsej Jugoslaviji in tudi v nekatere druge države. Poleg pro-spektov v barvah bodo pripravili še letake, — sliko in opis Logarske do-line. Na njem bodo tudi cene penzi-onov in drugih storitev ter avtobus-ne zveze z večjimi centri. Za gostin-ske delavce bodo organizirali tečaj nemškega jezika in izlet v sosednjo Avstrijo, kjer si bodo ogledali neka-tere gostinske obrate in se s poklic-nimi tovariši pogovorili o delu. Za-nimiva in pohvale vredna je tudi misel, da bodo turistični delavci ob-iskali večje kraje in še posebej de-lovne organizacije zaradi boljšega sodelovanja in seveda pridobivanja gostov.

Čeprav program prireditve še ni povsem gotov, lahko že sedaj ome-nimo dve večji prireditvi Zgornje Savinjske doline — Dan ribičev in Flosarski bal. Pri tem pa lahko upa-mo, da se ne bo ponovila lanskolet-na napaka, ko sta bili dve veliki pri-reditvi — flosarski bal in dan hme-ljarjev na isti dan.

Kot smo že poročali bo na povabillo občinskega sveta ZKPO Celje in celjske Delavske univerze gostovala v soboto, 11. marca ob 17. in 20. uri akademska folklorna skupina »France Marolt« iz Ljubljane. Celjani se bomo torej srečali — po daljšem presledku — z odlično skupino, ki načrtno goji jugoslovanske folklorne pesmi in ples. Obeta se nam izredno bogat in nov program, zato prireditve ne kaže zamuditi. Obe predstavi bosta v dvorani Slovenskega ljudskega gledališča. Prodaja vstopnic pri blagajni SLG. Na sliki: Del folklorne skupine med plesom.

14. parada harmonikarjev

DPD SVOBODA je prikazala napore in uspehe harmonikarske šole v Celju. Očitno je učni načrt premišljeno zasnovan in relaciran, sicer ne bi bilo možno pripraviti program za nastop v treh zborih harmonikarjev, stopnjujočih se od najmlajših do že lepo izurjenih izvajalcev. Mimo naštetih pa imajo v svoji sredi še sekcijo harmonikarjev za orkestrske programe. Vrh je gotovo posebni zbor harmonikarjev, ki ga sestavljajo harmonikarji — solisti. Tako je ekstenzivno in intenzivno življenje harmonikarjev v Celju. Ne moremo si pa zamisliti nešteti uspehov, brez zanesenjaka Oskarja Leskovška, ki je mentor najmlajšim in onim, ki stremijo po virtuozni tehniki. Leskovšek skrbi vrh vsega za priredbe kompozicij za harmoni-

ko, kar vzame časovno mnogo truda poleg muzikalne spretnosti.

Na tej prireditvi je bilo po izvedbi in priredbah Oskarja Leskovška mnogo novitet in krstnih izvedb. Vidna je rast kvalitete in izbora, ki obsega vse zahtevnejše kompozicije v primerjavi s prejšnjimi letnimi nastopi. Solisti so bili: Dragica Mrkobrada, Dušan Blažin, Rado Knežević, duet Zoran Kolin in Bojan Gorjanc. Med že kar resne soliste pa še štejemo Mirana Hercoga, Francija Kozelja in Janka Simenca. Razveseljiva plat je njihovo stopnjevanje v tehniki in interpretaciji. Program je obsegal 24 točk, kar je predolgo tako za poslušalca kot izvajalca. Prireditelj pa je verjetno želel prikazati prerez dela in uspehov.

Vse priznanje O. Leskovšku, ki v težki invalidnosti izpolnjuje svoje mesto harmonikarske dejavnosti v Celju. Dnevno je aktiven po 12 do 14 ur sredi svoje mladine, ki se ga je oklenila z vsem žarom mladosti. Kot izraz priznanja dirigentu je bilo cvetje, ki si ga je vsekakor zaslužil.

A. S.

Pevsko-glasbena prireditev slepih

VOLJA NADOMESTI OVIRE

V nedeljo, 12. marca, bo ob 19. uri v dvorani Narodnega doma zanimiva prireditev — pevsko-glasbena revija, ki jo pripravlja osnovna organizacija Zveze slepih Celje. Ob tej priložnosti so povabili v goste tudi izvajalce iz Murske Sobote in Maribora, med katerimi bo tudi ansambel Jožeta Krežeta, ki ga naša javnost dobro pozna. Namen te velike prireditve je v tem, da slepi in na vidu prizadeti ljudje pokažejo, da se lahko tudi na kulturnem področju povsem enakopravno vključujejo v družbeno življenje. In ker je to resnica, je prav, da bi glasbeno-pevske revije obiskalo čim več gledalcev.

Nagradno tekmovanje

Izvršni odbor PZ Slovenije je razpisal nagradno tekmovanje Spoznavajmo kraje in dogodke revolucije, v katerega se bodo vključile tudi družine PZ v Celju. Člani Počitniške zveze bodo obiskali nekatere kraje, znane iz NOB, skupno z Muzejem revolucije pa bodo pripravili pohode po partizanskih poteh.

Šolski avtovlak

Solska mladina osnovne šole Franja Kranjca bo v soboto, 11. marca odpotovala s šestimi avtobusi na celodnevno ekskurzijo. Dvestopetdeset učencev od četrtega do osmega razreda si bo med potjo ogledalo razstavo v Slovenj Gradcu, zbirko zbiralca Sokliča in tovarno meril v Slovenj Gradcu, zatem pa še Velenje in Soštanje.

Medtem ko bodo osmi razredi pot nadaljevali, se bodo drugi učenci po tem delu potovanja vrnili. Osmi razredi bodo nadaljevali pot v Ravne na Koroškem, kjer se bodo okopali v znamenitem bazenu, zatem pa si bodo ogledali še kulturne znamenitosti kraja in železarno.

Ce bo vreme ugodno in dovolj časa, si bodo osmošolci ogledali še Prežihovo domačijo v Kotljah in nato še hidrocentralo Dravograd. Bogate in prijetne ekskurzije se učenci polulske osnovne šole močno veselijo.

CESTA PA TAKA

Cesto, ki pelje skozi Vrh nad Laškimi do Jurkloštra bi lahko mirno imenovali skakalnica. Poplava je odnesla gramoz v dolino, tako da morajo pešci paziti, da si ne zlomijo nog zaradi velikih lukenj. Nikjer ne vidimo nobenega česarja, ali sploh lahko pričakujemo, da bodo cesto popravili?

Karolina Pfajfer
Gozdec 13
p. Jurklošter

II. grupa odredov slovenskih partizanskih čet

Kot že omenjeno, je imela II. grupa odredov, ki ji je bilo določeno operacijsko področje na štajerskem, dve jedri, eno na Dolenjskem in drugo na štajerskem. Na Dolenjskem so se iz II. štajerskega bataljona do maja 1942 razvili trije bataljoni, iz njih in številnih novincev pa sta se še v maju razvila Savinjski odred s tremi bataljoni ter Pohorski odred z dvema bataljonoma, medtem ko je I. štajerski bataljon na štajerskem spadal pod Pohorski odred.

Jedro III. grupe odredov v »Ljubljanski pokrajini« sta bila III. (Krimski ali Serčerjev) bataljon in V. (Dolenjski) bataljon. Iz ene čete Serčerjevega bataljona je že aprila nastal Južnodolenjski bataljon na Kočevskem, oba zgoraj omenjena bataljona pa sta sicer ustanovila Notranjski odred s petimi bataljoni. Hkrati se je iz Dolenjskega bataljona in čete Južnodolenjskega bataljona ustanovil še Dolenjski odred s štirimi bataljoni.

Grupe odredov so bile slovenska posebnost in jih ni drugje v razvoju jugoslovanske narodnoosvobodilne vojske. Pa tudi slovenski odredi so se po svojem značaju razlikovali od odredov v drugih jugoslovanskih pokrajinah. Bori so namreč izvirali iz različnih krajev in pokrajin ter jih je vodstvo osvobodilnega gibanja lahko svobodno premeščalo z enega ozemlja na drugo, tako da so imeli nekateri odredi že kar značaj brigade.

RAZVOJ II. PARTIZANSKEGA (ŠTAJERSKEGA) BATALJONA

Ko je na pobudo CK KPJ v začetku januarja 1942 KP na Slovenskem nadaljevala svoje poslanstvo s še močnejšim političnim in organizacijskim delom, se je ob razbijanju buržoazne reakcije in protirevolucije tudi vse bolj krepila. Kljub zagriženim poskusom slovenske protirevolucije, da bi le kako spremenila ali razbila politični in vojaški razvoj osvobodilnega gibanja, je KP tedaj krepko držala v svojih rokah tako ljudske množice kakor vodstvo revolucije z Izvršnim odborom OF in Glavno poveljstvo z vojsko. Njen borbeni program, veljaven za ves čas narodnoosvobodilne borbe — deset temeljnih točk, s katerim se je Osvobodilna fronta predstavila slovenskemu narodu, je na prelomu 1941/1942 dokazoval, da je mogoča resnična zmaga nad okupatorjem in zmaga ljudske revolucije samo v Osvobodilni fronti in pod vodstvom KP.

Odbori OF in druge njene ustanove naj bi vse bolj predstavljali organe ljudske oblasti, partizanska vojska pa naj bi, znatno povečana, začela z ureditvijo operativnega načrta, ki ga je za Slovenijo postavil Vrhovni štab: čiščenje ozemlja, pritiskanje sovražnika ob glavne pometne žile in njegovo uničevanje ob teli žilah. CK KPS, Izvršni odbor OF in Glavno poveljstvo ter njim podrejeni organi so si do spomladi 1942 še kako prizadevali, da bi mobilizirali vse ljudske sile za vstajo. Vzporodno s politično mobilizacijo pa je rasla tudi slovenska osvobodilna vojska. In ko je izredno huda zima, tedaj vsekakor velika objektivna ovira, ponehala, je slovensko partizanstvo doživljalo povsod svoj prvi veliki razmah.

Najugodnejše razmere za razvoj osvobodilnega gibanja in partizanskih čenot so pozimi 1941/1942 nastale v »Ljubljanski pokrajini« in še posebej v sami Ljubljani. Množičnost Osvobodilne fronte, enotnost ljudskega odpora pa brezglavost domače reakcije so v taki meri zavirale delovanje italijanskega okupatorja, da skoraj ni bil več kos nastalemu položaju. Tako je bil seveda velik tudi dotok prostovoljcev v partizanske vrste. Po Mussolinijevem odloku je morala že februarja 1942 prevzeti skrb za »red in varnost« italijanska vojska, ki je potem določila vrsto ukrepov proti uporniškemu prebivalstvu od interniranja in požiganja celih vasi do streljanja ujetnikov in talcev.

Štab II. štajerskega bataljona oziroma II. grupe odredov in pozneje IV. operativne zone, politkomisar Dušan Kveder-Tomaž, France Rozman-Stane in Peter Stante-Skala (fotografirani leta 1944 kot člani Glavnega štaba NOV in POS)

Po nalogu Glavnega poveljstva slovenskih partizanskih čet sta sredi decembra Franc Rozman-Stane in Peter Stante-Skala pripeljala Mokronoško četo, Dušan Kveder-Tomaž pa Molniško četo do Stiške čete na Kremenjku nad Muljavo, da so tam nato 15. decembra 1941 ustanovili II. štajerski partizanski bataljon. Ta naj bi prešel na štajersko, kjer so bile pod nemškim okupatorjem povsem drugačne razmere kot v Ljubljanski pokrajini. Odstranitev tisočev narodno zavednih, izseljevanje desetstisočev prebivalcev z rodne grude, nasilno ponemčevanje, streljanje talcev, postopno uničevanje komaj nastalih partizanskih čet, uničevalni nacistični vdori v partijske in frontne organizacije, vse to je zaviralo razvoj oboroženega boja na štajerskem, ki so ga nemški nacisti nameravali čimprej in za vsako ceno vključiti v svoj velikomemski rajh. II. štajerski bataljon naj bi pripomogel k ponovni pozitivni upor in k osvobajanju ozemlja od Kamnika do Savinjske doline ter zasavskih rudarskih revirjev.

Bataljonski štab je takoj po ustanovitvi enote pripravil načrt za napad na nemški postojanki Šmartno pri Litiji in samo Litijo, ki naj bi ga izvedli v noči na 25. december 1941 v sodelovanju z dobro organizirano Narodno zaščito in tamkajšnjim okolišju, se prebili v Litijo preko mostu čez Savo in naprej na štajersko. Po poprejšnjem dogovoru naj bi Revirska četa ob preboju II. štajerskega bataljona pritegnila pozornost nemških oboroženih sil z istočasnim napadom na Hraštnik, zatem pa še družno s savinjskimi borci z napadom na Trbovlje.

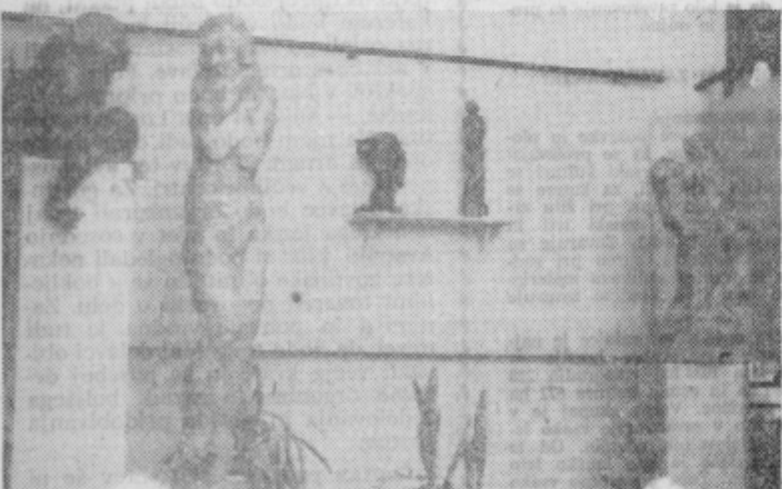
Ker je bilo treba preskrbeti še podrobnejše podatke za izvedbo tako tvegane akcije ter se natančneje dogovoriti za sodelovanje z Narodno zaščito, ki jo je v Litiskem okolišju vodil Franc Poglajen, je bataljon že peti dan po ustanovitvi prešel italijansko-nemško mejo in se v noči na 22. december nastanil v majhnih obmejnih vasi Tisje ob Libergu. Vendar je predčasno sovražnikovo odkritje bataljona preprečilo partizanske načrte sredi največjih priprav. Ko so namreč Nemci v Litiji zvedeli za partizane, so 24. decembra poslali proti njim močnejšo bojno patroljo, ki je neopazno prispela do Tisje okrog treh popoldne.

Po prvem presenečenju in prvih partizanskih izgubah so se čete uredile ter sprejele borbo. Enote, ki so se razporedile v bojno črto do hribečka nad vasjo, so držale sovražnik vse do mraka in mu tudi prizadele izgube. Ko pa so se po dolini podoben pohod na sovražnika priprave, je bila borba že končana, kajti bataljonski štab se je z nočjo odločil za umik po grebenih na cesto Litija—Sv. Križ.

Naslednji dan, 25. decembra so Nemci z večjimi silami, celo z letali in protitankovskim topništvom navallili proti Tisji in Libergu, vendar brez uspeha, ker se je bil bataljon že ponoči prestavil nazaj čez mejo. V onemoglem besu je sovražnik lahko požgal le še kmečke domačije in se znašel nad prebivalstvom. Čeprav pohod na štajersko ni uspel, se je za poraz dotlej tako zmagovite nemške vojske kmalu razvedelo in je to nadvse ugodno odjeknilo v bližnjem in daljnem okolišju. Prva bojna preizkušnja pa je hkrati utrdila samozavest in bojno moralo tudi med partizani, saj so sprevledli, da so lahko s pravilno taktiko in zavzetostjo uspešni celo proti nemškemu sovražniku.

Na italijanski strani se je bataljon kmalu zatem zapletel v borbo še z italijansko vojsko. Kakor hitro so namreč z nemške strani obvestili italijansko oblast o partizanskem umiku s položaja Tisje—Liberga, so le-ti začeli s patroljami 98. legije, topniškega bataljona in nekega mobilnega oddelka veliko očistiščno akcijo s črte Temenica—Catež proti nemški meji.

(Nadaljevanje)

NAPOTNIKOVA DELA PRENEŠENA V VELENJE. Zadnja razstava, ki jo že vrsto let organizira uprava velenjskega delavskega kluba, obsega del dela našega plodnega ustvarjalca NAPOTNIKA. Za razstavo je veliko zanimanje, po svoji vsebini pa je doprinesla pozitivno te edinstvene galerije. (Foto: J. Sever)

OBVEŠČAMO VAS...

CENE SADJA IN ZELENJAVE NA DAN 7. 3. 1967

Proizvod	»Merx« — Celje Samopostrežba Mariborska	»Center« — Celje Samopostrežba »Soča«	»Center« — Celje Samopostrežba »Otok«	»Agropromet« Celje	Tržnica Celje
Cebula	1,80	2,30	2,32	2,30	2,50—4,00
Cesen	5,60	7,38	7,24	7,20	7,00—8,00
Fižol cipro in koks	4,24	4,18	4,60	4,30—4,50	4,00
Krompir	0,80	0,80	0,94	0,94	0,80—1,00
Korenje rdeče	1,20	novi 2,95	1,40	1,30	1,00—2,50
Petersilj	—	5,80	5,80	5,80	4,00—7,00
Solata endivija	5,20	4,20	6,00	4,80—7,00	5,00—7,00
Zelje v glavah — staro	—	1,60	1,95	1,45	1,50—2,00
Zelje v glavah — novo	2,00	1,40	1,40	1,10	1,60—2,00
Zelje — kislo	1,50	1,26	1,20	1,10	1,60—2,00
Rapa — kisl	—	250 gr 9,36	kg 33,00	200 gr 6,56	—
Orehova jedra	—	4,52	—	—	—
Grozdje	—	3,62	—	4,37	—
Hruške	3,80	3,80	3,84	3,00	—
Jabolka	4,20	4,20	3,20	3,20	—
Limonie	4,00	4,00	—	—	—
Banane	4,20	4,20	3,80	4,00	—
Pomaranče	—	—	—	—	12,00—14,00
Motovilce	—	—	—	—	10,00—14,00
Radici	—	2,52	—	2,30	2,00—2,50
Orhovi	—	1,40	—	1,33	2,00—2,50
Pesa — rdeča	—	0,61	0,57	0,56	0,40—0,50
Jajca — domača	0,51	—	—	—	—

Celjska trgovska podjetja in tržnica so s sadjem in zelenjavo dobro založena.

gibenje prebivalstva

ZALEC

V času od 19. 2. do 4. 3. se je na področju žalske občine rodila 1 deklica.

Poročili so se: CEPIN Jožef, gradbeni delavec, Pongrac 51 in ZELEZNIK Angela, gospodinja, Pongrac 51; ILESIC Jožef, poljedelec, Kapla 16 in ARNEJČIĆ Marija, Ana, delavka, Kapla 16; OGRAJENSEK Anton, rudar, Studence 3 in JURGEČ Terezija, snovalka, Ložnica pri Zalcu 39; SKOFIC Herman, Silvo, Ivan, novinar, Brezje 47, Ljubljana in MAUER Neža, novinarica, Brezje 47, Ljubljana; SLATINŠEK Miroslav, stroj, ključavničar, Studence 50 in PIŠEC Anica, delavka, Studence 49.

Umrli so: GOROPEVSEK Gregor, star 75 let, kmet, Prebold 21; ROZMAN Jožef, star 71 let, upokojenec, Zalec, Ul. Sav. čete 6; OGRIC Anton, star 59 let, upokojenec, Matke 47; TURK Franc, star 84 let, upokojenec, Polzela 18; ZGANK Franc, star 77 let, upokojenec, Velika Pirešica 21; HERIC Jožef, star 72 let, upokojenec, Vransko 92; KRAJSEK Franc, star 76 let, upokojenec, Polzela 18; BOZIC Karel, star 82 let, upokojenec, Polzela 18; SEDMINEK Zofija, roj. RIBIC, stara 80 let, Zgornje Roje 7 — kmetovalka; JOST Franc, star 79 let, upokojenec, Polzela 18; GOSAK Rozalija, roj. BRECL, stara 77 let, upokojenka, Prenovo 21; KOVAC roj. LAH Marija, stara 84 let, upokojenka, Pernovo 4; COKAN Terezija, roj. REZMAN, stara 67 let, kmetovalka, Studence 25; MATEVZEK Franciska, roj. PIRNAT, stara 77 let, prevzitarica, Dobrovlje 26; CIZEJ Marija, roj. OZIR, stara 79 let, prevzitarica, Podvin pri Polzeli 50; LESJAK Adolf, star 63 let, anj. upokojenec, Polzela 18; OSTROVRŠNIK Franc, star 64 let, upokojenec, Zabukovca 38; SIBRET Martin, star 80 let, kmetovalec, Grajska vas 7.

CELJSKI TRG

Celjska tržnica se počasi polni s prvimi pomladanskimi pridelki. Pri solati je tak znanilec pomladnega regata, ki je zdaj že nekoliko cenejši, pri ostalih pridelkih za zlasti glavna zelje. Največ solate so pridelali iz Dalmacije in jo prodajajo po 60 do 700 dinarjev kilogram, medtem ko sta motovilce in radije veliko dražja. Na tržnici je še vedno veliko kislega zelja in kisle repe, ki se bo verjetno obdržala v pozno pomladansko obdobje, seveda pa

tudi ostalih pridelkov — od krompirja in fižola, do jabolki, ki že izgubljajo kvaliteto. Jajčka so skoraj presenetljivo poceni, saj jih je možno kupiti že za 45 dinarjev komad. Na tržnici je ob sobotah tudi nekaj piščancev, medtem ko je odrasle perutnine precej manj.

žrtve prometa

ZASPAL ZA KRMILOM

Proti Vranskemu se je peljal z osebnim avtomobilom BOGOMIR LENARČIČ in v Prekopi zaspal zaradi utrujenosti. Zapeljal je na skrajni desni rob ceste, trčil v obcestni kamen in ga izruval. Po deseti metih vožnje po robu cestnega kanala ga je odbilo na levo stran ceste, kjer se je vozilo prevrnilo na streho in obstalo na desni strani ceste. Škoda na avtomobilu so ocenili na 6.000 N-dinarjev, vozniku pa so vzeli kri za preiskavo.

ZADEL V DREVO

MARTIN PASKVALE je pripeljal z osebnim avtomobilom iz Zidanega mostu v Boštanj. Na blagem ovinku pred Krajevnim uradom ga je zaradi prevelike hitrosti in nevedne vožnje zaneslo na skrajno desno stran ceste na kup gramoza, ker je močno krenil v levo, ga je zaneslo na levo stran cestišča, kjer je po 30 metrih vožnje zadel v orehovo drevo ob cesti. Pri tem sta bila poškodovana 4-letni sin BOJAN — zlom lobanjskega dna in žena MARIJA, ki je dobila poškodbe po glavi. Voznik ni kazal znakov vinjenosti.

NEPRIMERNA HITROST

V vasi Laze je na cesti III. reda Jurkloster—Planina obstal voznik tovornega avtomobila EDI DOBERSEK, za njim pa je privozil z neprimerno hitrostjo z osebnim avtomobilom VLADIMIR JERCIN in se zaletel v zadnji del tovornjaka. Lažje sta bila ranjena voznik osebnega avtomobila in njegov sopotnik IVAN ZALOKAR. Na vozilih je škoda za 9.500 N-dinarjev. Voznik JERCIN nima vozniškega dovoljenja.

NEPREVIDNO PREKANJE

Voznik osebnega avtomobila IVAN BOSIO je vozil iz Virštana v Lesično. Nasproti je prišla peš po desni strani ceste naglušna ANA PREŠČEK in pred zaletel v zadnji del tovornjaka. Lažje sta bila ranjena voznik osebnega avtomobila in njegov sopotnik IVAN ZALOKAR. Na vozilih je škoda za 9.500 N-dinarjev. Voznik JERCIN nima vozniškega dovoljenja.

ceste. Pri tem si je zlomila obe nogi pod koleno in dobila pretres možganov.

SKOČIL PRED AVTOMOBIL

Voznik osebnega avtomobila ANDREJ ZEMLJIC je peljal iz Sentjurja proti Celju, ko je v Prožinski vasi v bližini gostilne »Gologranc« skočil pred avtomobil pešec VIKTOR KRESNIK. Vozilo ga je zbil po čistišču, da je dobil hude poškodbe po glavi. V bolnišnici so mu odvzeli kri za preiskavo.

OTROK NA CESTI

Proti Smarju se je peljal z motorjem ANTON STRUKLEČ s sopotnikom ANTONOM PEPELNIKOM. V naselju je prečkal cesto otrok VINKO KOZAR, kateremu se je motorist umikal na levo stran, vendar ga je zadel. Otrok se z zlomljenim roko odpeljal v celjsko bolnišnico. Lažje poškodbe je dobil tudi motoristov sopotnik.

VOZNIJA PO SREDINI CESTE

Z osebnim avtomobilom se je peljal proti Sentjurju JOZE TIHEČ, ko mu je v Cmolici v nepreglednem ovinku po sredini ceste pripeljal nasproti motorist JURIJ VOGA s sopotnikom JANKOM SMEHOM. Pri trčenju je dobil kompliciran zlom krake sopotnika na motorju, na vozilih pa je škoda za 1.300 N-dinarjev.

ZAVOZIL NA KUP GRAMOZA

Proti Sevnici se je po cesti II. reda peljal motorist JERNEJ METELKO in v Logu zapeljal na desni strani ceste v kup gramoza. Po cesti se je v negotovi vožnji lovil še 19 metrov, nato pa je padel in ga je vrglo 10 metrov daleč na travnik. Zlomil si je levo nogo pod koleno. V bolnišnici so mu odvzeli kri za preiskavo.

KLJUB ZAVIRANJU TRČENJE

Voznik osebnega avtomobila IVAN SIMON je vozil iz Tehtarja proti Celju, ko so na križišču nenadoma pred vozilom prečkale ceste BOSILKA LALOSEVIC in LJUDMILA BIBULOVIC, obe iz Celja. Voznik ju je kljub zaviranju zadel in zbil v obcestni jarek. Prva je dobila hude telesne poškodbe po glavi, druga pa kompliciran zlom levega ramena.

PESCI

FRANC STROPNIK je z osebnim avtomobilom vozil iz Trnovelj proti Celju in na kratki razdalji opazil pred seboj skupino pešcev, ki so šli vzporedno. Kljub zaviranju je zadel VLADA IVEKOVIČA, ki je pri padcu podrl se ANTONA ULAGO in MILANA POSAVCA. Lažje poškodbe je pri tem dobil samo IVEKOVIČ.

OBCNI ZBOR

Preteklo nedeljo so imeli v Zrečah občni zbor tamkajšnjega šahovskega kluba, ki je v tem kraju edino društvo, ki uspešno dela z mladino in pionirji.

Za sabo imajo že precej uspehov predvsem v tekmovalstvu pionirjev. Sicer imajo ravno med pionirji trenutno nekoliko težav, ker je vodja krožka na koli delo opustil, vendar bo odhod to prav gotovo uspešno rešil saj je organizacijsko na trdnih nogah. Zdelo se je, da bi v prihodnje redno dobili obvestila za tekmovalstvo, ne pa kot lani, ko od občinskega odbora Društva prijateljev mladine Konjice niso dobili obvestila, da je v Celju medobčinsko tekmovalstvo pionirjev. Zrečani pa imajo prav gotovo eno najboljših pionirskih šahovskih ekip.

SAH

BREZ NAGRAD

Prejšnjo nedeljo je bil v Celju medobčinski brzoturnir posameznikov za leto 1967, sodelovalo pa je kar 30 igralcev iz raznih klubov. V finalni skupini sta bila najboljša Pešec in Drakster z 9,5 točke, sledila sta Jazbec in Ojstrež 7,5, Bervar 7 itd. V tolažinski skupini pa je zmagal Brinovc pred Lipnikom. Po končanem turnirju so razglasili rezultate, najbolj zalostno pa je bilo to, da so šahisti privikar ostali brez nagrad in diplom, ki so jih sicer na tekmovalnih v bivšem okrajnem merilu vedno dobili. Sedaj v Celju obstaja tekmovalna skupnost za šah, vendar je ta skupnost brez finančnih sredstev, saj nimajo niti za PIT stroške. To pa prav gotovo ne vodi nikamor, še najmanj pa v pozitivne rezultate.

Prvi štirje s tega prvenstva so dobili pravico udeležiti se republiškega brzoturnega prvenstva posameznikov, ki so se ga udeležili to nedeljo. Moramo priznati, da jih to, da v Celju niso dobili nagrad, ni nič kaj dosti prizadelo in so se v Ljubljani kar precej dobro odrezali. Med 40 šahistov iz vse Slovenije so Celjani dosegli take izide: Drakster je bil sedmi, Jazbec osmi, Ojstrež pa petnajsti. Pešec je bil v predtekmovalstvu v močni jakostni skupini in se ni uspel plasirati v finale. To je kar lep uspeh celjskih šahistov.

Pertinač

TV od 12. III. do 18. III.

NEDELJA, 12. 3.

9.15 Poročila (Ljubljana); 9.20 Za našo Planico — posnetek javne prireditve (Ljubljana); 10.00 Kmetijska oddaja (Zagreb); 10.45 Tisočkrat zaka — oddaja za otroke (Beograd); 11.30 Nenavadni konj Champion — serijski film (Ljubljana); 12.00 Nedeljska TV konferenca (Zagreb); ... Ponavljamo za vas (Ljubljana); 18.00 Dokumenti in čas (Beograd); 18.30 Stari filigrani (Skopje); 19.00 Izgubljeni v vesolju — serijski film (Ljubljana); 19.54 Medigra (Ljubljana); 20.00 TV dnevnik (Beograd); 20.45 Cik-cak (Ljubljana); 20.50 Zabavno-glasbena oddaja (Beograd); 21.50 Portreti in srečanja (Zagreb); 22.00 Smučarska Fis-a tekmovalna v Kranjski gori (Ljubljana); 22.15 Zadnja poročila (Ljubljana).

PONEDELJEK, 13. 3.

9.40 TV v šoli — ponovitev ob 14.50 (Zagreb); 10.40 TV v šoli: Brez rumene majice (kolesar v prometu); Proizvodnja žarnic (Ljubljana); 15.50 Rusčina — ponovitev (Zagreb); 17.20 Poročila (Zagreb); 17.25 Mali svet — oddaja za otroke (Zagreb); 17.40 Risanke (Beograd); 17.55 TV obzornik (Ljubljana); 18.15 Lepe pesmi so prepevali — slovenska narodna glasba (Ljubljana); 18.45 Ciklus iz vzgojne problematike — I. oddaja (Ljubljana); 19.15 Tedenski športni pregled (Beograd); 19.40 TV pošta (Ljubljana); 20.00 TV dnevnik (Beograd); 20.30 Aleksander Popović: Ko se spomnim sreče — TV drama (Zagreb); 21.30 Glasba za vas (Beograd); 21.45 Knjiga, gledališče, film (Beograd); 22.05 TV dnevnik (Beograd).

TOREK, 14. 3.

18.35 Poročila (Ljubljana); 18.40 Torkov večer (Ljubljana); 19.00 Svet na zaslonu (Ljubljana); 19.40 TV obzornik (Ljubljana); 20.00 Poljski celovečerni film »Lecivne ne bo« (Ljubljana); 21.30 Kulturna panorama (Ljubljana); 22.10 Zadnja poročila (Ljubljana).

SREDA, 15. 3.

9.40 TV v šoli (Zagreb); 10.35 Angleščina (Zagreb); 11.00 Osnove splošne izobrazbe (Beograd); 14.50 TV v šoli — ponovitev (Zagreb); 15.45 Angleščina — ponovitev (Zagreb); 16.10 Osnove splošne izobrazbe (Beograd); 17.10 Poročila (Ljubljana); 17.05 Drečje in trje marševski — 9. oddaja (Ljubljana); 17.25 Medigra (Ljubljana); 17.30 Ekspedicija — serijski film (Ljubljana); 17.55 TV obzornik (Ljubljana); 18.15 Zdrženje radovednežev — oddaja za otroke (Zagreb); 19.00 Reportaža (Zagreb); 19.30 Mozaik kratkega filma (Ljubljana); 20.00 TV dnevnik (Beograd); 20.30 Cik-cak (Ljubljana); 20.37 Po sledovih

S POLIC STUDIJSKE KNJIŽNICE

Ravnar-Kodbeševič S.: Sv. Urh. Kronika dogodkov iz narodnoosvobodilne vojne. Ljubljana 1966. S. 28527.
Ignjč S., M. P. Đoković, V. Glišić: Radnički pokret užežkog kraja od prvih začetka do 1941. godine. Beograd 1965. S. 28528.
Mitchell W. L.: Social Security in America. Washington cop. 1964. S. 28538.2.
Schriftgiesser K.: Business and the American Government. Washington cop. 1964. S. 28538.3.
Christensen E. O.: American Crafts and Folk Arts. Washington cop. 1964. S. 28538.4.
Silverman A.: The American Newspaper. Washington cop. 1964. S. 28538.5.
Herling J.: Labor Unions in America. Washington cop. 1964. S. 28538.6.
Zamarovsky V.: Tajne carstva Hetita. Zagreb 1965. S. 28518.
Zihel B.: O humanizmu i socializmu. Ljubljana 1965 S.
Čirš M.: Atlas šumskih zemljišta Jugoslavije. Beograd 1965. S. 28507.
Jaeger H.: Studija rada i grupna tehnologija. Beograd 1965. S. 28509.1.
Borowski K.-H.: Sistem sastavnih elemenata u tehnici. Beograd 1965. S. 28509.2.
Janković V. P.: Svetsko tržište hemijskih proizvoda. Beograd 1965. S. 28505.

SKRBNE PRIPRAVE

Pretekli teden se je v ljubljanski hali Tivoli končalo zimsko rokometno prvenstvo SR Slovenije v posameznih skupinah. Na sporedu so se finalne tekme to nedeljo. Celjski rokometisti so izpolnili pričakovanja. S precej pomajeno ekipo so v svoji skupini z lahkoto osvojili prvo mesto in se bodo v nedeljo srečali za naslov prvaka z ekipo slovenj Gradca, ki pa je po rezultatih sodeč izvrstno pripravljena. Celjani se niso v formi. Njihove priprave so usmerjene na start v spomladanskem delu zvezne lige. Kot je znano, imajo Celjani minimalne možnosti, da se v njej obdržijo, toda s tem ni rečeno, da je treba vreči puško v koruzo. Slednjič tudi ni vseeno ali izpadajo v štirini, ali pa z desetimi točkami. Sicer pa ekipa v spomladanskem delu niti ne bo tako okrnjena. Eden najboljših na zadnjih tekmah v Ljubljani je bil prav gotovo visoki in mladi Levstik, ki je s svojimi udarci skorajda postal strah vratarjev in kaže, da se bo razvil v odlično zamenjo za Djakića. Po dolgotrajnem obotavljanju kaže, da se je tudi Krelj odločil za povratek v celjsko ekipo, slednjič pa je te dni prišel iz vojske še Orač, ki bo prav tako precejšnjo okrepitev.

»Komisija za volilne imenike pri Skupščini občine Celje poziva volivce, da v smislu 25. člena zakona o volilnih imenikih ugotovijo, če so vpisani v volilni imenik.

Volilni imenik je volivcem na vpogled v prostorih Uprave za notranje zadeve Celje, Gregorčičeva ul. št. 5, vsak dan od 8. do 12. ure.«

NE, NA LUNO SE NE MORETE!
To pa ne pomeni, da bi ne mogli biti v poltretji uri v Beogradu ali čez dvajset minut na Brniku! Čas postaja vse bolj dragocen in od njega zavisijo pogosto veliki posli... Si boste ogledati izpod neba Celje in okolice?
AEROKLUB CELJE uvaža novost: AERO TAXI, ki je mlin turistične atrakтивности čista poslovna nufa.

plesnih korakov (Ljubljana); 20.50 L. N. Tolstoj — biografski film v cikli »Možjini in vzorniki« (Ljubljana); 21.50 Jazz festival na Bledu (Ljubljana); 22.10 Zadnja poročila (Ljubljana).

CETRTEK, 16. 3.

9.40 TV v šoli (Zagreb); 11.00 Angleščina (Beograd); 11.30 Glasbeni pouk (Beograd); 14.50 TV v šoli — ponovitev (Zagreb); 16.10 TV v šoli: Brez rumene majice (kolesar v prometu); Proizvodnja žarnic (Ljubljana); 16.40 Glasbeni pouk — ponovitev (Beograd); 17.05 poročila (Ljubljana); 17.10 Vijavaja — ringaraja — oddaja za otroke (Ljubljana); 17.55 TV obzornik (Ljubljana); 18.15 Mladinska tribuna (Zagreb); 18.35 Oddaja resne glasbe (Zagreb); 19.00 Dežurna ulica (Beograd); TV prospekt (Zagreb); 19.54 Medigra (Ljubljana); 20.00 TV dnevnik (Beograd); 20.30 Aktualni razgovori (Beograd); 21.10 G. Verdi: Moč usode — opera (Ljubljana); 24.00 Zadnja poročila (Ljubljana).

PETEK, 17. 3.

9.40 TV v šoli (Zagreb); 10.35 Angleščina (Zagreb); 11.00 Osnove splošne izobrazbe (Beograd); 14.50 TV v šoli — ponovitev (Zagreb); 15.50 Angleščina — ponovitev (Zagreb); 16.10 Osnove splošne izobrazbe — ponovitev (Beograd); 17.05 Poročila (Zagreb); 17.10 Oddaja za otroke (Zagreb); 17.55 TV obzornik (Ljubljana); 18.15 Na sedmi stazi — športna oddaja (Ljubljana); 18.45 S kamerom po svetu (Ljubljana); 18.55 V. Hugo: Nesrečniki — 8. del (Ljubljana); 20.00 TV dnevnik (Beograd); 20.30 Cik-cak (Ljubljana); 20.37 Ekran na ekranu — filmski mozaik (Zagreb); 21.35 Svile lestvice — glasbena oddaja (Beograd); 22.00 TV dnevnik (Beograd).

SOBOTA, 18. 3.

9.40 TV v šoli (Zagreb); 14.50 TV v šoli — ponovitev (Zagreb); 16.10 Prenos športnega dogodka (Zagreb); 17.55 TV obzornik (Ljubljana); 18.15 Vsako soboto — pregled TV sporeda (Ljubljana); 18.30 Mladinski koncert (Beograd); 19.15 Vas za nasipom — kulturni film (Ljubljana); 19.40 Cik-cak (Ljubljana); 20.00 TV dnevnik (Beograd); 20.30 Dunaj: Filmski pregled s svetovnega prvenstva v hokeju na ledu — sročenje ZDA — Švedska (Evrovizija); 20.35 Festival Zagreb 67 — prenos (Zagreb); 21.30 Propagandna oddaja (Zagreb); 21.50 Humoreska Vase Popovića (Beograd); 22.45 Nadaljevanje prenosa festivala Zagreb 67 (Zagreb); 24.00 Poročila (Zagreb).

RADIO CELJE

Nedelja, 12. marca: 11.00 napoved časa in programa, 11.05 pogovor s poslušalci: Reorganizacija v Zvezi komunistov, 11.20 obvestila, 11.30 za nedeljsko razvedrilo, 11.45 naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 12.45 Zvonko Perlič: Deset strani dnevnika, 13.00 zaključek oddaje.

V dneh od 13. do vključno 18. marca se bo oddajal vsak dan začela ob 16.00 s posnetkom z nove Jugotonove plošče ter čestitkami poslušalcev. Vtem ko bo celjska kronika ob 17.00, bodo obvestila ob 17.15. Razen tega bodo se naslednje oddaje:

Ponedeljek, 13. marca: 17.25 športni pregled, 17.40 Mendelsohn: Violinski koncert;

Torek, 14. marca: 17.25 Milena Moškon: V galeriji kulturnih in zgodovinskih spomenikov; 17.40 glasba z izposojenih plošč;

Sreda, 15. marca: 17.25 iz dela celjske občinske skupščine, 17.35 glasbena medigra, 17.45 iz delovnih kolektivov: Aero;

Cetrtek, 16. marca: 17.25 radijski feljton, 17.40 pesmi za naše poslušalce;

Petek, 17. marca: 17.25 deset minut z zdravnikom, 17.35 za vsakogar nekaj;

Sobota, 18. marca: 17.25 naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, drugi del, 17.40 za prijeten konec tedna.

Vse oddaje ob delavnikih se končujejo ob 18.00.

BIFE IN SLAŠČICARNA

»ZVEZDA« V CELJU

PRIZADEVANJE ZA UGODNO POCUTJE

Večidel vsi Celjani in mnogi tistih, ki prihajajo v Celje ob priložnostih, se radi za trenutek ustavijo v bifeju in slaščičarni »Zvezda«, ki so jo pred časom dobro preuredili in zdaj s svojim videzom, postrežbo, pijačami in slaščicami privablja goste.

Kolektiv »Zvezde« je vesel vsakega gosta, niso pa mu všeči nekatere posamezniki, ki skušajo nadlegovati goste ali celo — kar so ugotovili v zadnjem času — z raznimi pomagali trgajo prevleke iz umetnega usnja s sedežev. Prav kmalu pa bodo odkrili tudi tistega, ki para usnje in dela tako družbeno škodo, lokalno pa kvari videz in prikupnost.

Toda malokdo ve, da pripravljajo v »Zvezdi« tudi pecivo po naročilu, kar je posebej ugodno ob raznih družinskih in kolektivnih svečanostih. Malokdo ima toliko časa, da bi spekel torto za rojstni dan doma, kar mu strokovno in po želji uresničijo v »Zvezdi«. Pri večjih naročilih za svečanosti dajejo v »Zvezdi« tudi popust do deset odstotkov.

Nekatere obiskovalce so prikrajšani, ker bife še nima espresso kuhalnika. Toda ne bo več dolgo, pa ga bodo imeli. Zdaj se zbirajo najbolj primerne, a najkasejeje maja letos bodo mogli gostje piti kavo espresso tudi v »Zvezdi«.

Zdaj so naročili tudi vzorčne knjige za peko tort in drugega okrasnega peciva, kar bo omogočilo naročnikom, da si bodo natančno po vzoru izbrali, kar bodo želeli.

Bife in slaščičarna »Zvezda« in njen kolektiv si tako resnično prizadevajo, da bi s svojim delom in skrbjo za red in prikupnost lokala zadovoljila svoje goste. Tudi v prihodnje te skrbi ne bodo opustili.

C-STRAN 7
10.3.1967-St.9

Aero : Skupščina 50:44

Po predlogu skupščine občine bi naj proračun telesne kulture v Celju za leto 1967 znašal 44 milijonov starih dinarjev, torej 15 milijonov manj kot lani, oziroma 7 milijonov manj od dejanske razdelitve med društva (po rebalansu proračuna 12,5%).

Ni dvoma, da bo to precej težak udarec za telesno kulturo v občini. Poleg že dejanskega zmanjšanja proračuna moramo upoštevati še splošno podražitev in pa predvsem dva nova momenta: 1. kvalitativne atletike federacija ne bo več podpirala (študentske

KOMPAS OBVEŠČA

Turistične objave

PROSTE KAPACITETE

Na celjskem turističnem območju je dovolj prostih mest v zdraviliščih Dobrna, Rogaska Slatina ter v hotelih Evropa in Celeia v Celju, Savinja v Laškem, Pako v Velenju, Planinskem domu v Logarski dolini in drugih. Rezervacije so potrebne za skupine, ob sobotah. Vse ceste so prevozne. Dom na Gori Oljki je še zaprt, odpril pa ga bodo predvidoma prihodnji teden.

PRIREDITVE

V Velenju barski program in ples vsak dan razen ponedeljka. V Celju imajo ples vsako soboto v Samopostrežni restavraciji, v Rogaske Slatini in Dobrni pa vsako soboto in nedeljo.

Slovensko ljudsko gledališče Celje

Sobota, dne 11. marca 1967 ob 19.30:
J. Benavente: LA MALQUERIDA. Gostovanje v Slovenski Bistrici.

Nedelja, 12. marca 1967 ob 10. uri:
Zarko Petan: BESEDA NI KONJ. II. mladinski nedeljski dopoldanski abonma.

Nedelja, 12. marca 1967 ob 15. uri:
J. Benavente: LA MALQUERIDA. Gostovanje v Slovenskih Konjicah.

Torek, dne 14. marca 1967 ob 19.30:
Janez Zmavc: PODSTRESJE. Torkov abonma in izven.

Sreda, dne 15. marca 1967 ob 17. uri:
Janez Zmavc: PODSTRESJE. Abonma za upokojece.

Četrtek, dne 16. marca 1967 ob 19. uri:
Zarko Petan: BESEDA NI KONJ. Gostovanje v Sošanju.

Petek, dne 17. marca 1967 ob 15.30:
Karin: RASOMON. Prvi mladinski abonma in izven.

Sobota, dne 18. marca 1967 ob 19.30:
Bolt: ČLOVEK ZA VSE ČASE. Gostovanje SNG — DRAMA, Ljubljana. (Vezani — abonma) in izven.

Trgovsko in proizvodno podjetje »VELEŽITAR«
Celje, Razpisna komisija

razpisuje
prosto delovno mesto

OBRATOVOODJE
pekarnice GABERJE.

Pogoj: VK pekovski delavec s triletno prakso na delovnih mestih obratovodje.

Podjetje ne razpolaga s stanovanjem.
Pismene ponudbe pošljite na naslov »VELEŽITAR«
CELJE v roku 15 dni od dneva objave razpisa.

ŽIVINOZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA

Od 11. do 18. marca 1967:
MARIAN TISELJ,
veterinar, Celje,
Savinjska 3/II (savinjsko
nabrežje)
tel.: 28-71

Podjetje Javne naprave Celje sprejme v službo po pogodbi o izvršitvi dela

1. Čuvaja nasadov na Otoku
2. Več čuvajev avtomobilov na parkirnih prostorih.

Interesenti naj se javijo na upravi podjetja Teharska 49 med 7. in 9. uro.

OBVESTILO

Glede na neutemeljene govorice o postopni ukinitvi gradbenega oddelka na Tehniški šoli v Celju obveščamo javnost, da za kakršnokoli okrnitev tega oddelka ni nobenih objektivnih razlogov.

Zato bomo, kakor vsa leta doslej, tudi v šolskem letu 1967/68 vpisali na gradbeni oddelek okrog 60 dijakov.

Celje, dne 6. 3. 1967

Svet TS Celje

RAZNO

ZA VARSTVO otroka nudim stanovanje tovariščici z izmenično zaposlitvijo. Naslov v upravi lista.

STROKOVNO čistim sadno drevje, režem brajce. Dopisi: Vrusnik, Teharska c. 38. NA POTI Celje—Trojane izgubljen rdeč kolesni pokrov (Radkappe) z oznako FK oddajte proti nagradi na naslov: Ing. Kač, Institut za hmeljarstvo, Zalec.

POSESTVO — pol ure iz Celja dam v najem. Ostalo po dogovoru. Naslov v upravi lista. SPREJMEM otroka v varstvo za 8 ur dnevno. Bivališče v centru mesta. Naslov v upravi lista.

Letni redni občni zbor
CEBELARSKEGA DRUŠTVA CELJE
bo v nedeljo 19. marca 1967 ob 8. uri v dvorani DIT, Titov trg št. 6.

Pogrebni zavod Celje, razpisuje delovno mesto

DIREKTORJA zavoda

Kandidat mora izpolnjevati naslednja pogoja:

1. da ima višješolsko izobrazbo ekonomske, pravne ali gradbene smeri in 3-letno prakso;
2. da ima srednješolsko izobrazbo ekonomske ali gradbene smeri in 5-letno prakso.

Osební dohodek po pravilniku Zavoda. Kandidati morajo predložiti lastnoročno napisano prošnjo najkasneje do 27. 3. 1967 upravi zavoda.

Prošnji je treba priložiti življenjepis, ki naj poleg drugega vsebuje opis dosedanje zaposlitve in spričevalo o šolanju.

Komisija bo obravnavala prošnje 30. 3. 1967 ob 9. uri.

OPOZORILO

Gozdno gospodarstvo Celje opozarja vse prebivalstvo na svojem območju, predvsem mladino, da je v tem letnem času prepovedano netiti ogenj v gozdu ali v bližini gozda (Ur. list SRS 30/65).

Vsak prebivalec, ki opazi v gozdu požar, je po zakonu dolžan ta požar takoj prijaviti najbližji postaji milice ali pa najbližjemu gozdnemu obratu oziroma logarju.

Gozdno gospodarstvo Celje

VELEBLAGOVNICA

ljudski magazin
CELJE

OBVEŠČA

- da je odprla modernizirano drugo nadstropje svoje veleblagovnice;
- da je prvo nadstropje zaradi obnovitvenih del trenutno zaprto;
- da je vse blago iz prvega nadstropja v prodaji v pritličju in prenovljenem drugem nadstropju.

VELEBLAGOVNICA

ljudski magazin
CELJE

Žrebanje v Tehnomercatorju

Že lanska reklamno-nagradna prodaja celjskega trgovskega podjetja Tehnomercator je imela velik odziv, zato so se tudi letos odločili za podobno prodajo. Kupci v vsej Sloveniji so lahko v prodajalnah, ki jih oskrbuje Tehnomercator, ob nakupu televizorja, radioaparata, tranzistorja ali določene gospodinske opreme, izvlekli tudi srečko. Če je bila končnica srečke »0« ali »5«, so dobili takoj pri nakupu kavni servis ali kristalno garnituro. Vsi pa so

lahko sodelovali tudi v zaključnem žrebanju, ki je bilo 3. marca. Žreb je razdelil: televizor »Silva-Luxus« številki 2923, pralni stroj »Super 3«

Komisija za delovna razmerja pri Osnovni ptt enoti Celje objavlja prosta delovna mesta, pismonoš pri poštah:

Podplat, Štore.

- Pogoji za sprejem so:
- dovršena osemletka,
- odslužen vojaški rok,
- opravljen izpit za vožnjo z mopedom.

Kandidati naj pošljejo pismene prijave v 10 dneh po objavi komisiji za delovna razmerja pri Osnovni ptt enoti Celje. Kandidati bodo sprejeti za določen čas.

4983, radio »Luxus UKV« 2282, 1863 in 1642, tranzistor »Toledo« 3101, 1644 in 3138 ter gramofon »GK-6« 5182, 2931 in 3606.

IZLETNIK CELJE

1. IZLETI PO DOMOVINI

Organiziramo izlete po ožji in širši domovini. Za šolsko mladino do 31. 3. še popust. AKCIJA SLOVENJ GRADEC! VSI IZ VSEH SOL NA RAZSTAVO »Mir humanost in prijateljstvo med narodi«. Pouk ne bo trpel. Za popoldanske razrede organiziramo prevoz in povratek dopolne, za dopoldanske popoldne. Cena prevoza v obe smeri iz Celja je samo 260 S-din, vstopnina 100 S-din. Skupni ogled razstave le 360 S-din.

2. IZLETI PO TUJINI — PUTNIK NAJČENEJSI IZLETNIKOVI ZIMSKI IZLETI V TUJINO IZ CELJA:

TRST — preko Sežane za 41 N-din, preko Gorice za 46 N-din.

VIDEM (UDINE) — TRST za 51 N-din.

BENETKE dvodnevni izlet za 125 N-din.

V GRADEC ali CELOVEC za samo 33 N-din.

DALJSI IZLETI V ODLIČNEM ARANZMANU:

CORTINA D'AMPEZZO za tri dni od 8. do 10. 4. za samo 197 N-din, idealna smuka, številne vlečnice — nizka cena. Prijave do 20. 3. Sprejemamo prijave posameznikov ter organiziranih skupin.

LOURDES za deset dni. Cena je samo 890 N-din. Prijave sprejemamo do zaključenega števila. Za organizirane skupine popust.

RIM za šest dni od 3.—8. aprila za 589 N-din. Prijave do 10. 3.

IZLETI ZA PRVOMAJSKE PRAZNIKE:

Številni programi so že v vseh poslovalnicah Izletnika. Za 7 dni na Azurno obalo Francije ali v Švico. Tri-dnevni izleti v Dolomite ali na Čehoslovaško. V Italijo, na Madžarsko in kombinirano po domovini in tujini ZA ORGANIZIRANE SKUPINE POSEBEN POPUST! ZA ORGANIZIRANE SKUPINE PROGRAMI PO ZELJI! ZA ORGANIZATORJE POPUST!

3. OSTALE TURISTICNE USLUGE
Posredujemo nabavo potnih listov ter vizumov, vozne karte za avione, spalnice ter vlak.

Posredujemo rezervacije na širšem celjskem področju (zlasti še za Gornje Savinjsko dolino) ter povsod po Jugoslaviji in tujini.

4. VSE TURISTICNE USLUGE V TURISTIČNIH POSLOVALNICAH IZLETNIKA

CELJE — nasproti kolodvoru, VELENJE, MOZIRJE, KRŠKO, HRASTNIK, KRAPINA.

IZLETNIK CELJE

BRIVCI - FRIZERJI!

Strokovno brušenje vašega pribora po ceni za:

britev	5 N-din
frizerskih škarij	4 N-din
manikir škarij	3 N-din
strojčke za striženje	6 N-din

Zaupajte in pošljite na naslov:

OSTRAČKA RADNJA
STEVAN KRSTIČ
SREMSKI KARLOVCI
Ljenjina 34,

kjer Vam bodo usluge kvalitetno izvršili.

OGLAŠUJTE V CELJSKI TEDNIK!

B. ORGANI IN VODSTVA ORGANIZACIJE ZK V OBČINI

Občinska konferenca

Občinska konferenca je najvišji organ organizacije Zveze komunistov v občini, ki se sestane na volilno konferenco vsaki dve leti. Na volilni konferenci se obravnava delo v preteklem obdobju, sprejema okvirni program za prihodnje obdobje, voli občinski komite ter kontrolno in revizijsko komisijo. Aktivnost delegatov ne preneha s konferenco. Delegati zadržijo svoj mandat. Sestajajo se na osnovi interesov in po potrebi na delovnih konferencah, katere se lahko udeležijo tisti komunisti, ki bodo največ prispevali glede na vsebino konference. Zaključki volilne in delovne konference so obvezni za celotno organizacijo ZK v občini.

Občinski komite

Občinski komite Zveze komunistov vodi in usmerja organizacijo Zveze komunistov med konferencama in je neposredno odgovoren za izvajanje programa, sprejetega na volilni konferenci in zaključkov, sprejetih na delovni konferenci.

Občinski komite voli sekretariat, političnega sekretarja in sekretarja. O potrebnosti profesionalne ali neprofesionalne zasedbe naj odločajo organi ZK v občini. Poleg tega imenuje komisije občinskega značaja, organizira delo aktivov, pomembnih za občinsko organizacijo, pripravlja letne in delovne konference, sprejema proračun občinske organizacije ter daje politično oceno najaktualnejšim družbenopolitičnim gibanjem v občini. Občinski komite je glavno žarišče in iniciator pri obravnavi konkretnih družbeno-političnih vprašanj in mesto, kjer se po predhodnih razpravah med komunisti oblikujejo zaključki organizacije Zveze komunistov v občini.

V strukturi občinske organizacije je občinski komite v središču dejavnosti, obenem pa se njegova dejavnost razvija preko članov komiteja v osnovnih organizacijah, aktivih, komisijah itd.

Občinski komite sprejme poslovnik o sistemu in metodah dela komiteja in njegovih organov.

Sekretariat

Sekretariat je ožje delovno telo občinskega komiteja ZK, ki organizira priprave za seje komiteja in odloča v okviru pooblastil, ki mu jih daje občinski komite. Po funkciji so v njem politični sekretar, sekretar, predsedniki komisij in po potrebi drugi člani občinskega komiteja.

Komisije

Občinska organizacija ustanavlja komisije v cilju učinkovitejšega dela občinske organizacije.

Delovne komisije so oblika, oziroma metoda dela, ki se na vseh nivojih postavljajo z namenom, da analitsko, predvsem pa strokovnejše obdelajo določene zvrsti problemov. S to prakso so začele že nekatere osnovne organizacije, občinski komite pa je koncem leta 1966 spremenil sestav in aktiviral komisijo za idejno rast ZK, organiziranje in vodenje ZK ter komisijo za družbeno-ekonomska in politična vprašanja. Občinska konferenca pa bo verjetno nakazala druga področja dela, ki bodo zahtevala še nove komisije. Delovne komisije so torej funkcija programske orientacije organizacije Zveze komunistov.

Celje, v februarju 1967

ZADNJA NA GRMADI

— 17 —

— Lej, kar vlekli so jo. Kar gnali so jo, kot živino. O nesrečnica! In zaprli so jo in pravijo, da je coprnica! Tak semenj! je tožil Gregor. — Zdaj me še naprej ne pustijo. Ženo so mi vzeli. V ječo so jo vrgli. Ne pustijo me k njej, niti do pravičnega sodnika, da bi mu povedal, da je moja žena nedolžna; da je nedolžna, kakor so nedolžni tile otroci. Nedolžna je! je rekel Gregor z nekoliko povzdignjenim glasom.

Polonca ni vedela, kaj bi odgovorila, pa je rekla bircem:

— Spustite ga vendar! Naj gre, kamor želi! Pred sodnika bo vendar smell!

— Kadar bo poklican predenj, jo je zavrnil prvi birci.

— Viš, taki so, ji je rekel Gregor. — Nimajo usmiljenja. Toda jaz ne grem od tod preden me ne pustijo v grad ali pa mi ne vrnejo žene.

Ko je Polonca videla, da tako ni mogoče nič storiti, je prišla z vsako roko enega otroka in rekla Gregorju: — Pojdi z menoj! K Miklovim pojdi, boš dobil vode in juhe boš dobil, saj otroci so lačni. Glej, Miklov oče ti bodo svetovali, kaj naredi in tudi jaz ti bom pomagala. H gospodu respresterju bom šla in jih prosila, da se zavzamejo zate in za tvojo ženo. Pa v grad bom šla h gospe in ji rekla, da več ne pridem krpac, če bo Lucija v ječi. Tudi gospoda Beneficijata iz Nove Stifte, gospoda Mihela bom poiskala in jim povedala, kaj se ti je zgodilo!

— Ali misliš, da mi ti morejo pomagati?

— Seveda! Če kdo druge ne, bodo gospod Mihel gotovo zastavili besedo zate in za ženo. Jaz jih bom preprosila. Gospod Mihel so sami dovolj hudi na tiste, ki preganjajo coprnice, in trdijo, da coprnica ni. Gospod Mihel ti bodo pomagali in rešili ženo. Pojdi!

Gregor je bil v dvomih in ni vedel, kaj naj naredi.

— Pojdi! Otroci so lačni. Sam si tako ne moreš nič pomagati.

— 20 —

kaj potožila? Nič mi ni žal. Sedaj celo ne, ko vidim, kaj bi se mi lahko pripetilo, ko bi bila — tvoja.

Zadnjo besedo je izgovorila komaj slišno in pogledala Krzniča, ki se je nasmehnil.

— Miklovc in ti, Polonca! Ne vem, kako bi postavil besedo, da bi razodel, kar čutim. Samo to rečem, bog vama povrni stokrat, tisočkrat, stotisočkrat in še večkrat. In moji ženi bom že povedal, kje so dobre duše, ki me niso zapustile.

— Ne bomo te zapustili, ga je prekinila Polonca.

Krznič je vstal in odšel z otroki iz gostilne. Polonca mu je delala pot med ljudmi in Miklovc je šel za njimi; smilili so se mu, zakaj vedel je, da je prazno upati, da bi rešili žensko, ki so jo obdolžili čarovništva.

V veži jim je prišel nasproti fantalin, ki se jim je skušal izogniti. Z obraza mu je sijala zadrega in nejevolja, ker se le ni mogel potuhiniti. Ozrl se je vstran, da mu ne bi bilo treba kaj spregovoriti. Tedaj ga je ogovoril Krznič:

— Martinek, ali si videl, kaj se je zgodilo?

— Mar mi je, se je obregnil ta in se pognal naprej, kakor da bi se bal odgovoriti.

Krzniča je zabolelo, ko je videl znanega človeka brez vsakršnega sočutja. Užaljeno je pogledal Miklovca in potožil: — Lej ga, k meni hodi delat, pa nima zame dobre besede v nesreči!

Martinek je sedel na mesto, kjer je poprej sedel Krznič. Gostilničar in ženske, ki so stregle, se niso dosti zmenile zanj. Sele potem, ko so postregli drugim gostom, je dobil tudi ta pijačo. Pokazal je, da ima nekaj grošev in da bo plačal.

Ljudje so skoraj pozabili na dogodek, ki se je pripetil na trgu, saj je imel vsak svoje opravke. V presledkih se je oglašal vojaški bobnar in razglašal »pefel gospoda obrsta«. Živinski kupci so se preklinjajoč prerivali z nakupljeno živino po sejmu in tudi pri Miklovih so

— 23 —

— Vsi so rekli! Tudi Krznič je rekel! Res, Krznič. Njen mož. Ta je rekel. Ta, ki jo pozna! Coprnica je!

— Martinek! Ti lažeš! Ti si izmišljal!

— Nič ne lažem. Sam sem ga slišal. Na tale ušesa sem ga slišal. In še drugi so ga slišali. On je rekel, da je coprnica!

— Jezus, Martinek, to ni mogoče?! Gregor je sam ni obdolžil!

— Sam Gregor je povedal, da je coprnica. Sam Krznič. Mož tiste, ki so jo danes peljali v grad. Na lastna ušesa sem ga slišal, ko je to povedal. In slišali so ga tudi drugi. Coprnica je! Tako kot je Češarkovka in druge, ki so pred sodbo. Zdaj me pa pustite!

Razgovor je postal živahen, zato so gostje napenjali ušesa. Tudi Miklovc je stopil k mizi in rekel Polonci:

— To štremske nekaj ve!

Polonca je ostro pogledala Martineka in dejala:

— Ti veš, kdo je Krzniča ovadil! Povej nam!

— Naj jo, kdor hoče! Kaj vam mar! Coprnica je! Tedaj je stopil v gostilno Samut.

— Martinek, kar povej, kar skrivaš! je rekel.

In ker je Martinek molčal, je Samut povzel:

— Ta jo je ovadil. Davi je prišel in potem smo dobili ukaz, da jo moramo prijeti. Pri moji veri, da nas je bilo sram, na semenji dan žensko vlačiti v ječo! Ampak služba je služba!

— Martinek — ti? Ti si to naredil? je zavjaskala Polonca. — Kakšen človek pa si? Ali te ni sram? Ali nimaš nič srca?

— Pa si drzneš še v mojo hišo, pes?! je vzkliknil Miklovc ogorčen.

— Ven ga vrzi! je zavpil nekdo.

Martinek se je plašen stiskal k mizi.

— Ti boš kriv smrti Krznicke, je rekla Polonca. —

— 18 —

Gregor je še enkrat pogledal birci.

— Ali me res ne pustite v grad? Kaj nimate nobenega usmiljenja?

— Tista je usmiljena, je namignil Samut na Polonco, — mi pa ne smemo biti.

Tovariši so se zasmejali, Polonca pa ga je prezirljivo pogledala in rekla s posebnim poudarkom: — Samu — ut! Samut! Ti?

Samut je umaknil pogled in Gregor se je okrenil; ko je odhajal za Polonco, ki je vodila otroke, se je vsekoli oziral v grad.

Ko je Polonca pripeljala otroke in je v gostilno stopil Krznič, so gostje utihnili. Pri mizi poleg peči je bilo še nekaj prostora; tja je posadila otroke, jim prinesla kruha, Krzniču pa kozarec vode, rekoč: — Na, pij! Požirek vode ti bo dobro stril. Umiril se boš.

Krznič je nagnil kozarec in ga izpraznil. Polonca je prinesla še juhe in mesa, potem pa pogledala po mizah in postregla gostom.

Se bolj kot jed in pijača je na Krzniča ugodno delovalo sočutje. Doslej je videl okrog sebe le ljudi, ki so mu grozili, ki so vlekli ženo v ječo, ki so ga držali, da ni mogel za njo v grad. Se brat mu je bil sovražen. Zdaj je mirneje razmišljal. Izvedeti je hotel, kako je pravzaprav bilo, ko so prišli ženo, in je spraševal otroke.

— Kar prišli so in jih odgnali! so pravili otroci. — Mati so vso pot jokali in prosili, naj jih spustijo!

— Ali veš, kdo bi te tako sovražil? ga je vprašal Miklovc.

— Nobenega sovražnika ne poznam. Med sosedi že ne. Moja žena pa tudi ni nikomur storila nič žalega.

— Kako pa potem?

— Nič ne vem. Pod jablano sem bil pri loncih in Kranjčanke so navalile name. Kar naenkrat slišim klicanje moje žene. Ozrem se in jo vidim med birci. Skočim za njo. Vse bi razmetal, če bi me bili pustili. Pa

— 21 —

imeli svoje skrbi, saj je bilo gostov veliko, morali so jim streči in odgovarjati na vprašanja.

Sele pozno popoldne je prišla Polonca toliko do sape, da se je ustavila ob gostu, ki je sedel za mizo poleg peči. Zamišljeno si je podpiral glavo in gledal predse.

— Martinek! Lej ga, kako premišlja! je rekla Polonca. Martinek jo je topo pogledal.

— Ali si kaj kupil na sejmu?

— Se nič.

— 24 —

Kržižani bog! Kaj ti je pa naredila? Ali sploh veš, kaj si storil? Ti tepec neumni! Na grmado si spravil mater! Rabelj ji bo odsekal glavo!

— Coprnica je, se je branil Martinek boječe.

— Poberi se iz hiše, smrkavec! je ukazal Miklovc in pobral posodo z vinom izpred njega. — Da se mi nikoli več ne prikažeš pred očmi!

— Njega naj bi dali na natezalnico!

— Judež! Krznickeva ti je kuhala in ti rezala kruh, ti pa si jo izdal! Sram te bodi! je vpila Polonca, ko je videla, da odhaja. — Judež! Judež! Obesi se, Skarjot!

Martinek se je ves tresel od strahu in sramote in se pomikal proti vratom. Tam se je ozrl in kakor v obrambo vzkliknil: — Ona mi je velela! Da, ona!

— Kdo? Kdo? Katera? je vzkliknila Polonca in sklenila roke. — Počakaj! Katera je rekla?

Toda Martinek je med vrati zavpil: — Kaj te skrbi! in se hitro izgubil, kajti nenadoma je imel vse ljudi proti sebi.

V gostilni so ugibali, kdo bi bila »ona«, ki je rekla Martineku, da ovadi Krznickevo.

— Vse bomo izvedeli, je rekel Samut, — če prej ne, ko se bo začela obravnava.

Polonca mu je prinesla pijačo in se zanimala za ženske, ki so bile v grajskih ječah. Samut ni vedel drugega, kakor da jočejo in kličejo na pomoč vse svetnike.

— Veš, Samut, meni boš moral vse povedati, kar se bo zgodilo pri sodbi in v ječah, je dejala Polonca, se zaupljivo sklonila in mu šepnila:

— Krznickevo moramo rešiti! Ti mi boš pomagal!

Samut ji je položil roko na ramo.

— Kolikor bo v moji moči. Tebi rad ustrežem, tebi, Polonca. Na, pij!

Ponudil ji je kozarec in Polonca je pila.

— 19 —

kaj sem mogel! Vsi so se spravili nadme in me držali, da so mi jo odrekli. Pravijo, da je coprnica. Pa ni res! V naši hiši se s takimi rečmi nismo nikoli ukvarjali. Kaj bomo počeli? Kako jo bom rešil?

Zopet so se mu ulile solze.

— Ali sta s Kovačem kaj imela?

— Nič! Prav nič! Ne jaz ne Lucija! Res ne vem, zakaj je tako norel. Pa še moj sosed je!

— Kajne oče, da mu bomo pomagali? se je vmešala Polonca. — Gregor, nič se ne boj. Kar pojdi na semenj, da ti loncev ne raznesejo, da ne bo še tam škode!

— Pomagali, to že, samo ne vem, kako, je dejal Miklovc. — Kar tako je menda ne bodo obsodili?

— Ne! Ne! je povzela Polonca. — Gregor, nič hudega ne bo. Kdo pa more reči, o bogasvaruj, da je tvoja žena coprnica! Kdo more to reči! Jaz bom šla do vseh gospodov, ki kaj pomenijo, da rešijo tvojo Lucijo!

Miklovc je previdno omenil, da so si gospodje med seboj preveč na roko.

— Novoštifter se bodo zavzeli! je odgovarjala Polonca. — Gregor, kar brez skrbi bodi! Kar pojdi po opravkih in otroke spravi v red!

— Res je! Polonca ti prav svetuje. Sam si tako ne moreš pomagati. Glej, da ne boš ob lonce, je dodal Miklovc.

— Veš, Miklovc, nikoli te ne bom pozabil, je rekel Krznič, ko mu je pri srcu postalo nekako toplo. Samo ti si imel človeško besedo zame in pa Polonca. Petrova Polonca.

Pogledal jo je naravnost in dejal:

— Polonca, ali res nisi nič več huda name, ker sem tako grdo ravnal?

Polonca je zardela.

— Veš, sram me je, ko mi takole izkazuje dobroto. In to prav ti.

— Gregor, kar molči! Kdaj si me slišal, da bi bila

— 22 —

— Ali si videl Krznickevo? Ali se ti kaj smili?

— Nič, je odvrnil nejevoljno.

— O, trdosrčnež! Tak si?

— Mar mi je, baba! Pa še coprnica je!

— Ne obdolžuj je, ko ničesar ne veš!

— 25 —

3. PRI LEPI KOČEVARICI

Na veliki ponedeljek so se shajali lončarji iz spodnjega konca v gostilni, ki je bila v hiši poleg mostu na Pristavi. Hiša je bila kakor vse druge lesená, z mnogimi malimi okni, toda prostorna. Po sredini je bila veža, ki je imela na eni strani veliko sobo s krušno pečjo. Okrog peči in ob stenah so bile klopi. Tu so bile še tri mize in ob njih podolgovati stoli. Prav tako je bil opremljen »štibelc« na drugi strani veže, le da je bil nekoliko manjši. Od tod so vodila vrata v kamro. Tudi na podstrešju je bilo precej prostora. Na vsaki strani vrat pred hišo je bila klop in ob njej dolga miza, za katero so posedali gostje, kadar je bilo vreme lepo ali so bili notranji prostori polni. Gostilni so rekli »pri Rajhu«, zakaj Rajh so se pisali njeni lastniki že veliko let nazaj. V času naše povesti so ljudje pozabili to častljivo ime in rekli gostilni kar »pri Kočevarici«. Kdor je hotel še natančneje povedati, je rekel — »pri lepi Kočevarici«. Na takšem glasu je bila namreč v tistem času lastnica gostilne na Pristavi. Ker je treba pisati resnico, moram povedati, da so jo imenovali tako le moški med seboj, ženske, zlasti žene, so ji pravile nekoliko drugače.

Kočevarica je bila sicer vdova po Rajhu, ki je umrl nekaj let pred dogodki naše povesti. Ker je bila kočevskega rodu, doma nekje iz Gotenice, so ji torej rekli Kočevarica.

Tedaj je imela kakšnih trideset let. Bila je krepka, polnega života, kakor pravimo, da ji ni nikjer nič manjkalo, prikupnega obraza, iz katerega so gledale žive oči, vedno željne ljubezni; bila je zgovorna in tudi z odgovori ni nikoli prišla v zadrego. S tovarniki in kupci se je pogovarjala o kupcih, z domačini pa o vsem, kar je koga zanimalo; znala je svetovati in tolažiti.

ŠE EN OČITEK PAPEŽU PIU XII.

Dokumentarni posnetek: Talci pred ustrelitvijo pred vrati Vatikana.

Ni se še polegel vihar ob dram-skem delu nemškega pisatelja Hochhutha »Namestnik božji«, že je izšla nova knjiga, ki meče senco na papeža Pia XII., ki je vladal rimski cerkvi v času druge svetovne vojne.

Ameriški pisatelj Robert Katz je nedavno izdal knjigo »Death in Rome« (Smrt v Rimu), ki je prava senzacija na ameriškem knjižnem trgu.

Katz je dobil vpogled v dokumente o krvavem dogodku marca 1944 v Rimu. V času, ko so se zavezniški vojaki že izkrcali v Italiji, je v Rimu delovala podtalna partizanska organizacija. Ob neki priložnosti je eksplodirala v bližini nemških esesovcev v vozičku skrita bomba in usmrtila 23 Nemcev. Hitler, divji nad kapitulacijo Italije, je ukazal ustreliti za vsakega Nemca 100 Italijanov. Komandant esesovske enote je sam smatral, da bi bil tak način maščenja presurov in neustrezen. Eden

njegovih oficirjev je baje obiskal patra Pankratiusa, ki je bil Nemec, ter mu sporočil, kaj se pripravlja. Svetoval mu je, naj se poveže s papežem, da bi protest poglavarja cerkve imel gotovo uspeh. Katz je prepričan, da je bil Pij XII. obveščen, da pa je eksekucijska komanda zaman čakala na spremembo ukaza iz Berlina, kajti papež ni protestiral, ni posredoval. Komandant Pappler je na lastno pest spremenil ukaz in dal iz zaporov prignati in z racijo ujeti 330 Italijanov. Talcev je bilo ujeti na enega Nemca. Streljali so jih v majhnih skupinah in streljanje se je slišalo po vsem Vatikanu. Še vedno so upali, da jim ne bo treba postreliti vseh obsojenih talcev. Vendar se Vatikan ni zganil. Med 330 ustreljenimi je bilo 252 vernih katoličanov, med temi celo nek kaplan.

Odkar se zaveda samega sebe, je življenje barbe Antona Grege vezano na morje in slikovito primorsko mesto Vrsar. Vrsar je majhen kraj, ki je stisnjen ob istrsko obalo severno od Limskega kanala. Če rečemo, odkar barba Antun pomni, potem to pomeni, da pomni daleč nazaj, kajti ribič Grego je bržčas najstarejši ribič na istrskem polotoku. Antun je stopil krepko v devedeseta leta, toda še vedno ni dal slovo morju, mrežam, vršam in kdo ve kako se vse te ribiške priprave imenujejo. Barba Antun je s soprogo Karlo pred osmimi leti praznoval zlato poroko. Zena pa ni barbi Antunu samo zvesta družica na življenjski poti, ampak mu je tudi veren in marljiv pomočnik pri vseh njegovih križarjenjih po morju, ko se žene za dobrim lovom.

Barba Antun se je rodil ob morju in živi od morja. Tako je bilo v njegovem rodu od nekdaj. Njegov oče je bil človek, o katerem so vsi s spoštovanjem govorili, celo, da je stari morski volk. Antunov oče ni poznal strahu, šel je na morje, pa če je še tako zavijala burja, če je veter še tako penil morje pod sivimi oblaki. Pri takem mojstru se je barba Antun naučil ribiških veščin. Že kot osemletni deček se je v čolnu čutil bolj doma kot na kopnem. Tako je ostalo do današnjih dni.

Barba Antun je z grčavo roko oprl jemal kozarec črnega istrskega vina, kateremu se nikoli ne odreče, a se tudi nikoli ne opijani. Srknil ga je tudi tokrat in dejal:

— E, sine moj, tako je to. Odkar so se zgrnili turisti na našo obalo, je rib vedno manj. Podolž in počez pobijajo ribe s svojimi puškami. Nekeč sem ulovil tudi po deset kilogramov rib na dan, dandanes pa moram biti vesel, če jih ulovim pol ali kak kilogram. Sicer pa lovim samo za svoje stare odjemalce, pa nekako povežem začetek s koncem.

Občina ni pozabila na barbo Antuna in njegova leta. Oprostili so ga davka. Loviti sme kjer hoče in kolikor hoče. Kolikor hoče? Saj je vendar rib vedno manj in barba tudi ni več mladenič... Barba je prodal staro rodbinsko hišo, ki je ni mogel več popravljati. Nekaj denarja je šlo za mreže, za nova vesla in barvo za čoln. Ostanek čuva barba Antun za vsak primer — pa valjda zlu ne trebalo, kot rad pove.

— Samo v naši hiši zdrži mreža dolgo. Mnogo dlje kot pri drugih ribičih. Moja Karla ima spretno roko in krpa mreže hitreje in bolje kot kdorkoli daleč naokrog. Škoda, da ji zadnja leta oči ne služijo več tako dobro. Včasih je zakrpala mrežo tudi kakemu sosedu... Da, da. Moja Karla zna splesti tudi novo mrežo. E, zlatne su njezine roke...

Ceprav je barba Antun ves čas govoril o svoji ženi v tistem, ljubečem tonu in čeprav je zadnje stavke povedal napol šepetaje, se je soproga Karla vendarle postavila v bran:

— Eh, kaj vse ne natveziš človeku! Saj si bo še mislil, da sem ostarela nadležna babnica! Veste, mladenič, midva svoj živ dan še nisva stopila čez prag zdravnikove hiše. Mojemu Toniju je potrebno le, da ima vsak dan svoj litrček črnine, za njegovo zdravje pa skrbim jaz. Se danes je moj stari čudak. Ali veste, da pol leta ne spi v hiši. Noč prebije kar v čolnu ob obali. Zapihati mora zelo hladan veter, da se preseli v posteljo

pod streho. Moj Toni ne mara niti kopnega niti hiše.

Tak je barba Toni. Rad ima poletje, ker je toplo, ker lahko spi kar v čolnu, ker je lažje loviti ribe. Je pa tudi nejevoljen nad poletjem. Takrat pridejo turisti, vsa obala jih je polna in plašijo mu ribe. Govoric je, kdo bi jih razumel, kot v Babilonu. Pa mu pridejo k čolnu in pred hišo: Barba Toni, vzemite nas s seboj na morje. Z vami je najbolj varno. Kaj naj človek stori? Jih naj morda spodim, ker imajo radi morje?

Barba je kar naravnost povedal, da nima več časa za klepet. On in njegova Karla sta zaprla duri in odšla na obalo, kjer so ju že nestrpno čakali dve turistki — dve izmed tistih presnetih turistov. Gledal sem za njima. Barba je nosil svojo košarico, iz katere je zvedavo gledal vrat vitke steklenice, ki je bila polna slastne istrske črnine.

Tekst in posnetki: SMAIL FESTIC

Antun Grego in njegova soproga Karla sta osem let po zlati poroki še vedno tak srečen par, kot sta bila kot fant in dekle, kot ženin in nevesta. Karlin edini tekmeč je — morje.

Ljubezen, politika in vohunstvo

Nasmehnila se je. — Morda, je odvrnila in odšla. Vedela je, da bo morala nekoč plačati.

Potem se je nekega dne znašlo na spisku ime Otta Cramma, njihovega hišnega prijatelja. S tem je sicer računala. Stopila je k Jačuku.

— Tovariš komandant, ta človek ni fašist, lahko prisežem!

— Toda Jelena, bil je v stranki in je imel celo visoko funkcijo.

— Da, toda nacist ni bil nikoli, poznam ga od petih let.

Jačuk je zopet vstal, se ji približal in ji položil roke na rame:

— Res?

— Res, tovariš...

Vlekel jo je k sebi in jo poljubil in ona je poljubila njega in mislila pri tem na gospoda Cramma. Kje bi bila njena družina zdaj, če ne bi bilo njega?

— Jaz te ljubim, Jelena, je rekel Jačuk. — Veš to?

— Da.

— Pa ti?

— Se ne vem. Ne bi najprej na listi...

Jačuk je vzel svinčnik in prečrtal Otta Cramma.

— Se ti ljubi priti danes zvečer na obisk k meni? jo je vprašal.

— Danes zvečer? Ne, ni mogoče. Skoraj bo božič in moja mati... saj veste, imamo veliko dela in bi bilo sumljivo...

Nekdo je potrkal. Bil je pokrajinski sekretar KPD. — Klicali ste me, tovariš komandant.

— Ah, da, je rekel Jačuk jezno. In Helgi: — O tem bova še govorila.

Tako bo morala kmalu plačati. Sekretar je bil bled od jeze. Sestnajst družin je pobegnilo na Zahod.

— Bili so obveščeni, tovariš major, in mi vemo, kdo jih je obvestil.

Helga je prevedla.

— Kdo torej?

Sekretar je pokazal na Helgo. — Ta.

— Izključeno.

— Imamo dokaze.

— Kaj pravite k temu, Jelena?

— Nesmisel, je odvrnila, toda rdečice le ni mogla povsem skriti.

— Tovariš, je rekel Jačuk, — zadevo bom takoj raziskal. Počakajte zunaj.

VESNA Volna

Pomlad je tu. Se že veselite svežega zelenja in pisanega cvetja? Tudi vi boste cvet, če boste kupovali v naših poslovalnicah!

Drogerija manufaktura STARI TRG

Torbica Golčava babu moda TRGOVSKO PODJETJE V MODI VSE PO MODI moda

Se vam zdijo priimki Studenbaker, Hopkins in Armour znana? Da, zelo znana so postala v nekaj letih.

Armour je v Chicagu odprl mesarijo in jo razvil v največjo tovarno mesnih konzerv v Združenih državah in takratnem svetu sploht.

Zelenjavar Hopkins, Mark Hopkins je čez leta bil eden od ustanoviteljev družbe »Union Pacific«, družbe ki je zgradila železnico od Atlantika do Pacifika.

In John Studenbaker? Najprej je izdeloval vozove in kočije v South Bendu, pozneje pa je začel izdelovati avtomobile. Pri vsem tem je najbolj zabavno to, da se je John poročil s tisto tršato deklino, ki je zasmehovala kuharice oni večer v taborišču pod prostim nebom. Medtem ko je on gradil vozove, je ona redila konje. Potem sta vsak svoje simbolično združila. Johnove kočije so začeli poganjati »konji«, ki jim ni bilo treba pokladati ovsa.

XIV. PLES NA POZLACENEM ODRU

Možem, ki so nosili krampe in lopate, so sledili tudi glasbeniki, igralci in plesalci. Trdega življenja v divjini se zlatokopi niso mogli otresti, zato so toliko bolj hlastno sprejemali vse, kar jim je prinašalo zabavo, košček ugodja, ki so ga zapustili ob odhodu na zahod. Med umetniki na vzhodu in v Evropi se je hitro razvedelo, da zlatosledci v Kaliforniji zasipavajo z zlatom nastopajoče posameznike in skupine, ki tvegajo pot mednje. Komedianti so zapuščali svoje skupine in potovali v deželo zlata, kjer se je življenje začelo normalizirati. V večjih krajih so začeli graditi šole, cerkve, pa tudi sodišča in zapore. Ni bilo malo rudarskih mest, kjer so premogli tudi že kulturne domove, vsako večje gostišče, tako imenovani »Salon«, pa so premogli poleg točilnega pulta tudi skromen oder.

Nekega dne je bilo v mestecu Grass Valley na nogah staro in mlado. Pričakovali so kabaretistko Lolo Montez, lepoticu, ki je imela za seboj burno preteklost. Ta mlada dama je bila rojena na Škotskem. Ko je odrasla, je veliko potovala po Evropi. Nazadnje je v Münchnu na Bavarskem omrežila kralja Ludwiga I., ki ji je podelil grofovski naslov. Grofica von Landsfeld pa se je morala leta 1848 na hitro posloviti. Baje je bila zapletena kot vohunka v razmere, ki so sprožile vrsto revolucij v Evropi. Zbežala je v Anglijo, kjer se je poročila z nekim angleškim časnikom in odpotovala v Ameriko. Tako je prišla v Kalifornijo. Njeno umetniško ime Lola Montez je bilo oddano s slavo, z naravnost neverjetnimi

— Lotta Crabtree mi je ime, je ponižno dejala deklica in sramežljivo povesila oči.

— Obišči me kaj, Lotta. Boš?, je Lola povabila dekletce in odšla v hišo.

Mala Lotta je kot v sanjah splezala na stol pri omizju, kjer so srebrali in cmokali materini abonenti. Lottina mama, ki je za možem prišla z vzhoda, se je tu morala postaviti na lastne noge. Ker pustolovec Crabtree ni skrbel za družino, je Lottina mama kuhala za skupino zlatokopov, da bi preživele sebe in hčer.

Gospa Crabtree je začudena opazovala svojo hčerko. Takega navdušenja pri njej še ni opazila. Tako razburjena deklica ni bila niti takrat, ko je njen oče odhajal na lov za zlatom, pa tudi takrat ne, ko sta potovali za njim čez Panamsko ožino.

Naslednje jutro je Lotta odhitela v vilo, ki jo je kupila Lola Montez. Lotta se je hitro navezala na svetovljanko in od takrat je bila stalni gost pri Montezovi. Včasih sta klepetali doma in se igrali z živalmi, ki jih je bilo v vili dovolj, včasih sta jezdili v enem sedlu po okoli. Kaj kmalu je Lola spoznala Lottin talent. Začela je deklico učiti plesne korake. Deklica je bila nadarjena učenka. Hitro se je naučila španski fandango, nekaterih škotskih plesov, pa tudi najvažnejših baletnih figur. Najbolj so otroka navduševali hitri plesi in Lola Montez je kar strmela, kako je deklica podzvestno med plesom vzklizala.

Lola je od časa do časa potovala po okoli in obiskovala zlatokopska naselja. Domov se je vračala s polnimi mošnjički zlata. Njena vrhunska točka je bila »pajkov ples«. Plesalka je namreč zaključila svoj nastop z divjim plesom. Vrtela se je tako silovito, da so se od njene obleke trgali umetni pajki, izdelani iz ribje kosti, ter frčali med občinstvo. Gledalci so Lolo zasipavali z zlatimi zrnami. Marsikdo je odvezal cel mošnjiček zlatega zrnja in ga stresel na oder, kjer je nastopala Lola.

Lola si je znala ohraniti svoj sloves tudi s tem, da je bila prijazna z vsemi, pa vendar nedostopna. Ni se redko zgodilo, da je kakega vročerkneža tudi oklofutala, če si je dovolil več, kot se gentlemanu spodobi. Moški so bili nori na Lolo, spoštovali pa so jo tudi ženske, saj je znala držati njihove može na dovoljeni razdalji, poleg tega pa je zbirala okoli sebe otroke, jih obdarovala, učila pesmi in jih zabavala.

Nekega dne se je Lola vrnila v Grass Valley vsa razjarjena in solzna. Svojo jezo in žalost tja razkrila pred Loto, ki jo je, kot vedno, prišla obiskat, ko se je Lola vrnila domov.

— Pomisli, Lotta! Ravno sem se namenila zaplesati »pajkov ples«, ko ko so se pijani dedci v Maryswillu začeli obnašati kot

prepovedmi. Lola Montez je bila začetnica ameriškega zvezdnitva.

Med množico, ki je pričakovala umetnico, je bilo tudi drobno nežno dekletce. Na videz bi deklici prisodili komaj štiri leta, čeprav je bila stara šest let. Deklica je imela rdeče lase in ognjevite črne oči.

Zdaj je bila Lola Montez tu. Pridirjala je na konju po glavni ulici in z očarljivo lahkoto razjahala pred navdušeno množico. Mala deklica je ostrmela. Tako lepe ženske ni nikoli videla. Lola je nosila svileno obleko, čipkasti ovratnik in razkošni klobuk, ves

okičen z umetnimi rožami. Umetnico je spremljal stasit možak, ki je nejevoljno grbančil čelo, kajti v očeh pretežno moškega občinstva je ob navdušenju gorelo tudi poželenje. Preden je stopila v hišo, kjer naj bi Lola prebivala, je umetnica opazila malo dekletce rdečih las in črnih oči:

— Oh, kako čudovita stvarca! Kako ti je ime, deklica?

Čeprav je Lola uporabljala narejeni španski naglas, je bilo v njenih besedah vendar čutiti iskrenost.

goveda. Zasmehovali so me, metali so jajca na oder, streljali v zrak... Za nič na svetu ne ostanem tukaj... Šla-bom v Avstralijo.

Mala Lotta je doma doživela še eno neljubo presenečenje. Oče je poslal pošto, naj se oba preselita k njemu v Rabbit Creek. Vsa nesrečna se je Lotta poslovila od Lole Montez in odpotovala. Pot v Rabbit Creek je bila dolga, toda ko sta prispeli, je Lottin oče spet spoznal, da se je prenačil, da najdišče, ki je sprva obetalo bogastvo, ni bilo vredno niti toliko, kolikor je plačal za parcelo. Spet je Crabtreejeva morala odpreti svojo hišo tujcem, ki so potrebovali stanovanje in hrano.

Ze nekaj dni po prihodu v Rabbit Creek je nenadoma prišla Lola Montez. Dolgo pot je umetnica naredila le zato, ker je upala, da bo dobila nadarjeno Loto in da bo z njo odšla v Avstralijo. Toda Crabtreejeva je odslovila Lolo. Ni se dala pregovoriti, da bi se ločila od hčerke.

Kljub vsemu Crabtreejeva ni prezrla Lottin talent, njeno ljubezen do glasbe in plesa. V Rabbit Creeku je živel Mart Taylor, nekdanji igralec, zdaj lastnik trgovine in »saloonu« v kraju. Vse se je končalo tako, kot se je končati moralo. Kmalu so Lottine drobne nožice poskakovale na odru v domačem »saloonu«. Zgodilo se je, da so tudi malo Loto kopači zasuli z zlatim zrnjem in prahom. Mart Taylor je razmišljal. Res je mala Lotta plesala ravno tako mojsrsko kot Lola Montez. Toda Lola je bila ženska, privlačna, poželenje vzbujajoča. Kaj je bilo tisto, ki je omeščalo sicer trdosrčne, surove in neotesane bradače, da so radodarno razvezavali svoje mošnjičke? Taylor je uganil. Vsi ti može so bili s srcem v svojih nekdanjih domovinah, mnogi so imeli doma prav tako majhne hčerke, ljubke in živahne.

Gospa Crabtreejeva, ki je bila sprva proti javnemu nastopanju mala Lotta pa je bila osrednja zvezda v njej. Skupina je začela saj je Lotta po vsakem nastopu prinesla domov polna prgišča zlata. Mart Taylor je ustanovil majhno varietejsko skupinico, mala Lotta pa je bila usrednja zvezda v njej. Skupin je začela potovati po Kaliforniji.

Lotta Crabtree je postala približljiva daleč naokrog. Skupina je potovala iz kraja v kraj. Ko se je nekega dne vrnila v Rabbit Creek na gostovanje, je prvi večer gospa Crabtreejeva potrebovala košarico, da je odnesla vse zlato, ki so ga rudarji nasuli Lotti pred nogo. Lotta je tisti večer privkrat pela staro irsko pesem »Kako naj te pozabim«. Bradati zlatosledci so se topili v solzah. Deklica jim je pričarala pred oči domovino, njihove žene, hčere, njihove matere.

Smejale se je. — Pri meni je vse mogoče. Naredim te Rusinjo. Potrebuješ samo prave dokumente in te ti priskrbim. Pomaknil se je še bliže in jo objel.

— Prosim, ne zdaj?

— Zakaj ne zdaj, prekleto?

Z roko ga je tiščala v brado. Bilo je seveda narobe, kar je počela; če bi zdaj plačala, bi bilo vse v redu. Toda ni hotela ne z njim ne v tej sobi, kjer je bila z Andrejem. Udarila ga je in Jačuk je skočil pokonci. Nekaj časa je stal, ko da ne ve, kaj naj stori, nato si je nalil kozarec, ga izpil in se nasmehnil.

— Jelena, je rekel, — tako kot počneš ti z menoj, ne bi smel početi nihče. Toda vseh mi je, hudiča, ker mislim, da si poštena. Tudi jaz sem pošten, lahko verjameš. In zato sodiva skupaj. Kasneje boš še videla, kako sodiva skupaj.

Prižgal si je cigareto in stopil z enega konca sobe do drugega.

— In zdaj poslušaj golobica. Priskrbel ti bom dokumente, poročila se bova in vse bo v redu. Vso noč imaš na razpolago, da premisliš.

Odkimala je, medtem ko so je zapenjala bluzo.

— In zdaj lahko greš, če hočeš!

Spremlil jo je do vrat. Preden je odšla ji je rahlo položil roko na ramo. — Ne bodi neumnica!

Vedela je, da je mislil resno. Lahko bi jo zaprl in jo pustil izginiti, če bi le hotel.

Prihodnjič: POBEG SE NI POSRECIL, 10 LET SIBIRIJE

OLJE POD JEZEROM

Kljub pomanjkanju hrane so branitelji Leningrada delili svojo hrano s civilisti, ki so prihajali na bojne položaje. Toda dosti hujše pomanjkanje so trpeli vojaki, ki niso imeli cigaret. Da bi jih vsaj malo zadovoljili, so izdelovali tobak iz raznih pomožnih sestavin kakor iz hmelja in javorjevega listja.

Proti trpljenju Leningrada sta bili samo dve rešilni možnosti: izseliti kar največ civilnega prebivalstva in oskrbeti mesto s prehrano, gorivom in surovinami. Ob nastopajočem mrazu so vsi veliko pričakovali od zamrznega Ladoškega jezera. Toda 17. novembra je bil led debel komaj en meter, a že 20. novembra se je odebelil na 180 cm. S konjskimi vpregami so poslali pomoč Leningradu, a konji so bili tako podhranjeni, da jih je veliko obnemoglo. Vozniki so dobili ukaz, naj konje ubijejo in spravijo meso v Leningrad. Prvi avtomobilski konvoj so poslali čez ledeno jezero 22. novembra, toda četudi niso do vrha naložili avtomobilov, se je ogromno tovornjakov vdrla in potopilo z vozniki vred. Prevoz so nadaljevali s sanmi.

Od 22. januarja do pomladi so iz Leningrada izselili okoli pol milijona ljudi. Prednost so imele žene, otroci, starci in bolniki. Ko se je maja led stopil, so nadaljevali preseljevanje s čolni in ladjami ter prepeljali še 400 tisoč ljudi. Tako so v letu 1942 preselili iz Leningrada skoraj milijon ljudi.

Se bolj pomembna pa je bila oljna napeljava, ki so jo zgradili od aprila do junija 1942 na dnu Ladoškega jezera, da bi mogli tako oskrbovati Leningrad z gorivom. To napeljavo so skušali Nemci uničiti s podvodnimi bombami, a jim ni uspelo. Zdaj je postalo oskrbovanje Leningrada enostavnejše, pa tudi toliko ljudi ni bilo več v mestu. Zaradi trpljenja so preostali Leningrančani dovoliti od marca 1942 dalje, da so presegali rusko povprečje omejenih obrokov. Toda zimsko gladovanje je zapustilo svoje sledove. Četudi so najbolj obnemogle delavce hranili s posebno hrano, jih poleti 1942 še veliko ni moglo na delo.

Pesnica Vera Inber je zapisala: »Oslabljeni, blede in izčrpani ljudje (podhranjenost druge stopnje) hodijo kakor sence in se pregrevajo na pomladanskem soncu kakor da ne bi verjeli, da so še živi. Toda v Leningradu so tudi tolikanj obnemogli (podhranjenost tretje stopnje), ki se ne morejo premakniti, četudi je prišla v deželo pomlad.«

Pisec teh sestavkov, Alexander Werth, ki je prišel septembra 1943 v Leningrad, je bil poleg Henryja Shapira edini tuji dopisnik, ki je smel med blokado obiskati Leningrad. V svojih zapiskih piše:

»Zame, ki sem bil v mestu rojen in v njem živel do svojega sedemnajstega leta, je bilo snidenje veliko doživetje. V mestu je bilo zdaj še samo 600000 ljudi. Četudi je bilo mesto zaznamovano od bomb, granat in požarov, je bilo še vedno najlepše mesto. Mnogo ljudi je bilo v uniformah in očito je bilo, da je vojna še vedno blizu. Bombardiranja sicer ni bilo več, a granate so še pogosto udarjale. Še pred kratkim je udarila granata blizu postajališča, kjer je stalo veliko ljudi, druga je zadela poln tramvaj. Toda življenje se je nekako ustalilo in ljudje se pozno popoldne, ko poneha topniški ogenj, radi sprehajajo po ulicah. Posebej priljubljena je ena stran Nevskega Prospekta, ker padjo granate samo na drugi strani.«

PRIHODNJC: KONEC BLOKADE

Jačuk je pogledal Helgo. — Daj, povej resnico! Veš, da jo bom izvedel za vsako ceno.

— Nikogar nisem obvestila. Toda priznam, da sem o tem govorila in morda so tako izvedeli. Toda to ni bil moj namen, tovariš komendant.

— Ti je jasno, kaj si si s tem skuhal? Vojaški zakoni so strogi. Veš to?

Odkimala je.

Jačuk je stopil k oknu in nekaj časa molčal. Helga je mislila na očeta, ki je obvestil begunce. Če bodo izvedeli, bo tudi on plačal. Iz strahu je pričela jokati.

Jačuk se je obrnil. — Danes zvečer ob osmih boš prišla k meni, je rekel mirno. — Nihče te ne sme videti. Pogovorila se bova, kako ti bomo pomagali. Razumela?

— Da, je rekla in odšla.

Ob osmih je potrkala pri Jačuku.

— Naprej, Jelena! Na mizi je bila steklenica in dva kozarca. To je bilo stanovanje, v katerem je bil poprej Andrej in ji je bilo dobro znano.

— Pij! je rekel.

Ni hotela in Jačuk je pil sam. Potem je sedel tešno poleg nje.

— Sivar sem premislil, je dejal, — in slabo kaže. Helga je molčala. Vedela je, da lahko Jačuk vse zamolči, če le hoče. Saj je major NKVD.

— Je možnost, da te rešimo, je rekel. Če se poročiva...

— To ni mogoče, je odvrnila, — veste, da nisem Rusinja.

Ranjeni in obnemogli leningrajski otroci v enem izmed zavetišč, ki so jih na hitro naredili. V njih se je zdravilo okoli 85.000 otrok in starcev.

TRGOVSKO PODJETJE S TEHNIČNIM BLAGOM NA VELIKO IN MALO

TEHNO-MERCATOR

CELJE, SE PRIPOROČA ZA NAKUP IN VAS TEDENSKO OBVEŠČA

Trgovina »Plastika«, Stanetova ul. 13 predstavlja pojm kompletnosti asortimana iz umetnih mas

— vinaz — bovitil plošče, top-
li pod, likolit, stragula, gumi in
PVC tekači itd;
— avtogube, gume in zračnice
za kolesa;
— lesomal in eval plošče, miz-
ni robniki, gumi — velevil cevi,
kontne leve itd.;
— razne gospodinske potreb-
ščine, igrače itd., itd.

— SKRATKA, PRIDITE IN PRESENEČENI BOSTE.

KRIMINALNI ROMAN 4

»Kaj imate toliko mrličev tod okoli,« je vprašal inšpektor ljubeznivo, »da potrebujete kar lastno grobnico?«

Veliki urednik je še vedno mežikal, ko je razlagal, da je grobnica pri časopisih ali revijah neke vrste knjižnica, shranjevalnica, kamor ne polaga-
jo človeških ostankov temveč ostanke človeškega slovesa. V takšni grobnici
so shranjeni izrezki iz časopisov, beležke raziskovalcev, slike in drugo
gradivo, ki bi moglo kdajkoli koristiti časnikaškemu poročanju.

»Pri nas imamo dve grobnici,« je nadaljeval. »Prva je splošna, druga
pa je namenjena Sladovi družbi in njenemu finančnemu propadu. Truplo
gospoda Quimbyja so našli v Sladovi grobnici in tam še vedno leži. Bi
šli pogledat?«

Vstal je. Četudi ni pokazal, da bi ga grozilo pred ogledom ostankov
Harolda Quimbyja, sem vendarle posumil, da je predlagal ogled samo zato,
ker se je želel rešiti svetlobe, ki mu je sijala naravnost v oči.

»Seveda,« je pritrdil Schmitt. »To je dobra zamisel.«
Sla sva za Islingtonom. Njegove in moje pete so odmevale po belem
hodniku, inšpektorjeve copate pa so tiho podrsavale. »Je bil zdravniški
oglednik že tu?« je vprašal.

»Se ne. Povedali so mi, da je na poti.«

»Verjetno vam bo povedal izdatno zgodbo. Terjate zdravniški pregled,
preden sprejmete novo moč?«

Islington je odkimal.

»Uhu,« je zagodrnjal Schmitt. »Slabo znamenje, kajne?«

»Ze mogoče,« je odvrnil Islington. »Toda Quimbyjeva smrt ima sama
na sebi dovolj groze.« Pridržal nama je odprta vrata in stopila sva v Sla-
dovo grobnico. Stražar ob vhodu je salutiral Schmittu, a on mu ni pri-
voščil niti pogleda. Pred našimi nogami je ležalo truplo in ko se je in-
špektor sklonil nadenj ter se zamislil, sem natanko vedel, kaj se dogaja
v njegovih mislih. Dobro vem, kako se spozna na mrliče. Zna jih čitati
kot knjigo.

Videti je bilo lahko branje. Na prvi pogled sem ga ocenil za nena-
vadno, toda ne za skrivnostno truplo. Ležalo je na tleh z obrazom navzgor.
Od zadnjice do ramen se je plosko dotikal tal, toda glava in noge so bile
rahlo dvignjene. Noge je podpiral predal iz kartotečne omarice, za glavo

Umor v grobnici

je kazalo, kakor da bi počivala na kupu naloženih lističev. Bolj pozorno
sem pogledal na kup papirja in groza, ki jo je prej omenil Islington, me
je zbudila naravnost v oči. Glava ni ležala na kupu papirja. Med glavo in
vrhnjim papirjem je bilo kakšna dva centimetra zraka in kakor uročen
sem zrl v ta prostor, ki je skozenj tekla debela jeklena žica. Potem sem
iznenada dognal, kaj to pomeni in spoznanje me je spreletelo.

Ta žica je bila igla nabodala za papir. Njegovo svinčeno podnožje je
bilo na podu, njegova ostrina konica — ki je sicer tako priročna za naba-
danje papirja — pa je bila zadržana v zadnji del možganskega vratu tik pod
lobanjo. V mislih sem naglo rekonstruiral tragedijo, četudi nisem bil
povsem prepričan v sprejemljivost moje obnove.

»Vidite, inšpektor,« je razlagal Islington, »očitno je imel predal izven
kartotečne omarice na tleh in prav tako je moral imeti na tleh tudi nabo-
dalo za papir. Predstavljam si, da je nanju pozabil in se prestopil zade-
njsko ter se spotaknil na predalu. Pri padcu je udaril na iglo nabodala
za papir in verjetno je umrl, ko mu je igla predrla podaljšek hrbtenjače.«

Pogoltnil je nekaj svojih tablet, inšpektor pa je še kar počasi in za-
misleno hodil okoli trupla. Osebnost sem bil presenečen nad obrazom
mrliča. Bil je čuden obraz, ki se je še bolj čudno prilagajal k ostalemu
telesu. V smrti je bil videti skoraj otroško gladek in miren. Razen brk in
obrvi ni bilo na njen ničesar, kar bi dokazovalo odraslost. Obrvi so bile
kosmate in sršljive, podobne obrvim, kakršne običajno pripisujemo togo-
nim starejšim gospodom v klubskih stolih. Brke so bile nekaj čisto dru-
gega. Niso se ujemale niti z obrazom niti z obrvmi. Bile so mehke, dolge
in svilene. Razen njihove dolžine — pokrivalo so namreč toliko ustnice,
kolikor jih brke sploh lahko pokrijejo — je vse kazalo, da so mlade brke.
Sploh se niso ježile.

Telo, ki je hodilo s tem obrazom, je bilo srednje velikosti, vitko —
toda lepo grajeno, dobro — toda enostavno oblečeno, mladostno in popol-
noma vsakdanje. Pozorno sem si ogledal hrbtno plat dlani. Glede na obrvi
in brke sem pričakoval, da bo kosmata. Toda ni bila. Se dolgo potem,
ko sem videl vse, kar sem menil, da je videti na mrliču, ga je Schmitt
še vedno opazoval in študiral.

V svoji praksi sem videl veliko časnikiških in revijski grobnic in Sla-
dova je bila nenavadna samo zategadelj, ker je bila manjša. Toda če sem
pomislil na Islingtonove besede, da je bila namenjena samo tistem gra-
divu, ki so ga NOVICE zbrale o Sladovi družbi in njenem finančnem pro-
padu, sem se čudil, da je bila tako velika. Bila je, sem pomislil, spome-
nik slavnemu raziskovanju NOVIC. Vsak rešen bralec časnika ve, da je
bil Sladov propad velika zadeva. Dejansko se ni nikomur niti sanjalo, da
bi moglo biti karkoli narobe z očitno uspešno verigo Sladovih garaž in
servisnih delavnic, dokler niso časopisi na naslovnih straneh objavili
samomor Alberona Slada in ko so se začele širiti vesti o bankrotu.

Casopisi so si prizadevali, da bi zapisali vso zgodbo, toda Sladov
finančni ustroj je bil v tako brezupno prepletenj zmesnjeni raznih družb,
da ni noben časopis nikoli zapisal prave zgodbe. Bilo je enostavno nemo-
goče. Nikomur ni uspelo, da bi jo sploh razumel in najboljši finančniki
v mestu so bili prepričani, da zgodbe ne bi mogli nihče razumljivo zapi-
sati, četudi bi kakšnemu finančnemu geniju uspelo, da bi jo razvozlat.
Verjetno se še spominjate, kako so si časopisi nekaj tednov prizadevali s
prepletanjem nejasnih števil, dokler se niso vsi bralec naveličali in je
sila vsa reč v pozabo.

Tisto jutro, ko sem stal v Sladovi grobnici, sem bil prepričan, da sem
vedel toliko o Sladovi zadevi kakor večina drugih. Vedel sem, da so bili
Sladovi z verigo garaž doslej najbolj uspešni med vsemi, ki so se bili
kdajkoli lotili takega posla. Vedel sem, da se je vse skupaj zrušilo v prah
in enem samem trenutku, ko si je Alberon Slade pognal kroglo v glavo.
Vedel sem, da so posledično ugotovili, kako je Alberon Slade zgradil
družbo v finančnem labirintu in ko so računovodje skušali odkriti sledo-
ve v računovodskih knjigah, so se enostavno zgubili. Samo eno so ne-
dvomno ugotovili. Sladovi so finančno propadli. Razen tega bi ne mogli
povedati dosti več, razen nejasnega dejstva, da je Alberon Slade v krat-
kem času zrušil družbo z vrsto visokih gotovinskih umikov. Toda nihče
ni nikoli odkril, kaj je storil s tem denarjem.

Kakšnih šest mesecev po samomoru Alberona Slada je vsa zadeva še
enkrat oživila, ko je mlajši izmed obeh bratov Slade zavozil s ceste v
Connecticutu in je razbitino zajel plamen. Takrat so časopisi objavili slike
Amande Slade in intervjuje z lepo mlado vdovo Jeffersona Slada in pametni
mladeniči v mestu so razbijali svoje pamet ob dejstvu, da od pokojnega
Jeffersona Slada ni ostalo nič več kot od Sladovega blagostanja.

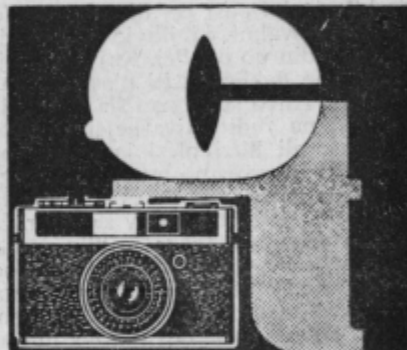
NADALJEVANJE

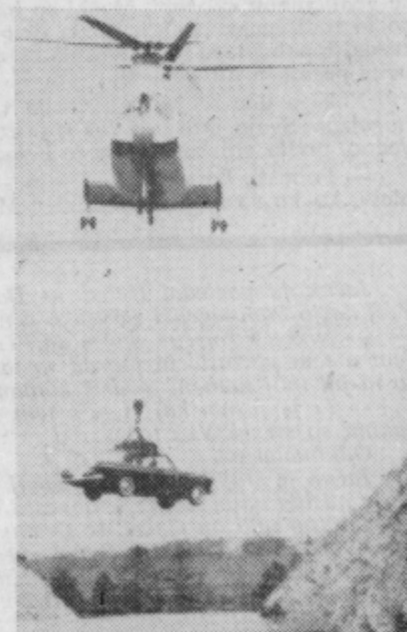
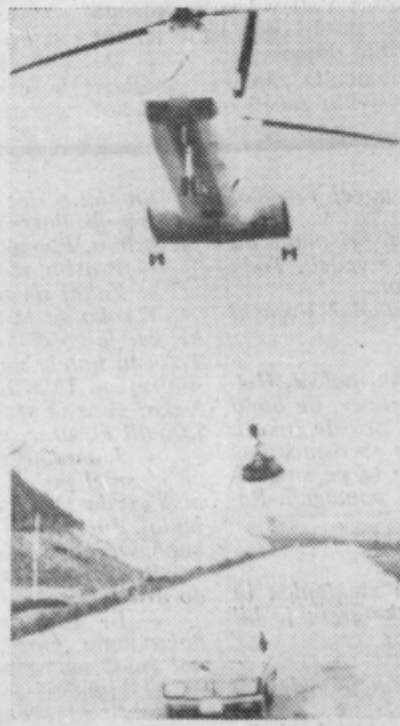
13 MLADICEV JE POVRGLA BERNARDINKA NEKEMU MESARJU V SVICI. DA BI IZ-
MUCENO, Vendar ponosno mamo rešil vsaj za nekaj časa nadležnih LA-
KOTNIKOV, JE MLADICE POVEZAL LASTNIK V PLENICE IN OBESIL NA VRV ZA
SUŠENJE PERILA.

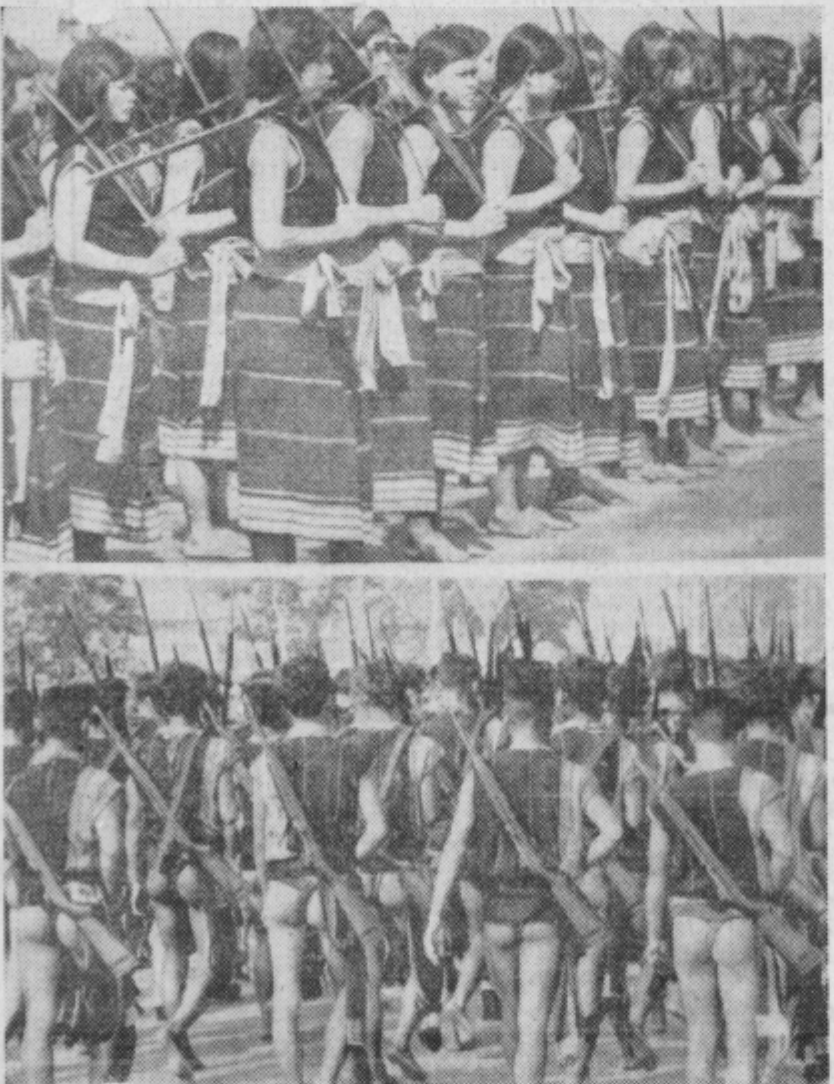
POSTARANI VROCEKRVNI MOZ, KI PA
JE TVEGAL LE OCETOVSKI POLJUB
NA LICE, NI NIHČE DRUGI KOT NEM-
SKI EX-KANCLER KONRAD ADENA-
UER, DAMA V NJEGOVEM OBJEMU PA
JE NAJBOLJ POPULARNA ŠPANSKA
PLESALKA FLAMENGA LUCERO TENO.
SCENA JE BILA POSNETA OB NEDAV-
NEM OBISKU NEMškega POLITIKA
V MADRIDU, KO JE ISKAL SOMISLJE-
NIKE ZA »ZDRUŽENO EVROPO«. NJE-
GOVO GESLO JE BILO: ZDRUŽIMO SE
DA NAS NE BO ZDROBIL IN ZMLELO
MED KOLESI ZDA IN SZ. POLJUB NAJ
BI BIL SIMBOLIZEM. SICER PA JE
RES, DA STARA LJUBEZEN NE RJAVI.
DIKTATOR FRANCO SI LAHKO MANE
ROKE. V NEMCIJI BO VEDNO IMEL
ZAVEZNIKE, PA NAJ SE NJEN POLI-
TIK IMENUJE HITLER ALI PA KAKO
DRUGACE...

AVTOMOBILIST JE ZBEZAL, PA MU NIC
NE POMAGA. HELIKOPTER MU JE NA
SLEDI. NA ODPRTI CESTI SE JE LE-
TALO SPUSTILO, SPUSTILO NAD AVTO
MOCAN MAGNET...

... NENADOMA ZANIHA AVTO V ZRA-
KU, NIC. PRAV NIC GA NE MORE RE-
SITI. PILOT LAHKO STORI Z NJIM
KAR HOČE, LAHKO GA SPUSTI Z VI-
SAV NA TRDA TLA. PRIZOR JE SICER
IZ NOVEGA FILMA O JAMESU BONDU.
VENDAR TO, KAR VIDITE NA SLIKI,
NI FILMSKI TRIK, MARVEC RESNIC-
NOST.

»DAMA« NA NAŠI SLIKI JE POLICIJSKI
URADNIK FRANC MIEKAUTSCH, STAR
28. LET IN KI SE MU JE NEDAVNO
POSREČILO UJETI NASILNEZA, KI JE
V OKOLICI KOLNA V NEMCIJI NADLE-
GOVAL ŽENSKO. NASILNEZ PAC NI
PRICA KOVAL »NEŽNEGA« OBJEMA PO-
LICISTA, KI JE MOJSTER JIU-JITSA.

JUŽNOVIETNAMSKI DIKTATOR KY SI
VELIKO OBETA OD SPORAZUMA Z DIV-
JIM PLANINSKIM PLEMENOM INDO-
KITAJSKO RASE, KI JE ZNANO PO
SVOJIM ROPARSKIM NAPADIM. LE-
TEM JE IZROČIL V MILOST IN NEMI-
LOST PARTIZANSKE VASI. NA GORNJI
SLIKI ŽENSKO BOJEVNIKE Z LOKI,
TER MOSKI BOJEVNIKI S PUKAMI
IN BREZ HLAC.

CELJSKI TEDNIK

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: Celje, Gregorčičeva 5, poštni predal 161, TELEFON: 23-69. —
Hribar. — Casopis je ustanovil okrajni odbor SZDL Celje. Izhajal je kot »Nova pot«, »Na
1954) in od 1955 ponovno kot »Celjski tednik«. S 1. januarjem 1966 so ga USTANOVI-
Zalec. — Tednik IZHAJA ob petkih. IZDAJA: Zavod za informativno službo Celje, TISK IN
(2.000) din, polletna 10 (1.000) din. Tujina 40 (400). TEKOCI RAČUN: 597-3-223. TELEFON: RPP 30-85; NOVINARJI: 22-34, 23-32, MALI OGLASI IN NAROČNINE 31-05, RA DIO: 20-09.

UREJUE uredniški odbor, GLAVNI UREDNIK Tone Skok, ODGOVORNI UREDNIK Drago
delo, »Naše delo« (1945), kot »Celjski tednik« (1948-1950), nato kot »Savinjski vestnik (1950-
občine, Celje, Laško, Mozirje, Slovenske Konjice, Sentjur pri Celju, Šmarje pri Jelšah in
KLISEJI: »Celjski tisk«. — CENA: posamezna številka 50 par (50 din), letna naročnina 20
RPP 30-85; NOVINARJI: 22-34, 23-32, MALI OGLASI IN NAROČNINE 31-05, RA DIO: 20-09.

GRADIVO ZA JAVNO RAZPRAVO O ORGANIZIRANOSTI ZK V CELJU

IV. plenum CK ZKJ je sprostil in vzpodbudil ustvarjalne sile naše družbe in Zveze komunistov. Mnogi posamezniki in celotna ZK poglobljeno razpravljajo o njeni vlogi v sedanjih pogojih našega družbenega razvoja. Za nami je obdobje poenostavljenih in preuranjenih ocen o reorganizaciji ZK. Vse bolj dozoreva spoznanje, da je reorganizacija ZK globlji družbeni proces, ki ga ni moč opraviti v kratkem obdobju in ki se ne končuje s površnimi organizacijskimi spremembami, zato so nam potrebna globlja teoretična in praktična spoznanja, ki jih moramo graditi vsi komunisti in ne le vodstva naše organizacije. Doseči moramo večjo angažiranost celotnega članstva na osnovnih družbeno političnih problemih sedanjega časa. Večja angažiranost in zlasti učinkovitost pri usmerjanju družbenega razvoja je osnovnega pomena.

Očitno gre za zaostajanje organiziranosti in mobilnosti ZK za družbenimi potrebami in družbenim razvojem. V vseh širokih javnih razpravah ugotavljamo prav tu slabosti. Če je ta ugotovitev točna, verjetno pa je, saj nam tako oceno všiljuje stanje v ZK, potem moramo doumeti, da so tudi organizacijska vprašanja in zaostajanje ZK na tem področju pomemben vsebinsko-politični problem. Dobra organizacijska usposobljenost šele zagotavlja realizacijo s programom ZK zastavljenih nalog.

Tudi v naši občini se lotevamo te problematike. Ne želimo ponavljati v celoti razprav, ki jih zasledimo na različnih nivojih. Predno bomo izoblikovali konkretne predloge organizacijskih sprememb, je neobhodno, da si razjasnimo nekatere najbistvenejše teorietične in praktične razloge, ki nam narekujejo organizacijske spremembe. Predvsem pa nam je potrebna jasnejša vsebinska opredelitev Zveze komunistov na sploh in še posebej v Celju.

Gradivo je razdeljeno na tri dele:

V prvem delu želimo razjasniti vlogo ZK v pogojih samoupravne družbe in nekatere načela organiziranosti. Na kratko so podane tudi osnovne ugotovitve, ki so najbistvenejše za sedanjo vlogo in metode delovanja ZK v družbi.

V drugem poglavju je podana ocena in analiza stanja ZK v naši občini.

Tretji del pa je konkreten predlog organiziranosti ZK v občini in izhaja iz osnovnih ugotovitev v prvih dveh poglavjih.

Predlog je namenjen javni razpravi in naj služi kot izhodišče za vključevanje vseh komunistov pri ustvarjanju temeljnega mobilizacijskega dokumenta, ki ga bomo sprejeli na občinski konferenci.

Potreba po javni razpravi izhaja iz želje, da članstvo spozna, da reorganizacija ZK ni sama sebi namen, najmanj pa to, da je reorganizacija naloga samo vodstva. Predlogi v materialu so podani v variantah. Služijo nam kot osnova za konkretizacijo rešitev v posameznih sredinah. Končni predlog mora odražati dejansko hotenje članstva, saj bo iz njega izhajala neposredna odgovornost za uspešno delo ZK in vsakega komunista posebej. Glede na izredno bogato prakso in specifične pogoje v posameznih sredinah, pričakujemo, da bodo dali komunisti v javni razpravi konkretne predloge za vsebinsko obogatitev delovanja ZK.

Javna razprava o predlogu reorganizacije ZK sama po sebi odpira potrebo po sodobnejših in učinkovitejših oblikah medsebojnega povezovanja komunistov v občini. To vprašanje že v preteklosti ni imelo pravega mesta v delu ZK, zaradi tega pričakujemo, da bo razprava tudi to področje dela opredelila s tem, da bo nakazala povsem konkretne oblike delovanja in komuniciranja. Opozorili bi tudi, da so problemi, ki jih načenjamo s tem materialom odraz stanja v ZK že dalje časa in da samo nadaljujemo predhodna prizadevanja, kako vsebinsko obogatiti Zvezo Komunistov.

Vloga ZK in načela organiziranosti komunistov nasploh in v občini Celje

O vodilni vlogi ZK v samoupravnih družbi

Za našo razpravo o reorganizaciji ZK ni potrebno načenjati nekatera osnovna teoretična in praktična vprašanja iz zgodovine delavskega gibanja. O objektivni napredni vlogi delavskega razreda in njegove partije govori zgodovina in zlasti uveljavljanje socialističnih odnosov v naši družbi. Tudi IV. plenum CK ZKJ je potrdil odločno zahtevo, da je za naš družbeni razvoj potrebna avantgardna organizacija — Zveza komunistov. Postavlja pa se vprašanje, kako v pogojih graditve samoupravne družbe realizirati njeno vodilno vlogo. V vsakem prelomnem obdobju družbenega razvoja je ZK spreminjala metode in oblike delovanja, da bi čim uspešnejše usmerjala razvoj in uveljavila vodilno vlogo v družbi. V prvem obdobju povojnega razvoja je komunistična partija s pomočjo oblasti realizirala interese delavskega razreda. V času utrjevanja revolucionarnih pridobitev je bilo to neobhodno. Nadaljnji družbeni razvoj, zlasti pa začetek uvajanja samoupravljanja, pa je zahteval vsebinske spremembe. Te zahteve so bile postavljene že na VI. kongresu KPJ (KPJ preimenovana v Zvezo komunistov). Takrat smo zastavili proces spreminjanja njene vsebinske vloge.

Z uvajanjem samoupravljanja se zaključuje obdobje, ko je KPJ izvajala temeljne zgodovinske naloge delavskega razreda in se zato v osnovi spreminja vloga ZK v razvoju družbe. Vodilna vloga KP, oziroma ZK v naši družbi ni bila dana v naprej. V preteklosti si je KP izvajala tak svoj položaj zaradi njene sposobnosti, da najuspešnejše usmerja in uresničuje interese delavskega razreda. Ti uspehi se vidijo v uspešni borbi proti okupatorju, v nacionalni in socialni osvoboditvi jugoslovanskih narodov, v povojni izgradnji in poglobljanju socialističnih odnosov ter uspešni demokratizaciji družbe.

V pogojih samoupravljanja in demokratizacije družbe se spreminja dosedanja vloga Zveze komunistov. Zmanjšuje se operativna vloga in oblastvene metode delovanja. Zato je nujno, da se Zveza komunistov pri svojem delovanju poslužuje metod idejno-političnega vplivanja.

Sedanje stanje družbenega razvoja zahteva na eni strani večjo racionalizacijo dela organov posredne demokracije, na drugi strani pa hitrejšo in učinkovitejšo uveljavljanje oblik neposredne demokracije. V takih razmerah more realizirati ZK vodilno vlogo v družbi le, če ima najprogresivnejša stališča in če so njeni člani sposobni v enakopravni borbi mnenj vplivati na razvojne procese.

Ne bi mogli trditi, da vse od VI. kongresa Zveza komunistov ni doživljala sprememb. Družbeni razvoj, ki ga je ZK vzpodbujala, je vplival na Zvezo komunistov, zlasti razvijajoča samoupravna praksa in močan razmah proizvodjalnih sil. Toda mnoga nerešena vprašanja v ekonomskem sistemu so preprečevala hitrejšo spreminjanje Zveze komunistov. IV. plenum pa je pokazal, da so poleg drugih objektivnih vzrokov v naši družbi in ZK prisotne še močne birokratske sile. Njihova likvidacija v vrhu sedaj omogoča odločno transformacijo ZK in realizacijo nalog v družbenem razvoju, ki smo si jih zastavili z 8. kongresom. Danes stoji ZK pred odgovornimi nalogami. Gradimo samoupravno družbo, demokratiziramo odnose, deatiziramo mnoge funkcije v družbenem razvoju, uveljavljamo gospodarsko in družbeno reformo vse s ciljem, da bi zagotovili dinamičen razvoj in socialistične odnose, v katerih naj v polni meri pride do veljave delovni človek. Toda razvoj v tej smeri ni mogoč avtomatsko, brez zavestnega jedra v družbi. To jedro — ZK mora delovati in realizirati naloge v družbenem razvoju skupno z vsemi občani in v samoupravnem sistemu. Dokler ta sistem ne zaživi in ne zagotavlja svojo polno reprodukcijo, je v našem razvoju potrebna gibalna sila, ki pa se v polni meri zaveda, da mora delovati in uveljavljati svojo vodilno vlogo z idejnimi in političnimi sredstvi.

Notranji odnosi in organiziranost Zveze komunistov

Družbeni razvoj pri nas je s programom ZK in novo ustavo, konkretnje pa z družbeno in gospodarsko reformo, odločno zastavljen tako, da vse bolj uveljavljamo sistem, v katerem dobiva odločilno mesto in položaj delovni človek. Graditev socializma in socialističnih odnosov je namenjen njemu in je v bistvu to njegov dolgoročni smoter in interes. Temu cilju podrejšmo v družbenem razvoju vse ostale dejavnike od gospodarskega do političnega sistema. Iz tega izvira tudi programska usmerjenost ZK. V širšem smislu je razvidna iz programa ZK. Praktično pa mora biti usmerjena v odstranjevanje in premagovanje vsega, kar zamegljuje položaj delovnega človeka, kar zavira socialistične odnose, delitev po delu, racionalizacijo in stabilno proizvodnjo, potrošnjo itd.

Poleg gornjih ugotovitev so za organiziranost v občini, odločilnega pomena razprave o takomenovani občinski organizaciji Zveze komunistov. Pri tem se poudarja zlasti potreba po celovitem idejnem in političnem delovanju v občini, ki naj komuniste angažira na širših družbenih problemih. Z prilagodljivim organiziranjem komunistov bi preprečevali slabosti kot so ozkost, zaprtost, idejna nerazgledanost premala angažiranost itd. Vsebinsko občinske organizacije ZK bi morale bolj podrobno opredeliti. V osnovi gre za enotnejše idejno delovanje komunistov, za večjo povezanost, da spoznavanje s širšimi problemi in tendencami razvoja, da bi na tej osnovi lahko komunisti delovali samostojno v vseh sredinah, kjer delujejo in živijo. Organizacijsko to ne pomeni samo učinkovitejše povezovanje med občinskim vodstvom in osnovnimi organizacijami ZK. Gre za cel sklop prilagodljivih oblik in okviru občinske organizacije.

Načelo demokratičnega centralizma

Načelo demokratičnega centralizma je osnovni organizacijski princip ZK in vseh komunističnih partij. Lenin je v času oktobrske revolucije definiral ta osnovni princip komunističnih partij s štirimi osnovnimi elementi: volilnost vodilnih organov v partiji, odgovornost in polaganje obračuna o delu teh organov članstvu, podrejanje manjšine večini in obveznost članstva, da izvršuje direktive višjih organov. Gotovo je Stalinovo obdobje deformiralo citirani smisel demokratičnega centralizma, ko sta se v praksi uveljavljala le zadnja dva elementa načela (podrejanje večini in obveznost, da izvršuje sklepe). Pri tem se je za večinskim mnenjem skrivala manjšina, ki je diktirala politiko, si podrejala članstvo in ga uporabljala kot transmisijo pri realiziranju nalog. Prva dva elementa, tj. volilnost in odgovornost pred članstvom pa se nista v praksi dosledno uveljavljala. Bila sta podrejena, s tem pa seveda demokratizem na sploh. Tudi v KPJ in ZK so se nekateri elementi nedemokratičnosti predolgo zadrževali. V revolucionarnem obdobju in neposredno po njem, je bilo, to potrebno. Z uveljavljanjem samoupravljanja pa elementi demokratizma in enakopravne borbe mnenj pridobivajo na svojem pomeni. Ti elementi so pravzaprav predpogoj za uveljavljanje članstva ZK in delovnih ljudi na sploh kot subjekta našega razvoja. Članstvo ZK ne sme in ne more biti le transmisija vodstev. To pa ne pomeni, da želimo likvidirati princip demokratičnega centralizma v ZK. On v osnovi mora ostati, ker daje ZK karakter politične organizacije in revolucionarno akcijsko sposobnost.

Demokratizacija je zato neobhoden element. Vendar ne bi smeli zamenjati demokratizacije v družbi z demokratizacijo v ZK. Demokratizacija družbe je v naših pogojih cilj, ki ga v socializmu uresničujemo, v ZK pa pomeni sredstvo za doseganje enotnosti v osnovnih pogledih družbenega razvoja. ZK je uspela vcepiti našim občanom v zavest, da je potrebno demokratizirati naše družbene odnose. V socializmu je demokracija neobhodna, ker je njen sestavni del. Ljudje vse bolj spoznavajo, da socializem ne pomeni samo kruh in delo, ampak da socializem pomeni še posebne demokratične in človeške odnose.

ZK je po svoji organizacijski usmeritvi organizacija idejnih somišljenikov, vendar ne v starem dogmatskem smislu. Gre za somišljenike na osnovi demokratično dosežene enotnosti. Če ta ni dosežena, potem nimamo garancije, da bomo naloge realizirali. V preteklosti je bilo to mogoče, ker je bila ZK sestavni del oblasti, danes pa je realizacija nalog odvisna od sposobnosti in zavesti, da so sklepi pravilni. Realizacija nalog je mogoča samo na osnovi zavestne in demokratično idejne-politične borbe.

Demokratizacija družbe zahteva enakopravno in demokratično borbo komunistov za realizacijo nalog in vodilne vloge. Takšna situacija in stopnja družbenih odnosov zahteva, da se ZK obrne k množicam, oziroma k delovnim ljudem. Brez volje in soglasja

ljudi politično in družbeno udejstvovanje ni več mogoče. To je imperativna ugotovitev, ki istočasno narekuje bodoče metode delovanja ZK in oblike organiziranosti. Tak položaj in situacija zahtevata bistveno spremembo mentalitete komunistov. Komunisti smo dolžni v pogojih takšne demokratične atmosfere samostojno in dnevno nastopati in iskati izhod s progresivnimi rešitvami, skupno z delovnimi ljudmi, političnimi organizacijami, samoupravnimi organi, skupščinami itd.

Za uveljavitev takšnega smisla demokratičnega centralizma in vloge ZK je potrebno uveljaviti v praksi že znane, a vendar premalo upoštevane kvalitete kot so: kolektivno delo, sproščena borba mnenj, izmenjava izkušenj, jasnost in konkretnost zaključkov tam, kjer je to potrebno, graditev politike od spodaj, obojestransko obveščanje, demokratičen postopek pri volitvah v organe ZK, javnost dela ZK in njenih organov v najširšem smislu, posamična in kolektivna odgovornost itd.

Načela organiziranosti Zveze komunistov

ZK je v vsem svojem dosedanjem razvoju organizirana po proizvodnem in teritorialnem načelu. Ti načeli (zlasti proizvodnja) so gotovo posledica pretekle razredne vloge ZK, ko smo potrebovali organizacijske enote ZK povsod tam, kjer je bilo najbolj potrebno, da komunisti operativno odločamo in usmerjamo razvoj. Zato smo formirali osnovne organizacije v delovnih organizacijah, v delovnih enotah itd., povsod, kjer so nastajali ključni problemi pomembni za razvoj. Tudi taka organiziranost pomeni tesno povezanost z operativno in oblastjo, ki jo je ZK in KP realizirala v imenu delavskega razreda in delovnih ljudi.

Z uveljavljanjem samoupravljanja pridobivajo na pomenu politične organizacije (SZDL, sindikat, ZM) kot sestavni del našega samoupravnega sistema. ZK se postopno odreka svojih prejšnjih metod delovanja. Vendar je ta transformacija prepočasna. Delno je ta proces zavirala organizacijska togost. Zato se v sedanjih javnih diskusijah vse bolj oblikuje t. im. družbeno integracijski princip. Ta princip omogoča povezovanje komunistov po interesnih področjih, omogoča združevanje sorodnih in zaprtih osnovnih organizacij ZK v večje organizacijske enote, ki lahko poglobljeno obravnavajo idejno-politične naloge komunistov. Ta princip omogoča zelo gibčno organizacijsko povezovanje komunistov med seboj in okoli posameznih vodstev — osnovnih organizacij — v občini — regiji in republiki. Povezovanje in razpravljanje po družbeno-integracijskem principu preprečuje politični dilentaizem, ki je pogosto prisoten v malih in zaprtih osnovnih organizacijah. Prav tako omogoča, da se z ZK ne peča z drobnimi operativnimi nalogami, ki spadajo v samoupravo in druge politične organizacije. Komunisti spoznavajo širšo družbeno problematiko s poglobljenimi razpravami, ki jim omogočajo samostojno delo in odločanje v organih neposredne demokracije ali pa pri vsakodnevnem družbeno-političnem delu. Ta načela organiziranosti ZK dajejo polno iniciativo komunistom, da poiščejo primerne oblike organiziranosti.

Zveza komunistov v sedanjem času doživlja zelo pomembno evolucijo v smislu odstopanja od nekaterih do sedaj prevladujočih oblik in metod dela. Gre za nastopanje v imenu Zveze komunistov ali njenih forumov in odgovornost za vse; formalno disciplino, abstraktno enotnost, kolektivno odgovornost in podobno. Prehajamo na samostojno obliko nastopanja in odgovornosti posameznih komunistov v sistemu splošnega družbeno-ekonomskega in političnega odločanja. Princip organiziranosti je lahko različen, vsebina pa mora biti družbenointegracijska.

II. del

Ocena stanja organizacije ZK v občini Celje

Zveza komunistov med obema konferencama

Od zadnje konference komunistov v naši občini je bilo težišče dela na področju vsebinske realizacije zaključkov VIII. kongresa ZKJ, gospodarske reforme in reorganizacije same Zveze komunistov.

Prispevek komunistov je bil v teh prizadevanjih pozitiven, vendar bi kazalo opozoriti na nekatera vprašanja, ki v celotni aktivnosti niso bila dovolj obravnavana. Vendar moramo istočasno ugotoviti, da so bila ta prizadevanja premalo poglobljena, konkretni problemi pa niso bili dovolj vsklajeni z idejno celovitostjo in širšim temeljnim interesom. Bilo je več primerov, ko smo komunisti prepozno reagirali ter bili zaradi tega postavljeni pred dejstvo, da se ukvarjamo z odpravo posledic, namesto da bi bili v ofenzivi in se ukvarjali predvsem z odpravljanjem vzrokov. Dejstvo je tudi, da smo se komunisti premalo aktivno vključevali v področje samoupravljanja na sploh.

VIII. kongres ZKJ, V. kongres ZKS in poznejši plenumi so pospešili proces notranjega razvoja Zveze komunistov. Zaradi tega, kakor tudi zaradi dejanskih potreb izraženih ob vseh dogovorih, ki so bili enotno sprejeti, smo bili priča močne težnje po novih organizacijskih oblikah* in metodah dela v ZK. Kot posledico že prej nastalih slabosti opažamo polno protislovnih procesov kot so: notranje guripanje, kompromisi starega in novega, nestrpnost pri reševanju določenih problemov in podobno. Občinsko vodstvo je preočasi sledilo hotenjem v bazi, v osnovnih organizacijah ZK pa je manjkalo samostojnejšega in organiziranega dela. Ob vsem tem pa se je razvijal polemičen in kritičen duh članstva, ki je v osnovi nujen in pozitiven, vendar pa je bil premalo upoštevan, mnogokrat pa tudi premalo ustvarjal.

Javnost dela, ki izhaja iz temeljnega principa ZK — demokratičnega centralizma, je v preteklem obdobju doživela širši razmah. Poseben poudarek je bil dan na vprašanje obveščanja članstva. Tu gre za obiske članov občinskega komiteja osnovnim organizacijam ZK, pošiljanje sklepov občinskega vodstva, objave v javnih informativnih sredstvih, pošiljanje materialov za seje komiteja, sestanke s sekretarji in podobno. Javnost dela pa v svoji celovitosti zahteva tudi kreativno sintezo mišljenja članstva. Prav ta del pa še v praksi ni dovolj zaživel. Vzrok je predvsem v starih metodah dela in počasnem izvajanju idejnega koncepta zadnjih kongresov in plenumov, kar velja za Zvezo komunistov na sploh in posebej za našo občino. Javnost dela pa ne smemo pojmovati preozko in se ne bi smelo nanašati zgolj na delo znotraj organizacije ZK, temveč na stalno konfrontacijo stališč in možnost vplivanja tudi širokega kroga občanov.

Programiranje dela v občinski organizaciji, oziroma v praksi njenega dela, še ni dobilo pravega mesta. Na letnih konferencah se programi sicer sprejemajo, vendar pa je premalo sistematične kontrole nad izvajanjem sprejetih dogovorov. Ta ugotovitev velja tako za članstvo, vodstva osnovnih organizacij in občinski komite ZK.

Ocena dela osnovnih organizacij ZK

Osnovno merilo za oceno dela komunistov mora izhajati iz osrednjih idejno-političnih nalog komunistov, ki so bile v tem obdobju najpomembnejše. To pa so prav gotovo reforma, zaključki IV. plenuma in reorganizacija Zveze komunistov. Hotenja, da bi komunisti dojeli pomembnost teh dogodkov, niso bila v celoti dosežena. Res je, da je bilo v praksi vse manj metod in oblik delovanja iz preteklosti. Vendar pa je bilo še vedno vse preveč primerov, da se komunisti niso dovolj poglobili v bistvo ekonomskih in političnih posledic, ki so jih v posamezne delovne organizacije vnesli najnovejši ukrepi gospodarske reforme. Vsesplošna pripravljenost ob sprejetju reforme je že ob prvih primerih konkretnega delovanjabledela. Komunisti so še vedno pričakovali, da bo nastale probleme reševal nekdo od zunaj. To pa je brez dvoma premajhen prispevek komunistov v borbi za dosledno uresničevanje načel reforme in praksi.

Komunisti v del. organizacijah so se sorazmerno aktivno vključevali v prizadevanja za dosego čimboljših rezultatov. Vendar je bila njihova iniciativa največkrat usmerjena zgolj na reševanje ozkih notranjih problemov, ki so spadali v pristojnost samoupravnih organov in strokovnih služb. V reformnih ukrepih so vse preveč videli le restrikcijo in zmanjševanje potrošnje, ne pa tudi in predvsem spodbudo za večjo proizvodnjo, poslovno boljše kvaliteto, večjo iniciativnost v samoupravljanju itd. Prenekateri reformni ukrepi so bili vse preveč ocenjevani skozi prizmo prizadevnosti, premalo pa skozi oči kreatorja in ustvarjalca. Tej oceni primerno je bila tudi vsebina razprav na sestankih osnovnih organizacij Zveze komunistov. Zato prav gotovo ni nič čudnega, da so bila na prvem mestu obravnavana organizacijska vprašanja, temu sledijo predelave materialov partijskih vodstev, problemi delovnih organizacij, samoupravljanje, medsebojni odnosi itd. Brez dvoma je bilo razprav o ključnih problemih (delovni storilnosti, ustreznosti kadrovske politiki, integraciji in poslovnem sodelovanju, neposredni odgovornosti, razvoju samoupravljanja in izobraževanja) odločno premalo. Tako dejavnost

je pogojevala tudi zaprtost osnovnih organizacij ZK v svoje ozke okvirje, struktura osnovnih organizacij in sama oblika dela in organiziranost Zveze komunistov. Ti pojavi so bili bolj svojstveni osnovnim organizacijam v manjših delovnih organizacijah, manj pa v večjih. Kazalo bi omeniti tovarniške komiteje vseh štirih delovnih organizacij (Železarne, EMO, Cinkarne in Ingrad) in povedati, da so vložili mnogo truda, da bi svoje naloge opravili kar najbolj uspešno. Pri iskanju najustrežnejših oblik delovanja in uveljavljanja komunistov so prišli tudi do ugotovitve, da jim obstoječe organizacijske oblike ne ustrezajo. Problemi gospodarjenja in samoupravljanja so prerastli meje marsikatero delovne organizacije in se prepletajo preko občinskih in nacionalnih meja, temu primerno pa se mora organizirati tudi Zveza komunistov. Zato iščejo oblike in se organizirajo v skladu z nalogami reforme in stališči IV. plenuma.

Ko govorimo o delu osnovnih organizacij ZK in komunistov na terenu, moramo brez dvoma upoštevati strukturo tega članstva, ker drugače ocena ne bi bila realna. Prav tako pa moramo upoštevati vsa stara in že znana dejstva, katera smo že večkrat ugotovili in njihovo rešitev nakazali, vendar pa niso bila rešena. Večji del — ali 82 % članstva, vključenega na terenu predstavljajo zaposleni v službah javne uprave (skupščina občine, pravosodne ustanove, UNZ), upokojenci ter gospodinj. Tudi starostni sestav članstva je dokaj visok. Sestav se je močno odražal na vsebini dela komunistov na terenu. Reformne ukrepe in njihove posledice so ocenjevali vse preveč skozi prizmo potrošnika. Samo načelne razprave niso v dovoljni meri opredelile vloge komunistov na terenu, obratno. Marsikdaj so šle razprave zaradi ozkosti gledanja posameznikov v nekoristno ugotavljanje in iskanje krivcev za storjene napake, premalo pa v objektivno ocenjevanje dejanskega stanja in iskanje ter pomoč pri odpravljanju istih. Bilo je veliko posploševanja in poenostavljanja kljub prizadevanju občinskega vodstva, da bi preko sestankov s sekretarji osnovnih organizacij in stikov s člani občinskega komiteja dalo vsebino in usmeritev trenutno najaktualnejšim problemom. To nam je uspelo le deloma in tam, kjer imajo dobre in sposobne sekretarje in pa z že delno preusmeritvijo oblik delovanja. Pozitivno vlogo so odigrali sekretarji pri krajevnih skupnostih, ker so z organiziranjem skupnih razprav o nekaterih aktualnih ekonomsko-političnih vprašanjih obogatili razprave in potegnili razdrobljene osnovne organizacije iz ozkosti in prakticizma. Njihova lastna ugotovitev, da razdrobljenost osnovnih organizacij ne omogoča vsebinske obogatitve, nam bi lahko bila osnovno vodilo pri določanju oblik in metod dela komunistov na terenu. Dosedanja praksa je potrdila, da take oblike sestajanja zagotavljajo poleg boljše vsebine tudi večji obisk in da je element interesa že prisoten. Ob tem seveda ne bi smeli zanemariti vprašanja, kako uspešno izobraževati in seznanjati tudi komuniste, ki se ukvarjajo z neposredno proizvodnjo v delovnih organizacijah, je pa eden pomembnih činiteljev oblikovanja javnega mnenja in politične situacije na terenu.

Za podkrepitev navedenega govorijo tudi podatki, zbrani iz zapisnikov o sestankih osnovnih organizacij ZK na terenu, kjer je razvidna vsebina njihovih razprav. Se vedno je na prvem mestu obravnava organizacijskih vprašanj (članarina, disciplina, sprejemi), drugo mesto pripada obravnavi takoiimenovanih praktično-političnih vprašanj, tretje pa odpade na študijski del (predelava in obravnava plenumov, predavanja in drugo). Če bi še podrobneje pogledali kaj je bilo obravnavano pod skupino praktično-političnih vprašanj, vidimo, da gre predvsem za manj pomembna vprašanja (komunalni prispevek, afera „faraonov“, mladinsko pristopništvo, problemi v SZDL) resnično bolj praktična kot politična. Vendar pa jim kljub temu ne gre odrekati vrednosti. Gre predvsem za to, da bi se morali tudi na terenu več in bolj poglobljeno seznanjati s trenutno najbolj aktualnimi problemi (reforma, samoupravljanje in vloga ZK) in jim dati pri uveljavljanju vsestransko podporo. Zato pa je treba več znanja, stalnega usposabljanja in poglobljanja, tega pa je bilo premalo. Temu primerna je aktivnost komunistov in vsebina njihovega dela. Ob teh ugotovitvah pa ne bi smeli mimo dejstva, da je pri političnem delu na terenu vse premalo čutili člani Zveze komunistov, ki so povezani v osnovnih organizacijah v podjetjih. Njihova politična aktivnost se pogosto prične in konča v delovnih organizacijah. Ne prihajajo na zборе občanov, sestanke SZDL, niti na sestanke aktiva ZK na terenu. Ob prizadevanjih za reorganizacijo ZK bi kazalo nakazati tudi rešitev tega vprašanja.

Udeležba na sestankih osnovnih organizacij ZK je približno dvotretjinska. Značilno je, da je obisk večji v manjših osnovnih organizacijah, kar velja predvsem za osnovne organizacije na terenu. V delovnih organizacijah pa je udeležba v povprečju 69 % in ni bistvenih razlik glede na velikost osnovne organizacije.

Struktura članstva

Za oceno vsebine dela je izredno pomembna tudi struktura članstva. Starostna struktura per 31. 12. 1966 je naslednja:

do 25 let	265	ali	9,3 %
od 25 do 40 let	1.512		53,0 %
od 41 do 55 let	911		32,0 %
od 56 let dalje	161		5,7 %

Podatki kažejo, da je najmočnejša grupa članov ZK od 26—40 let starosti. To pomeni, da je delavno najbolj intenzivna grupa najmočnejše zastopana. Opozoriti bi kazalo še na grupo do 25 let, katera bi morala brez dvoma imeti močnejše zastopstvo.

Kvalifikacijska in izobrazbena struktura je naslednja:

visoka izobrazba	7,5 %
višja izobrazba	7,0 %
srednja izobrazba	24,0 %
nižja izobrazba	15,0 %
delavci	35,0 %
upokojenci	8,0 %
gospodinje	2,0 %
kmetje in zasebni sektor	1,5 %

Komunisti so vključeni

v delovnih organizacijah	56,0 %
na terenu	24,0 %
v ustanovah	11,0 %
na vasi	4,9 %
in šolah	4,1 %

Podatki o kvalifikacijah in izobrazbi članstva kažejo, da je največ (50 %) vsega članstva z nižjo in s srednjo (24 %) izobrazbo. To nas opozarja, da moramo temu primeroma prilagoditi tudi vsebino in nivo našega dela.

Sprejemanje v Zvezo komunistov

Starostna struktura članstva ZK se je v povojnem obdobju stalno spreminjala. Če lahko trdimo, da smo imeli pred letom 1950 mlado partijo, tega danes ne moremo več. Še leta 1957 je bilo v ZK 40 % članov starih do 30 let.

Starostna struktura članstva v naši občini je:

Leto	Skupaj	Do 25 let	Od 26—40	Od 41—55	Od 56 in več
1961	2962	658	1624	566	114
1962	2891	534	1602	633	122
1963	2949	492	1635	689	133
1964	2943	363	1676	770	134
1965	2958	352	1613	836	157
1966	2849	265	1512	911	161

Značilna je ugotovitev, da število članov ZK do 25 let starosti stalno pada. Tako je v obdobju 6 let padlo od 22 % na 9,3 %. To pomeni, da smo vprašanju pomlajevanja ZK posvetili na sploh premalo skrbi. Težko bi pripisali odgovornost za tako stanje zgolj taki ali drugačni kadrovski politiki. Vzrok temu je prav gotovo v celotni politiki ZK, kadrovska politika pa je le del, ki ni v celoti odigral svoje vloge. Zato bi morali politiko kadrovanja smatrati kot stalno idejno-politično nalogo in voditi dejansko sistematično kadrovsko politiko.

Struktura glede na staž v Zvezi komunistov

Do 1940. leta sprejetih	9	ali	0,3 ‰
od 1941—1945	232		8,2 ‰
od 1945—1948	646		22,6 ‰
od 1948—1952	472		16,6 ‰
od 1953—1957	261		9,2 ‰
od 1958—1962	912		32,0 ‰
od 1963 dalje	317		11,1 ‰

Navedeni podatki nesporno kažejo na kampanjsko kadrovanje predvsem v letih 1958—1962. To pa tudi potrjuje, da v preteklosti nismo imeli izoblikovanih enotnih kriterijev za sprejem v ZK. Politika sprejemanja je bila preveč odvisna od subjektivnih činiteljev na eni, na drugi strani pa tudi od aktivnosti in vsebinske privlačnosti ZK v posameznih obdobjih.

Ne smemo mimo dejstva, da v Celju odstotek mladih v Zvezi komunistov pada hitreje kot je povprečje v Jugoslaviji. Tako se letno zmanjšuje udeležba mladih v ZK do 2 ‰. Ta ugotovitev nam narekuje spremembo politike sprejemanja v ZK, predvsem pa več poudarka na predlagateljih, torej kdo in kdaj in zakaj naj predlaga mladega človeka za sprejem v Zvezo komunistov.

Delo vodstev ZK

Ocena dela vodstev ZK v Celju ne bi bila popolna, če ne bi pri tem upoštevali idejno-politično razglednost, sposobnost za spoznavanje vloge ZK v posameznih obdobjih njenega razvoja, spremljanja aktualnih dogajanj v družbeno-političnem življenju in lastna prizadevanja za realizacijo vseh progresivnih teženj in končno strem-ljenje za izobraževanjem in osebnim ugledom vsakega posameznega komunista, ki opravlja vodstveno funkcijo v Zvezi komunistov. V našem primeru si je precejšen del, komunistov, ki opravljajo odgovorno delo v Zvezi komunistov, premalo prizadeval, da bi bilo prisotno čim več teh elementov. To velja tako za sekretarje osnovnih organizacij ZK na terenu, člane občinskega komiteja in posamezne člane sekretariatov. Izjema so le sekretarji tovarniških komitejev, katerih aktivnost je bila neprimerno večja.

Povezanost občinskega vodstva z nižjimi vodstvi (sekretarji osnovnih organizacij, TK in aktivov), se je odvijala pretežno preko osebnih stikov, sestankov s sekretarji, pismenih informacij in osebnih razgovorov. Ta oblika je bila uspešna, vendar je bilo še vedno premalo osebnih stikov, predvsem z odgovornejšimi komunisti v delovnih organizacijah, kar se je poznalo pri vsklajevanju odnosov. Težnja, da bi bila iniciativa za aktivnost Zveze komunistov na strani nižjih vodstev ni bila realizirana, ker so se pri svojem delu vedno preveč posluževala in težila po oblikah in metodah dela iz preteklosti — čakala so vedno le na direktive višjega vodstva.

Pri oblikovanju izhodišč in kriterijev za vodenje kadrovske politike ZK, smo se posluževali stališč, osvojenih na občinski konferenci leta 1965. Tako je že ob tej priliki prišla do izraza demokratična oblika sodelovanja širokega kroga komunistov. Osnovni vzrok, da kadrovska politika ni mogla priti do polne veljave je v tem, da je bilo premalo pripravljenosti in zavestnega sodelovanja komunistov. Usposabljanje kadrov pa je bilo potom večerne politične šole in drugih občasnih predavanj.

Tovarniški komiteji so opravičili svoj obstoj. Predvsem so pomagali pri razreševanju problemov s področja samoupravljanja, delitve dohodka in odnosov. Ugotovljeno pa je bilo, da oblike organiziranosti ne ustrezajo več. Zato so ob letošnjih konferencah (EMO, Železarna Store) šli v reorganizacijo.

Občinski komite šteje 29 članov. V preteklem letu je imel 11 sej. Poleg komiteja so še kontrolna komisija (8 sej), revizijska (7 sej), komisija za organiziranje in vodenje ZK (8 sej), komisija za družbeno-ekonomske odnose (4seje) in komisija za idejno rast ZK (6 sej). Zadnje tri komisije imajo delo razdeljeno tudi po grupah.

Poleg navedenih komisij in grup deluje trenutno še aktiv komunistov prosvetnih delavcev, ekonomistov in pravnikov. Težišče dela občinskega vodstva je bilo na vključevanju širokega kroga komunistov pri sodelovanju in kreiranju politike. V občini deluje skupno 110 osnovnih organizacij ZK, štirje tovarniški komiteji in trije sekretariati krajevne skupnosti.

III. del

Organiziranost Zveze komunistov v Celju

(Predlog)

1. Nekatera uvodna izhodišča o delovanju komunistov v občini Celje

Na osnovi prvega dela, kjer smo poudarili načelna izhodišča za spremenjen način realizacije vodilne vloge Zveze komunistov in drugega dela, kjer smo deloma z oceno, deloma s podatki prikazali sedanjo situacijo v organizaciji ZK v občini Celje, predlagamo konkretno vsebinsko opredelitev, spremenjeno organizacijsko strukturo in tem prilagojene metode dela.

Ko govorimo o konkretni vsebinski opredelitvi gre za dvojne široke vprašanj:

1. Zveza komunistov v občini mora delovati tako, da bomo povečali politični vpliv in učinkovitost na razvoj samoupravne družbe. Temu bo pripomogla nadaljnja demokratizacija odnosov v Zvezi komunistov, s čimer bomo nenehno povečevali svobodno izmenjavo mnenj in kovali idejno enotnost in akcijsko sposobnost celotne Zveze komunistov v občini.

2. Odločilnega pomena za reorganizacijo ZK je, da dosežemo jasnejše vsebinsko opredeljevanje in aktivno vlogo članstva do najbistvenejših družbeno-političnih nalog in problemov. To bo omogočila tudi učinkovitejša organiziranost, spremenjena struktura in sploh večja usposobljenost članstva.

Razvoj demokratičnosti zahteva, da o najvažnejših nalogah komunistov v posameznih obdobjih vodimo širše in organizirane razprave, le-te naj služijo za formiranje stališč komunistov v občini. Da omogočimo to kreativno vlogo komunistov je potrebno razviti gibčen in učinkovit mehanizem obojestranskega obveščanja in istočasno odpreti naše delo tudi navzven. Zaradi tega se moramo v večji meri in stalno posluževati oblik dnevnih informacij v radiu in tisku, tedenskih komentarjev, biltenov, razprav, poročil in podobno. Stališča, izoblikovana na osnovi široke obveščenosti in kreativnega deleža članstva, pa pomenijo okvir delovanja komunistov v procesu samoupravnega odločanja. Na tej osnovi pozna samoupravna akcija komunistov dvojne smeri delovanja in odgovornosti. V okviru samoupravnih organov in političnih organizacij delujejo komunisti kot posamezniki, ki so dolžni in odgovorni, da poznajo in pri razpravah ter odločanju upoštevajo idejnopolično usmeritev organizacije Zveze komunistov. Vsak posameznik-komunist pa je dolžan in odgovoren, da v tem smislu deluje med sodelavci, oziroma soobčani. Ravno tako pa imajo posamezniki pravico, da dobijo odgovore na vprašanja in pripombe. Občinsko vodstvo skrbi za to, da se za vprašanja širšega pomena organizira razprava in posvetovanje.

Uveljavljanje vodilne vloge v pogojih samoupravne družbe zahteva od komunistov, da oblikujejo enotnost pogledov na osnovne smeri družbenega razvoja. Realizacija te naloge je mogoča ob boljši usposobljenosti komunistov, z novimi oblikami dela in širšim procesom izobraževanja. Usposabljanje naj poteka preko poglobljenih razprav o aktualni družbeno-ekonomski in politični problematiki preko seminarjev, predavanj, političnih šol, individualnem študiju in podobno.

V drugem delu smo ugotovili poslabšanje strukture Zveze komunistov, predvsem v nezadovoljivem deležu mladine in proizvajalcev. Te probleme bomo uspešno reševali z aktivnejšim odnosom do vseh naprednih nosilcev družbenega razvoja in z njihovim intenzivnejšim vključevanjem v osnovne razvojne procese. Istočasno pa moramo zaostriiti odnos do tistih članov ZK, ki so postali politično neaktivni ali pa celo nosilci neustvarjalne kritike in deformacij. S tem krnijo ugled Zveze komunistov in povzročajo, da se del delovnih ljudi in mladine od nje odtuja.

2. Organizacijska struktura ZK v občini Celje

A. OSNOVNE OBLIKE ORGANIZIRANOSTI ČLANSTVA

V tem delu gradiva želimo uvodoma na kratko opisati vlogo in pomen temeljnih oblik organiziranosti v naši občini. Tako bomo lažje razumeli konkretne predloge bodoče organiziranosti.

Da bi pravilno vrednotili vse te oblike (klasične, izpopolnjene in povsem nove) je potrebno izhajati iz vsebinske opredelitve nalog, ki stoje pred komunisti v prihodnjem obdobju. Zato je razumljivo, da tudi nekatere stare oblike (osnovna organizacija Zveze komunistov), ki smo jih v predlogu obdržali, dobivajo novo vsebino in mesto v celotni strukturi občinske organizacije Zveze komunistov.

Osnovna organizacija

Ce upoštevamo gornje ugotovitve bo kljub razvejanim oblikam in metodam dela občinske organizacije, večina članstva še vedno na tak ali drugačen način vezana na osnovno organizacijo Zveze komunistov. Bistvo teh osnovnih organizacij je v tem, da v vsebinskem in organizacijskem pogledu preprečujejo dosedanje ozkost in zaprtost delovanja članstva in omogočajo povezovanje in večjo aktivnost v okviru družbeno integracijskih procesov. Številnejše in kadrovske sposobnejše osnovne organizacije nam lahko zagotavljajo ustrežnejšo vsebinsko usmerjenost in učinkovitejše delovanje komunistov. To bo nedvomno zahtevalo, da marsikje ustanovimo iz sedanjih maloštevilčnih in razdrobljenih osnovnih organizacij (v delovnih organizacijah in na terenu) nove, večje in homogenejše osnovne organizacije ZK. Komunisti v takih osnovnih organizacijah se bodo sestajali samo občasno (po potrebi) in obravnavali iz širših vidikov samo najpomembnejša družbeno politična vprašanja.

Tudi manjše osnovne organizacije, ki bodo še ostale in povezovalе komuniste v posameznih delovnih skupnostih in ožjih področjih, bi morale uspešnejše izvrševati tekoče naloge in statutarne obveznosti. Pri tem gre predvsem za naslednje: za politiko sprejemanja, kaznovanja in kadrovanja, za obravnavanje vsebinskih vprašanj, zavzemanje stališč in kontrolo izvajanja sklepov, za obveščenost in vključevanje članov v ostale oblike dela, pobiranje članarine in podobno.

Združene osnovne organizacije

Pri tej obliki gre v prvi fazi za to, da dosežemo večjo povezanost med sorodnimi osnovnimi organizacijami in boljšo povezavo v okviru občinske organizacije in težimo k temu, da usmerimo članstvo v učinkovite in smiselne oblike dela. Gre predvsem za tematske razprave o problemih, ki komuniste zanimajo za širšo orientacijo in izvajanje izobraževalnih programov.

Zaradi tega predlagamo tudi ustanovitev združenih OO. Te volijo svoja vodstva, ki bi bila zaenkrat edino formalno telo združenih osnovnih organizacij. Sekretariat naj bi predvsem vzpodbujal in vsklajeval aktivnost komunistov v združenih OO. Sekretariati bi bili sestavljeni iz predstavnikov, ki bi jih izvolile osnovne organizacije. Sekretariat bi iz svoje sredine izbral sekretarja, ki bi bil tesno vezan na občinski komite. Skupnih sestankov v okviru združenih osnovnih organizacij praviloma ne bi bilo, temveč bi sekretariat skliceval naenkrat le del članov v aktiv kot svojo osnovno metodo dela. S tem bi omogočil homogenejše strukture pri sestajanju in se izognili dosedanjim najčestež nezadovoljivi vsebini dela osnovnih organizacij, utrujajočem formalizmu in vulgarizacijam v politično izobraževalnem procesu.

Aktivni Zveze komunistov

V bodoči strukturi občinske organizacije Zveze komunistov bi imeli zlasti dvoje vrst aktivov:

a) aktivni Zveze komunistov, ki bi jih ustanavljali po interesnih področjih pri občinskem komiteju in v večjih ter združenih osnovnih organizacijah ZK;

b) aktivni, ki bi povezovali članstvo v posameznih delovnih skupnostih in ožjih teritorialnih področjih. Te aktivne bi po potrebi ustanavljali znotraj večjih osnovnih organizacij in bi lahko izvrševali tekoče naloge in statutarne obveznosti.

KONKRETNI PREDLOG ORGANIZIRANOSTI

Zaradi večje preglednosti in boljšega razumevanja variant izhajamo pri oblikovanju predlogov bodoče organiziranosti članstva iz sedanje strukture osnovnih organizacij Zveze komunistov.

Komuniste in osnovne organizacije smo grupirali v različne skupine. V vsaki skupini podajamo nekaj variantnih predlogov, ki jih narekujeja specifičnost celjskih razmer in heterogeni sestav Zveze komunistov v občini Celje.

Pregled variant v okviru skupin komunistov oz. osnovnih organizacij Zveze komunistov je naslednji:

a) ORGANIZIRANOST KOMUNISTOV V DELOVNIH ORGANIZACIJAH

		Članov ZK
I. skupina	Železarna Store (TK ZK)	186
II. skupina	EMO Celje (TK ZK)	183
III. skupina	Cinkarna Celje (TK ZK)	185
IV. skupina	Ingrad (TK ZK)	109

Za te skupine komunistov predlagamo naslednji varianti:

1. Ustanovitev enotne nove OO ZK v delovnih organizacijah z aktivni po interesnih področjih in delovnih enotah.

2. Nadaljnji obstoj OO ZK v delovnih enotah in TK ter aktivov po interesnih področjih.

V. Skupina

	Članov ZK
1. Aero	39
2. Etol	10
3. Metka	52
4. Toper	32
5. Elegant	10
6. Celjski tisk	31
7. Savinja	37
"	211

Za to skupino predlagamo naslednji varianti:

1. Ustanovitev nove enotne osnovne organizacije z aktivni v delovnih organizacijah in aktivni po interesnih področjih znotraj nove OO ZK.

2. Ustanovitev združene OO ZK s skupnim sekretariatom in osnovnimi organizacijami v delovnih organizacijah in aktivni po interesnih področjih v okviru združene OO ZK.

VI. Skupina:

	Članov ZK
1. Libela	42
2. IFA	16
3. Žična	19
4. Klima	31
5. Zlatarna	11
6. Aurea	8
	127

Za to skupino predlagamo naslednji varianti:

1. Ustanovitev nove enotne OO ZK z aktivni v delovnih organizacijah in aktivni po interesnih področjih znotraj nove OO ZK.

2. Ustanovitev združene OO ZK s skupnim sekretariatom in osnovnimi organizacijami v delovnih organizacijah in aktivni po interesnih področjih v okviru združene OO ZK.

VII. Skupina

	Članov ZK
1. Merx	22
2. Veležitar	22
3. Tkanina-Galanterija	19
4. Moda	6
5. Tehno-Mercator	15
6. Kovinotehna	71
7. Poslovno združenje	1
8. Ostali te stroke, ki so povezani na terenu	8
	164

Za to skupino predlagamo naslednji varianti:

1. Ustanovitev nove enotne OO ZK z aktivni v delovnih organizacijah in aktivni po interesnih področjih znotraj nove OO ZK.
2. Ustanovitev združene OO ZK s skupnim sekretariatom in OO ZK v delovnih organizacijah in aktivni po interesnih področjih v okviru združene OO ZK.

VIII. Skupina

	Članov ZK
1. Obnova	24
2. Steklar	13
3. Tapetništvo	9
4. Uteže	3
5. Mizar	5
6. Pohištvo	5
7. Poslovno združenje	5
8. Gostinci, dosedaj vezani na terenu	10
9. Privatni obrtniki	14
	88

Za to skupino predlagamo naslednje variante:

1. Ustanovitev nove enotne OO ZK z aktivni v delovnih organizacijah in aktivni po interesnih področjih znotraj nove OO ZK.
2. Ustanovitev združene OO ZK s skupnim sekretariatom in osnovnimi organizacijami v delovnih organizacijah in aktivni po interesnih področjih v okviru združene OO ZK.
3. Razformiranje OO ZK in vključitev komunistov na terenu (v tem primeru bi osnovno organizacijo Obnova priključili ustrezni združeni ali enotni OO ZK v delovnih organizacijah).

Zaradi razdrobljenosti OO ZK te skupine predlagamo, da osvojimo 1. varianto.

IX. Skupina:

	Članov ZK
1. Cestno podjetje	34
2. Ceste - kanalizacije	11
3. Elektro Celje	21
4. Plinarna - vodovod	7
5. Zavod za požarno varnost	8
6. Gradis	28
7. Pošta	30
8. Avto Celje	24
	163

Za to skupino predlagamo naslednje variante:

1. Ustanovitev nove enotne OO ZK z aktivni v delovnih organizacijah in aktivni po interesnih področjih znotraj nove OO ZK.
2. Ustanovitev združene OO ZK s skupnim sekretariatom in OO ZK v delovnih organizacijah in aktivni po interesnih področjih v okviru združene OO ZK.
3. Manjše osnovne organizacije se razformirajo in člani vključijo na teren. Pri večjih OO ZK iz te skupine pa se uveljavi 1. ali 2. varianta.

X. Skupina:

	Članov ZK
1. Kreditna banka	19
2. SDK	14
3. DOZ	14
4. Carinarnica	9
5. Zavod za napredek gospodarstva	5
6. Zavod za zaposlovanje	10
	71

Za to skupino predlagamo naslednje variante:

1. Ustanovitev nove enotne OO ZK z aktivni v delovnih organizacijah in aktivni po interesnih področjih znotraj nove OO ZK.
2. Ustanovitev združene OO ZK s skupnim sekretariatom in OO ZK v delovnih organizacijah in aktivni po interesnih področjih v okviru združene OO ZK.
3. Manjše osnovne organizacije se razformirajo in člani vključijo na teren. Pri večjih OO ZK iz te skupine pa se uveljavi 1. ali 2. varianta.

XI. Skupina

	Članov ZK
1. Kurilnica	8
2. Železniška postaja	42
3. SVP	25
4. Sekcija za zveze	14
	89

Za to skupino predlagamo ustanovitev nove enotne osnovne organizacije ZK.

XII. Skupina:

	Članov ZK
1. Prevoznništvo	17
2. Izletnik	31
	48

Za to skupino predlagamo ustanovitev nove enotne osnovne organizacije ZK.

XIII. Skupina:

	Članov ZK
1. Gozdno gospodarstvo	11
2. Vodna skupnost	13
3. Veterinarska postaja	11
4. Kmetijsko poslovno združenje	2
	37

Za to skupino predlagamo naslednji varianti:

1. Ustanovitev nove enotne OO ZK.
2. Razformiranje osnovnih organizacij in vključitev na terenu.

XIV. Skupina:

	Članov ZK
1. Uprava občinske skupščine	58
2. Pravosodne ustanove	42

100

Za to skupino predlagamo naslednje variante:

1. Ustanovitev nove enote OO ZK.
2. Ustanovitev nove združene OO ZK.
3. Komunisti te skupine ostanejo vključeni na terenu.

XV. Skupina:

	Članov ZK
1. Komunalni zavod za soc. zavarovanje	37
2. Zavod za rehabilitacijo invalidov	8
3. Splošna bolnišnica v Celju	45
4. Nevropsihiatrični odd. bolnišnice Vojnik	13
5. Zdravstveni dom	25
6. Ostali iz te dejavnosti	2
	102

Za to skupino predlagamo naslednji varianti:

1. Ustanovitev nove enotne OO ZK z aktivni v delovnih organizacijah in aktivni po interesnih področjih znotraj nove OO ZK.
2. Ustanovitev združene OO ZK s skupnim sekretariatom in osnovnimi organizacijah in aktivni po interesnih področjih v okviru združene osnovne organizacije.

XVI. Skupina:

	Članov ZK
1. Gledališče	8
2. Zavod za informacijsko službo	10
3. Muzeji, knjižnice in ostali kulturni delavci	33
	51

Za to skupino predlagamo naslednji varianti:

1. Ustanovitev nove enotne OO ZK.
2. Razformiranje dveh osnovnih organizacij in vključitev članov na teren.

XVII. Skupina:

	Članov ZK
1. Osnovne organizacije na: I., II., III., IV. osnovni šoli in osnovni šoli Franja Vrunča	47
2. Člani ZK iz zunanjih šol	32
3. Zavod za prosvetno pedagoško službo (del)	8
4. Zavod I. Uranjekove	14
	101

Za to skupino predlagamo naslednji varianti:

1. Ustanovitev nove enotne OO ZK z aktivni v delovnih organizacijah in aktivni po interesnih področjih znotraj nove OO ZK.
2. Da se ustanovi nova enotna osnovna organizacija ZK, ki bo vsebinsko povezovala vse komuniste iz te skupine. Člani ZK na zunanjih šolah pa bi se organizacijsko povezali na svojem terenu.

XVIII. Skupina:

	Članov ZK
1. Ekonomska šola	6
2. Gimnazija	21
3. Tehnična srednja šola	6
4. Učiteljske	4
5. Šola za zdravstvene delavce	4
6. ŠC Borisa Kidriča	8
7. ŠIKC Štore	10
8. Zavod za pros. peds. službo (del)	3
	63

Za to skupino predlagamo ustanovitev nove enotne osnovne organizacije ZK.

XIX. Skupina:

1. Osnovna organizacija ZK postaje LM

Predlagamo, da ta osnovna organizacija ostane samostojna ali da se vključi v združeno osnovno organizacijo XIV. skupine (skupščina občine in pravosodne ustanove).

b) ORGANIZIRANOST KOMUNISTOV NA TERENU

Predlogi organiziranosti na terenu so odvisni od tega, katero od naslednjih alternativ bomo osvojili:

— Ali del komunistov s terena (zlasti iz ožjega mestnega območja) povezati v delovnih organizacijah in tako zmanjšati število komunistov v terenskih osnovnih organizacijah?

— Ali pa ostane sedanje stanje nespremenjeno in celo nekatere manjše OO ZK iz delovnih organizacij razformiramo in komuniste vključimo na teren?

V primeru, da uveljavimo prvo alternativo, bi ustanovili nekatere nove OO ZK. Konkreten predlog je po tej varianti po področjih naslednji:

1. Otok
2. Center
3. Dolgo polje
4. Aljažev hrib
5. Pod gradom
6. Štore (vključno Teharje)
7. Škofja vas (vključno TVO Škofja vas)
8. Vojnik (vključno Strmec, Frankolovo in Šmartno v Rožni dolini)
9. Dobrna (vključno z zdraviliščem)
10. Gaberje (vključno s Trnovljami)

Komunisti na področju Otoka, Dolgega polja in Centra bi bili povezani v teh osnovnih organizacijah le toliko, da opravljajo svoje osnovne statutarne dolžnosti. Njihovo poglavitno delovanje naj bi bilo vezano na najrazličnejše družbene in politične organizacije. Vsebinski del partijske aktivnosti pa na aktive in dejavnost občinskega komiteja in njegovih metod delovanja. Za občasne potrebe bi te organizacije sklicevale vse komuniste, ki živijo na tem področju.

Če se pa bomo odločili za drugo alternativo bi tudi na terenu ustanovili združene osnovne organizacije s tem, da bistveno ne menjamo obstoječo strukturo osnovnih organizacij in da ustanavljamo, oziroma sklicujemo aktive po interesnih dejavnostih. Predlog za to varianto je naslednji:

I. Področje:

Vse osnovne organizacije Centra. V primeru realizacije prve alternative bi temu področju pridružili preostale komuniste iz OO ZK Aljažev hrib in OO ZK Pod gradom.

II. Področje:

Vse osnovne organizacije Otoka.

III. Področje:

Vse osnovne organizacije Dolgega polja.

IV. Področje:

Osnovne organizacije Štore in Teharja.

V. Področje:

Osnovni organizaciji Gaberje in Trnovlje.

VI. Področje:

Osnovne organizacije Vojnik, Škofja vas, TVO Škofja vas, Frankolovo, Strmec, Šmartno v Rožni dolini.

VII. Področje:

Osnovni organizaciji Dobrna—vaška in zdravilišče.